

II

(Nelegislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) 2021/1078

ze dne 14. dubna 2021,

kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 stanovením investičních pokynů pro Fond InvestEU

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí Program InvestEU a mění nařízení (EU) 2015/1017 ⁽¹⁾, a zejména na čl. 8 odst. 9 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Cílem Programu InvestEU je podporovat finanční a investiční operace přispívající k dosažení politických cílů Unie stanovených v článcích 3 a 8 nařízení (EU) 2021/523.
- (2) Podle článku 8 nařízení (EU) 2021/523 má Fond InvestEU působit v rámci čtyř oblastí politiky odrážejících politické priority Unie, konkrétně v oblastech týkajících se udržitelné infrastruktury; výzkumu, inovací a digitalizace; malých a středních podniků a sociálních investic a dovedností.
- (3) Podle čl. 14 odst. 1 písm. d) nařízení (EU) 2021/523 musí být finanční a investiční operace v rámci každé z těchto oblastí politiky v souladu s investičními pokyny stanovenými Komisí, aby byly způsobilé v rámci Fondu InvestEU. Za tímto účelem musí podle čl. 24 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) 2021/523 investiční výbor ověřit, zda jsou návrhy na finanční a investiční operace předložené prováděcími partnery v souladu s požadavky stanovenými v těchto investičních pokynech.
- (4) Investiční pokyny se skládají z horizontální části, která se vztahuje na všechny finanční a investiční operace v rámci Fondu InvestEU, a části „oblasti politiky“, která stanoví zvláštní ustanovení pro finanční a investiční operace v rámci každé oblasti politiky.
- (5) Podle čl. 8 odst. 9 nařízení (EU) 2021/523 připravila Komise investiční pokyny v úzkém dialogu se skupinou Evropské investiční banky a dalšími potenciálními prováděcími partnery,
- (6) Aby bylo možné začít opatření stanovená v tomto nařízení co nejrychleji uplatňovat, mělo by toto nařízení vstoupit v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 107, 26.3.2021, s. 30.

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Přijímají se investiční pokyny pro finanční a investiční operace v rámci Fondu InvestEU zřízeného nařízením (EU) 2021/523, které jsou stanoveny v příloze.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 14. dubna 2021.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PŘÍLOHA

INVESTIČNÍ POKYNY PRO FOND INVESTEU

OBSAH

1. OBLAST PŮSOBNOSTI	22
2. HORIZONTÁLNÍ USTANOVENÍ	22
2.1. Příspěvek k cílům politiky Unie a unijní přidaná hodnota	22
2.2. Selhání trhu, suboptimální investiční situace a adicionalita	23
2.3. Společné požadavky na finanční a investiční operace	23
2.3.1. Prováděcí partneři, finanční zprostředkovatelé a koneční příjemci	23
2.3.2. Druhy finančních produktů a požadavky na zajištění společného zájmu s prováděcími partnery a finančními zprostředkovateli	25
2.3.3. Vyňaté činnosti	26
2.3.4. Posouzení státní podpory	26
2.4. Posouzení rizik	26
2.5. Měna financování	27
2.6. Zásady přidělování podle jednotlivých oblastí politiky	28
2.7. Zeměpisná a odvětvová diverzifikace	28
2.8. Složky členského státu v oblastech politiky	29
2.9. Operace kombinování zdrojů čerpající podporu z Fondu InvestEU	29
2.10. Strategické investice	30
3. PODPOROVÁNÍ UDRŽITELNÝCH INVESTIC	31
3.1. Sledování klimatu a stavu životního prostředí a podávání zpráv	32
3.2. Prověření udržitelnosti	33
3.3. Režim pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU	33
4. VYUŽITÍ ZÁRUKY EU	34
4.1. Obecné finanční produkty	35
4.1.1. Využití záruky EU na operace dluhového typu	35
4.1.2. Využití záruky EU na operace kapitálového typu	36
4.2. Tematické finanční produkty	36
4.2.1. Využití záruky EU na operace dluhového typu	36
4.2.2. Využití záruky EU na operace kapitálového typu	36
5. FINANCOVÁNÍ POSKYTOVANÉ PROVÁDĚCÍM PARTNEREM	36
5.1. Obecné finanční produkty	37
5.1.1. Dluhové financování poskytované prováděcím partnerem	37
5.1.2. Kapitálové financování poskytované prováděcím partnerem	37
5.2. Tematické finanční produkty	38
5.2.1. Dluhové financování poskytované prováděcím partnerem	38
5.2.2. Kapitálové financování poskytované prováděcím partnerem	38

6. OBLASTI POLITIKY	39
6.1. Oblast politiky týkající se udržitelné infrastruktury	39
6.1.1. Oblasti intervence	39
6.1.2. Vlastnosti potenciálních finančních produktů	47
6.2. Oblast týkající se výzkumu, inovací a digitalizace	49
6.2.1. Oblasti intervence	49
6.2.2. Vlastnosti potenciálních finančních produktů	52
6.3. Oblast týkající se malých a středních podniků	55
6.3.1. Oblasti intervence	55
6.3.2. Vlastnosti potenciálních finančních produktů	56
6.4. Oblast týkající se sociálních investic a dovedností	58
6.4.1. Oblasti intervence	58
6.4.2. Vlastnosti potenciálních finančních produktů	62

1. OBLAST PŮSOBNOSTI

Tyto investiční pokyny stanoví požadavky na způsobilost finančních produktů a finančních a investičních operací v rámci oblastí politiky Fondu InvestEU podle čl. 8 odst. 9 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí Program InvestEU a mění nařízení (EU) 2015/1017 ⁽¹⁾ („nařízení o Programu InvestEU“):

- a) finanční produkty uvedené v čl. 2 bodě 9 nařízení o Programu InvestEU a finanční a investiční operace uvedené v čl. 2 bodě 10 uvedeného nařízení musí splňovat požadavky stanovené v nařízení o Programu InvestEU a v těchto investičních pokynech;
- b) investiční výbor při rozhodování v souladu s článkem 24 nařízení o Programu InvestEU musí ověřit soulad s těmito investičními pokyny.

Není-li v těchto pokynech uvedeno jinak, vztahují se tyto investiční pokyny jak na složku EU, tak i na složku členského státu, jak je uvedeno v článku 9 nařízení o programu InvestEU. Definice uvedené v článku 2 nařízení o programu InvestEU platí také pro tyto investiční pokyny.

2. HORIZONTÁLNÍ USTANOVENÍ

2.1. Příspěvek k cílům politiky Unie a unijní přidaná hodnota

Finanční a investiční operace podporované z Fondu InvestEU se zaměří na investice, které poskytují unijní přidanou hodnotu. Povahu unijní přidané hodnoty se může u finančních a investičních operací v rámci konkrétních finančních produktů uvedených u jednotlivých oblastí politiky v oddíle 6 těchto investičních pokynů lišit. Unijní přidaná hodnota u finančních a investičních operací v rámci finančních produktů může také vyplývat z diverzifikace rizik na úrovni finančního produktu v různých odvětvích nebo zeměpisných oblastech. Unijní přidanou hodnotu lze dále odvodit z příspěvku k odolnosti Unie v oblastech strategického významu, jak je dále uvedeno v oddíle 2.10.

K dosažení cílů politiky Unie v oblastech politiky podporovaných Programem InvestEU, jak je stanoveno v článku 3 a příloze II nařízení o Programu InvestEU v souvislosti s odvětvími v nich uvedenými, mohou finanční a investiční operace doplňovat financování a další podporu, zejména prostřednictvím operací kombinování zdrojů a kombinací. Fond InvestEU může zejména doplňovat příslušné cíle politiky programu Horizont Evropa ⁽²⁾, Nástroje pro propojení Evropy ⁽³⁾, programu Digitální Evropa ⁽⁴⁾, programu pro jednotný trh ⁽⁵⁾, Evropského kosmického programu ⁽⁶⁾, Evropského fondu

⁽¹⁾ Úř. věst. L 107, 26.3.2021, s. 30.

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1291/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (2014–2020) a zrušuje rozhodnutí č. 1982/2006/ES (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 104).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy, mění nařízení (EU) č. 913/2010 a zrušují nařízení (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 129).

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí program Digitální Evropa a zrušuje rozhodnutí (EU) 2015/2240 (Úř. věst. L 166, 11.5.2021, s. 1).

⁽⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/690 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí program pro vnitřní trh, pro konkurenceschopnost podniků včetně malých a středních podniků, pro oblast rostlin, zvířat, potravin a krmiv a pro evropskou statistiku (Program pro jednotný trh) a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 99/2013, (EU) č. 1287/2013, (EU) č. 254/2014 a (EU) č. 652/2014 (Úř. věst. L 153, 3.5.2021, s. 1).

⁽⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/696 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí Kosmický program Unie a zřizuje Agentura Evropské unie pro Kosmický program a zrušují nařízení (EU) č. 912/2010, (EU) č. 1285/2013 a (EU) č. 377/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 69).

pro regionální rozvoj (EFRR) ⁽⁷⁾, Fondu soudržnosti ⁽⁸⁾, Evropského sociálního fondu+ (ESF+) ⁽⁹⁾, Nástroje pro oživení a odolnost ⁽¹⁰⁾, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) ⁽¹¹⁾, programu Kreativní Evropa ⁽¹²⁾, Azylového a migračního fondu ⁽¹³⁾, Fondu pro vnitřní bezpečnost ⁽¹⁴⁾, Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu (ENRAF) ⁽¹⁵⁾, programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) ⁽¹⁶⁾, inovačního fondu systému EU pro obchodování s emisemi (ETS) ⁽¹⁷⁾, programu „EU pro zdraví“ ⁽¹⁸⁾, Fondu pro spravedlivou transformaci (FST) ⁽¹⁹⁾ a Evropského obranného fondu ⁽²⁰⁾.

2.2. Selhání trhu, suboptimální investiční situace a adicionalita

V souladu s čl. 209 odst. 2 písm. a) a b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 (dále jen „finanční nařízení“ ⁽²¹⁾) řeší záruka EU selhání trhu nebo suboptimální investiční situace a dosahuje adicionality, jak je stanoveno v oddíle A přílohy V nařízení o Programu InvestEU ⁽²²⁾.

2.3. Společné požadavky na finanční a investiční operace

2.3.1. Prováděcí partneři, finanční zprostředkovatelé a koneční příjemci

Podle čl. 2 bodu 13 nařízení o Programu InvestEU jsou prováděcími partnery způsobilé protistrany, jako například finanční instituce, s nimiž Komise uzavřela záruční dohodu.

⁽⁷⁾ Nařízení o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti dosud nezveřejněno. Čeká se na druhé čtení v parlamentu.

⁽⁸⁾ Nařízení o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti dosud nezveřejněno. Čeká se na druhé čtení v parlamentu.

⁽⁹⁾ Nařízení o Evropském sociálním fondu plus a o Fondu soudržnosti (ESF+) dosud nezveřejněno. Čeká se na druhé čtení v parlamentu.

⁽¹⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 18. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽¹¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 487).

⁽¹²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1295/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí program Kreativní Evropa (2014–2020) a zrušují rozhodnutí č. 1718/2006/ES, č. 1855/2006/ES a č. 1041/2009/ES (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 221).

⁽¹³⁾ Nařízení, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond, dosud nezveřejněno. Čeká se na postoj Rady v prvním čtení.

⁽¹⁴⁾ Nařízení, kterým se zřizuje Fond pro vnitřní bezpečnost, dosud nezveřejněno. Čeká se na postoj Rady v prvním čtení.

⁽¹⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1255/2011 (Úř. věst. L 149, 20.5.2014, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1293/2013 ze dne 11. prosince 2013 o zřízení programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) a o zrušení nařízení (ES) č. 614/2007 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 185).

⁽¹⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/410 ze dne 14. března 2018, kterou se mění směrnice 2003/87/ES za účelem posílení nákladově efektivních způsobů snižování emisí a investic do nízkouhlíkových technologií a rozhodnutí (EU) 2015/1814 (Úř. věst. L 76, 19.3.2018, s. 3), a Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/856 ze dne 26. února 2019, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokud jde o fungování inovačního fondu (Úř. věst. L 140, 28.5.2019, s. 6).

⁽¹⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/522 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí program činnosti Unie v oblasti zdraví (program EU pro zdraví) („EU4Health“) na období 2021–2027 a zrušuje nařízení (EU) č. 282/2014 (Úř. věst. L 107, 26.3.2021, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Nařízení, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci, dosud nezveřejněno. Čeká se na podpis aktu.

⁽²⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/697 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zřizuje Evropský obranný fond a zrušuje nařízení (EU) 2018/1092 (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 149).

⁽²¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁽²²⁾ V souladu s posledním odstavcem oddílu A přílohy V nařízení o Programu InvestEU nebudou zárukou EU podporovány refinanční operace, s výjimkou zvláštních výjimečných a řádně odůvodněných okolností. Finanční a investiční operace, jež se vztahují na stávající portfolia a jež spadají pod tuto výjimku, mohou být nejprve zahájeny pouze v rámci pilotního projektu s omezeným rozpočtem podle příslušné oblasti politiky a splňují všechny podmínky stanovené v příloze V nařízení o Programu InvestEU a dále uvedené v záruční dohodě.

Prováděcí partneři mohou poskytovat financování přímo⁽²³⁾ konečným příjemcům nebo nepřímo prostřednictvím soukromých nebo veřejných finančních zprostředkovatelů.

Prováděcí partneři se mohou také stát poradními partnery, a přímo nebo nepřímo tak poskytovat technickou pomoc a podporu pro budování kapacit finančním zprostředkovatelům a konečným příjemcům v rámci poradenského centra InvestEU. Technickou pomoc a podporu pro budování kapacit mohou konečným příjemcům poskytovat také finanční zprostředkovatelé nebo z ní mohou mít sami prospěch.

Přímé operace se týkají přímého financování poskytovaného prováděcími partnery konečným příjemcům⁽²⁴⁾.

U nepřímých operací mohou prováděcí partneři uzavírat dohody s finančními zprostředkovateli v souladu s čl. 208 odst. 4 finančního nařízení. V případě zprostředkovaného financování musí být podle čl. 208 odst. 4 finančního nařízení tito finanční zprostředkovatelé vybráni prováděcími partnery postupy rovnocennými postupům, které používá Komise. Tyto postupy musí respektovat zásady otevřených, transparentních, přiměřených a nediskriminačních postupů a musí vylučovat střet zájmů. Mohou mít například podobu výzvy k vyjádření zájmu. Nepřímé operace mohou také spočívat v poskytování financování prostřednictvím investičních platform vymezených v čl. 2 bodě 18 nařízení o Programu InvestEU.

V souladu s čl. 209 odst. 2 písm. a) a čl. 219 odst. 3 finančního nařízení poskytují finanční a investiční operace podporu pouze konečným příjemcům finančních prostředků, kteří jsou v okamžiku poskytnutí podpory Unie pokládáni za hospodářsky životaschopné podle mezinárodně uznávaných standardů.

Způsobití koneční příjemci musí být fyzické nebo právnické osoby, včetně:

- a) soukromých subjektů, jako jsou zvláštní účelové jednotky nebo projektové společnosti, velké podniky, společnosti se střední tržní kapitalizací, včetně malých společností se střední tržní kapitalizací⁽²⁵⁾, a malé a střední podniky;
- b) subjektů veřejného sektoru (s územní působností či nikoli, avšak s vyloučením finančních a investičních operací s těmito subjekty⁽²⁶⁾ vedoucích k přímému riziku pro členský stát) a subjektů typu veřejného sektoru;
- c) smíšených subjektů, jako jsou subjekty partnerství veřejného a soukromého sektoru a soukromé veřejně prospěšné společnosti; nebo
- d) neziskových organizací.

Cíloví koneční příjemci se u finančního produktu stanoví v záruční dohodě.

Prováděcí partneři se nesmí nacházet v žádné ze situací uvedených v čl. 136 odst. 1 nebo 4 písm. a) nebo b) finančního nařízení. Pokud jde o finanční zprostředkovatele a konečné příjemce, musí být uplatnění článku 136 uvedeno v záručních dohodách. Pokud mají z finančních a investičních operací prospěch koneční příjemci, kterými jsou velké podniky, veřejný sektor a subjekty typu veřejného sektoru, jež mají prospěch ze snadnějšího přístupu na kapitálové trhy nebo k bankovnímu financování nebo vykazují nižší úroveň rizika, musí prováděcí partner prokázat vysokou přidanou hodnotu politiky.

Na základě informací obdržných od prováděcího partnera ověří investiční výbor, že finanční nebo investiční operace podporovaná z Programu InvestEU předložená prováděcím partnerem nebo kombinace těchto operací předložená více než jedním prováděcím partnerem:

- a) u přímých operací nepřekročí 50 %⁽²⁷⁾ celkových nákladů na projekt;

⁽²³⁾ Přímé kapitálové a kvazikapitálové financování není v rámci složky EU oblasti týkající se malých a středních podniků povoleno.

⁽²⁴⁾ Finanční nebo investiční operace ve formě záruky nebo zahrnující záruku prováděcího partnera poskytnutou financující třetí straně ve vztahu ke konkrétním projektům posouzeným a vybraným prováděcím partnerem se považuje za přímou operaci.

⁽²⁵⁾ Společnosti se střední tržní kapitalizací jsou společnosti, které mají nejvýše 3 000 zaměstnanců, ale nejsou malými nebo středními podniky. Malé společnosti se střední tržní kapitalizací jsou společnosti vymezené v čl. 2 bodě 22 nařízení o Programu InvestEU.

⁽²⁶⁾ To jest vládní orgány nebo subjekty plně zaručené členským státem.

⁽²⁷⁾ U projektů s vysokou přidanou hodnotou politiky a v případech, kdy je zásadní přilákat prostřednictvím struktur financování (jako jsou syndikované úvěry) další soukromé investory, může toto číslo dosáhnout až 70 % celkových nákladů na projekt, jak je dále stanoveno v záruční dohodě.

- b) u nepřímých kapitálových operací nepřekročí 50 % velikosti fondu ⁽²⁸⁾;
- c) u nepřímých dluhových operací si finanční zprostředkovatel ponechá alespoň 20 % expozice.

Tyto požadavky platí, pokud není v těchto investičních pokynech v oddíle 5 uvedeno jinak.

U nepřímých operací vyžaduje prováděcí partner smluvně, aby finanční zprostředkovatel nemohl zahrnout stejnou transakci s konečnými příjemci nebo jinými zprostředkovateli do více než jednoho portfolia podporovaného z Programu InvestEU.

V souvislosti s požadavkem podle písmene b) výše vyžaduje prováděcí partner u nepřímých kapitálových operací, aby ho potenciální finanční zprostředkovatelé informovali o svém záměru usilovat o investici od jiného prováděcího partnera a/nebo finančního zprostředkovatele využívajícího záruku EU, s výhradou požadavků na důvěrnost závazných pro potenciální finanční zprostředkovatele.

Koneční příjemci jsou smluvně zavázáni potvrdit, že kombinace podpory z Fondu InvestEU a případně z jiných programů Unie nepřesahuje celkové náklady projektu a že financování podporované z Programu InvestEU se nepoužívá k předfinancování grantu z programů Unie nebo že grant z programu Unie se nepoužije k úhradě podpory z Programu InvestEU.

Prováděcí partneři zajistí viditelnost podpory z Programu InvestEU v souladu s článkem 32 nařízení o Programu InvestEU, jak je dále uvedeno v záručních dohodách, s ohledem na povahu finančního produktu a konečných příjemců.

2.3.2. *Druhy finančních produktů a požadavky na zajištění společného zájmu s prováděcími partnery a finančními zprostředkovateli*

2.3.2.1. Stanovení priorit cílů politiky

Stanoví se klíčové ukazatele výkonnosti, které prokazují dosažení priorit politiky, aby se u jednotlivých finančních produktů upřednostnily cíle politiky. Kromě toho se použije jeden nebo více z následujících prostředků:

- a) cílové částky pro financování poskytnuté na určité priority politiky;
- b) konkrétní zvláštní kritéria zaměřená na příslušné konečné příjemce;
- c) různé krytí ze záruky EU u rizik pro konkrétní priority politiky;
- d) limity koncentrace podle odvětví/zeměpisných oblastí;
- e) řádně odůvodněný mechanismus založený na výsledcích, který odráží plnění konkrétních priorit politiky;
- f) definice milníků a cílů souvisejících s přidělováním dalších tranší záruky EU na nové nebo stávající finanční produkty prováděcího partnera nebo
- g) jiné vhodné prostředky.

Stanovené priority a příslušné prostředky se upřesní v záruční dohodě.

Kromě toho bude mezi Komisí a každým prováděcím partnerem navázán úzký dialog s cílem zajistit řízení politiky a přezkum seznamu operací předpokládaných v rámci Fondu InvestEU.

Aby byla zajištěna flexibilita a schopnost reagovat na potenciálně se měnící potřeby trhu vyžadované v jednotlivých složkách politiky, mohou Komise a příslušné řídicí orgány Programu InvestEU stanovit priority způsobilých oblastí financování stanovených v příloze II nařízení o programu InvestEU na základě prostředků popsanych v tomto oddíle. Komise může zejména:

- a) pravidelně přezkoumávat společně s prováděcími partnery seznam projektů, který připravili. Seznam projektů se skládá ze souhrnných informací (nebo podrobných informací, s výhradou povinnosti zachovávat mlčenlivost stanovené mezi prováděcím partnerem a konečným příjemcem, pokud je tak dohodnuto v záruční dohodě) týkajících se předpokládané částky financování v příslušných oblastech politiky, a to na úrovni pododvětví, a zeměpisného pokrytí operací. Podrobnější informace bude třeba poskytnout o tematických produktech vymezených v oddíle 2.3.2.2 a o finančních a investičních operacích využívajících výhod kombinování vymezených v oddíle 2.9;

⁽²⁸⁾ Pokud jde o 50 % limit, mohou se uplatnit výjimky týkající se velikosti fondu v případě, že se použije složka členského státu. V oddíle 5.1.2 jsou stanovena další pravidla pro investice do fondů soukromého kapitálu.

- b) poskytovat pokyny k výkladu kritérií způsobilosti a způsobům stanovení priorit uvedeným v těchto pokynech;
- c) přezkoumávat výkonnost a oblast působnosti příslušných finančních produktů, aby se optimalizovalo dosažení priorit politiky uvedených v těchto pokynech.

V rámci uvedeném v tomto oddíle 2.3.2.1 lze u obecných finančních produktů stanovit orientační cíle zaměřené na konkrétní cíle politiky.

2.3.2.2. Finanční produkty

Finanční produkty mohou mít podobu obecných finančních produktů, tematických finančních produktů a společných obecných nebo tematických finančních produktů.

Obecné finanční produkty podporují jednu nebo více oblastí politiky, na něž se vztahují jednotlivé složky politiky dále vymezené v oddíle 6 těchto investičních pokynů.

V řádně odůvodněných případech lze v závislosti na rizikovém profilu finančních a investičních operací zaměřených na konkrétní cíle politiky vytvářet v rámci složek politiky **tematické finanční produkty**.

Tematický finanční produkt se zaměří na jasně vymezenou oblast politiky s vyšší unijní přidanou hodnotou, kde nelze selhání trhu nebo suboptimální investiční situaci řešit obecnými finančními produkty, protože se významně odchyľuje od podmínek těchto dostupných obecných finančních produktů. Může to být způsobeno zejména vysoce rizikovým profilem finančních a investičních operací, které vyžadují vyšší krytí zárukou EU prostřednictvím asymetrického, omezeného nebo žádného sdílení rizik s prováděcím partnerem. V každém případě splňuje finanční příspěvek prováděcího partnera čl. 13 odst. 4 a 5 nařízení o Programu InvestEU na základě portfolia.

Tematický finanční produkt je založen na posouzení selhání trhu nebo suboptimální investiční situace, které je přiměřené vlastnostem navrhovaného tematického finančního produktu, pokud produkt nebyl již hodnocen v rámci stávajících posouzení a studií.

Kromě přezkumu seznamu poskytne prováděcí partner Komisi konkrétní informace o způsobilosti každé finanční nebo investiční operace v rámci tematického produktu, která je uvedena v záruční dohodě.

Může být připraven **společný obecný nebo tematický finanční produkt**, který účinněji řeší cíle politiky spadající pod více než jednu složku politiky. Tyto produkty kombinují zdroje ze dvou nebo více složek.

2.3.3. Vyňaté činnosti

Fond InvestEU nepodporuje činnosti uvedené v oddíle B přílohy V nařízení o Programu InvestEU.

2.3.4. Posouzení státní podpory

Zdroje členských států zapojené do finančních a investičních operací podporovaných z Fondu InvestEU ve složkách EU a členských států mohou být v určitých případech kvalifikovány jako státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“). Jsou však osvobozeny od požadavku na oznámení opatření v oblasti státní podpory stanoveného v čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování EU, pokud splňují požadavky, které jsou stanoveny v obecném nařízení o blokových výjimkách⁽²⁹⁾, zejména v jeho zvláštní části o Programu InvestEU⁽³⁰⁾, nebo v jiném nařízení o blokových výjimkách⁽³¹⁾. Každá státní podpora, která nesplňuje požadavky stanovené v jednom z nařízení o blokových výjimkách, musí být podle článku 108 Smlouvy o fungování EU oznámena Komisi.

2.4. Posouzení rizik

U všech přímých operací dluhového typu provedou prováděcí partneři své standardní posouzení rizik, které zahrnuje výpočet pravděpodobnosti selhání a očekávané míry výtěžnosti, a klasifikaci podle interního ratingu nebo systému klasifikace prováděcího partnera a podají příslušnou zprávu Komisi.

⁽²⁹⁾ Nařízení (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1).

⁽³⁰⁾ Doposud neschváleno.

⁽³¹⁾ Pokud jde o státní podporu, čl. 1 odst. 4 písm. c) obecného nařízení o blokových výjimkách stanoví, že se toto nařízení nevztahuje na podniky v obtížích.

Aby bylo vyjádřeno celkové riziko operace, provede se tento výpočet bez zohlednění záruky EU a finančního příspěvku od prováděcího partnera. Je však třeba zohlednit skutečnost, že některé operace se v rámci tematických produktů mohou podle pravidel a postupů prováděcího partnera vymykat z oblasti působnosti jeho obvyklého měření rizika. V těchto případech vypracuje prováděcí partner ve spolupráci s Komisí odpovídající posouzení rizik, aby bylo zajištěno vhodné hlášení rizik.

Informace o očekávaném rizikovém profilu operací dluhového typu se rovněž předkládají investičnímu výboru jako součást žádosti o podporu z Fondu InvestEU. Operace dluhového typu je operace, která má rizikové znaky dluhu, což může zahrnovat nástroje v právní formě dluhu. Mezi příklady operací dluhového typu patří úvěry, finanční leasingy, hypoteční úvěry, dokumentární akreditivy, záruky, pohotovostní úvěrové facility a cenné papíry vydané na kapitálových trzích, jako jsou dluhopisy; mohou být prioritní, mezaninové nebo podřízené a zajištěné nebo nezajištěné.

U operací kapitálového typu se může záruka EU použít na podporu investic do jednotlivých subjektů nebo projektů (investice kapitálového typu) prováděcími partnery nebo prostřednictvím investic do fondů (včetně fondů fondů, nástrojů pro společnou investici nebo jiných druhů zprostředkovatelů) nebo jiných druhů finančních nástrojů představujících rizika portfolia kapitálového typu (portfolia kapitálového typu).

Operace kapitálového typu je operace, která má rizikové znaky kapitálových cenných papírů. Součástí mohou být cenné papíry v právní formě vlastního kapitálu (jako jsou investice do kmenových nebo prioritních akcií) a kvazivlastního kapitálu nebo hybridní cenné papíry, jako jsou hluboce podřízené úvěry s podílem na zisku, mezaninové financování, rizikové úvěry, konvertibilní cenné papíry, warranty nebo jiné formy pobídek (tzv. equity kickers), když držitelé vystavují riziku kapitálového typu. U přímých operací kapitálového typu provede prováděcí partner své standardní posouzení a odpovídajícím způsobem o tom informuje Komisi. U operací, které nespádají do oblasti působnosti obvyklého měření kapitálu, vypracuje prováděcí partner ve spolupráci s Komisí vhodnou metodu posouzení, aby se zajistilo odpovídající podávání zpráv.

Prováděcí partner použije své standardní posouzení rizik, jehož prostřednictvím určí, zda se operace klasifikuje jako kapitálová, nebo dluhová, a to bez ohledu na její právní formu a označení, a zjištěnou skutečnost uvede ve zprávě pro Komisi.

U zprostředkovaných operací mohou prováděcí partneři použít standardní postupy finančních zprostředkovatelů, pokud jde o posouzení rizika konečných příjemců, případně o ocenění operace. V záruční dohodě se stanoví, že se výsledek analýzy provedené prováděcími partnery na základě vstupů obdržených od finančních zprostředkovatelů na úrovni portfolia oznámí Komisi, aby mohla posoudit dopad těchto operací na riziko, které ponese záruka EU, a přiměřenost tvorby potřebných rezerv.

Finanční a investiční operace se zmapují podle společného ratingového systému zavedeného v souladu s čl. 11 odst. 1 písm. b) bodem ii) nařízení o Programu InvestEU. V souladu s čl. 24 odst. 4 nařízení o Programu InvestEU se příslušné informace o posouzení rizik finanční nebo investiční operace poskytnou investičnímu výboru a Komisi pro účely podávání zpráv. Podrobné požadavky se stanoví v záručních dohodách s ohledem na zájmy EU jako ručitele, aby byla zajištěna přiměřená ochrana důvěrnosti soukromých a/nebo obchodně citlivých informací.

2.5. Měna financování

Záruka EU prováděcími partnerům se poskytuje v EUR.

Konečným příjemcům se může poskytnout financování v rámci finančních a investičních operací v jakékoli měně, která má v členském státě status zákonného platidla. Toto financování může rovněž přispět k rozvoji místních kapitálových trhů.

Financování lze poskytovat také v jiných obchodovatelných měnách. Prováděcí partneři a finanční zprostředkovatelé se však snaží, aby nevystavili konečné příjemce měnovému riziku. Financování lze konečným příjemcům zpravidla poskytovat v jiných měnách, než je zákonné platidlo státu, kde je konečný příjemce usazen, pouze pokud k tomu existují silné ekonomické důvody. V těchto případech by financování mělo být poskytnuto nejlépe v EUR.

2.6. Zásady přidělování podle jednotlivých oblastí politiky

Finanční produkty se vytvoří v rámci příslušné oblasti politiky v souladu se zásadami uvedenými níže:

- a) finanční produkty na podporu finančních a investičních operací, jejichž hlavním cílem je dosažení pozitivního sociálního dopadu nebo rozvoje dovedností, spadají do oblasti týkající se sociálních investic a dovedností;
- b) finanční produkty na podporu portfolií sestávajících výhradně z malých a středních podniků a malých společností se střední tržní kapitalizací ve formě zprostředkovaného úvěru nebo kapitálu spadají do oblasti týkající se malých a středních podniků, s výjimkou produktů, které spadají pod písmeno a). U přímých operací se finanční produkty na podporu portfolií sestávajících výhradně z malých a středních podniků a malých společností se střední tržní kapitalizací jako obecná oblast politiky uvedená v čl. 8 odst. 1 písm. c) nařízení o Programu InvestEU zařadí do oblasti týkající se malých a středních podniků, zatímco finanční produkty zaměřené na jiné konkrétní oblasti politiky se zařadí do jim příslušné zastřešující oblasti;
- c) finanční produkty na podporu činností týkajících se výzkumu, inovací nebo digitalizace spadají do oblasti zaměřené výzkum, inovace a digitalizaci, s výjimkou produktů, které jsou uvedeny pod písmeny a) a b);
- d) finanční produkty na podporu operací týkajících se infrastruktury, souvisejících mobilních aktiv, zavádění inovativních technologií, u nichž je riziko hlavně na straně poptávky a vývoje trhu specifického pro dané odvětví, spadají do oblasti týkající se udržitelné infrastruktury, s výhradou těchto podmínek:
- i) finanční produkty související se sociální infrastrukturou⁽³²⁾ se zařadí do oblasti týkající se sociálních investic a dovedností;
- ii) finanční produkty související s infrastrukturou, u nichž hlavní riziko spočívá v činnostech souvisejících s technologickým vývojem a inovacemi, se přiřadí do oblasti zaměřené na výzkum, inovace a digitalizaci. Finanční produkty související s projekty, které sledují příslušné cíle politiky týkající se udržitelné infrastruktury, však mohou provádět a vypracovávat i malé a střední podniky a společnosti se střední tržní kapitalizací v rámci oblasti týkající se udržitelné infrastruktury, pokud portfolia nespádají pod písmeno b).

Kapitálovou podporu malým a středním podnikům je možné v souladu s čl. 3 odst. 1 písm. g) nařízení o Programu InvestEU poskytnout prostřednictvím finančních produktů spadajících pod jakoukoli oblast politiky.

Společné finanční produkty spadají do dvou nebo více složek podle příslušného alokačního mechanismu záruk, jak je stanoveno v záručních dohodách. Tento alokační mechanismus záruk může sestávat z předem určeného poměrného rozdělení každé finanční nebo investiční operace mezi příslušné oblasti politiky nebo jiného mechanismu.

Každá jednotlivá finanční nebo investiční operace navržená prováděcím partnerem se přiřadí k příslušnému finančnímu produktu, jemuž odpovídá. U finanční nebo investiční operace, která splňuje kritéria více než jednoho vytvořeného finančního produktu, se tato operace přiřadí k tomu finančnímu produktu, pod nějž spadá její hlavní cíl v souladu s čl. 8 odst. 4 nařízení o Programu InvestEU.

Prováděcí partner navrhne ve svém podání u konkrétní finanční nebo investiční operace příslušný finanční produkt v rámci oblasti politiky, do které se má finanční nebo investiční operace přiřadit.

2.7. Zeměpisná a odvětvová diverzifikace

Objem finančních a investičních operací krytých zárukou EU v jakýchkoli třech členských státech by neměl činit více než 45 % částky financování podpořeného z Fondu InvestEU u všech prováděcích partnerů souhrnně na konci investičního období. Nezahrnuje to finanční a investiční operace nebo jejich příslušné části spadající do složek členského státu.

⁽³²⁾ Sociální infrastruktura v souvislosti s oblastí týkající se sociálních investic a dovedností znamená infrastrukturu podporující poskytování sociálních služeb a vybraných služeb obecného zájmu (vzdělávání a zdravotnictví), které jsou vymezeny ve sděleních Komise o sociálních službách obecného zájmu a službách obecného zájmu (KOM(2007) 725 v konečném znění a KOM(2006) 177 v konečném znění). Přesněji řečeno, sociální infrastruktura v oblasti sociálních služeb podporuje poskytování podpůrných služeb, které prostřednictvím personalizované podpory umožňují lidem překonat jejich nepříznivou sociální situaci, zajišťují začlenění do společnosti a zvyšují jejich zaměstnatelnost. Tento druh infrastruktury je obvykle realizován na místní úrovni a zahrnuje integrované zajišťování a komunitní poskytování služeb.

Dále je třeba vyvinout maximální úsilí, aby bylo zajištěno, že na konci investičního období bude pokryta široká škála způsobilých oblastí uvedených v příloze II nařízení o Programu InvestEU. Bude zahrnovat zejména rodící se nebo nedostatečně rozvinuté trhy a zohledňovat finanční produkty poskytované prováděcím partnerem. Finanční produkt se může vztahovat na kteroukoli ze způsobilých oblastí pro finanční a investiční operace uvedených v příloze II nařízení o Programu InvestEU.

Mohou být vytvořeny investiční platformy na podporu zeměpisné diverzifikace kombinující úsilí a odbornost prováděcích partnerů s národními podpůrnými bankami a institucemi s omezenými zkušenostmi s používáním finančních nástrojů.

V rámci složek členského státu budou zeměpisná působnost a zvláštní účelové vázání zahrnuty do příslušných dohod o příspěvcích.

2.8. Složky členského státu v oblastech politiky

Pro jednu nebo několik příslušných oblastí politiky mohou být zřízeny složky členského státu. Budou tvořit účelově vázané přiděly od přispívajících členských států za účelem zajištění plnění politických cílů fondů se sdíleným řízením, Nástroje pro oživení a odolnost nebo pro účely stanovené v dohodě o příspěvcích v závislosti na původu poskytnuté částky. Složky členského státu mohou mimo jiné poskytovat kapitálovou podporu pro malé a střední podniky v souladu s čl. 3 odst. 1 písm. g) nařízení o Programu InvestEU.

Finanční a investiční operace v rámci složek členského státu se provádějí v souladu s pravidly Fondu InvestEU a dodržují tyto investiční pokyny a dohodu o příspěvcích podle článku 10 nařízení o Programu InvestEU, včetně cílů přispívajících programů.

Každá složka členského státu ⁽³³⁾ může poskytovat podporu ve vztahu k finančním produktům uvedeným v oddíle 2.3.2.2 v následujících scénářích:

- a) stávající finanční produkt určený pro složku EU lze provádět také v rámci složky členského státu. Příspěvek je účelově vázán pro členský stát (členské státy) nebo region (regiony) původu;
- b) mohou být připraveny individuálně přizpůsobené finanční produkty, které by řešily zvláštní potřeby a vyhovovaly konkrétním konečným příjemcům členského státu nebo regionu původu. Tímto finančním produktem může být nový druh finančního produktu nebo finanční produkt, který se výrazně liší od stávajícího finančního produktu vypracovaného pro složku EU;
- c) finanční produkt může doplňkově kombinovat podporu ze složek EU a členského státu.

Dva nebo více členských států mohou s Komisí uzavřít společnou dohodu o příspěvcích v souladu s čl. 10 odst. 2 nařízení o Programu InvestEU.

2.9. Operace kombinování zdrojů čerpající podporu z Fondu InvestEU

Operace kombinování zdrojů ⁽³⁴⁾ vymezené v čl. 2 bodě 5 a uvedené v čl. 6 odst. 2 nařízení o Programu InvestEU zahrnují podporu z Fondu InvestEU. Návrh finanční nebo investiční operace, která je součástí této operace kombinování zdrojů, předkládá prováděcí partner ke schválení investičnímu výboru.

Provádění operace kombinování zdrojů se uskuteční podle pravidel Programu InvestEU. Kombinovaný prvek poskytnutý z odvětvového programu ⁽³⁵⁾ může mít podobu grantu nebo finančního nástroje a splňuje pravidla způsobilosti daného odvětvového programu. Kombinovaný prvek v podobě finančního nástroje lze kombinovat a sdílet riziko se zárukou InvestEU, jak je dále uvedeno v záruční dohodě. Příslušný pracovní program ⁽³⁶⁾ bude představovat rozhodnutí o financování kombinovaného prvku odvětvového programu a uvádět jeho podobu, cíle, rozpočtovou částku

⁽³³⁾ Složka členského státu by se mohla financovat z kteréhokoli z těchto fondů se sdíleným řízením: EFRR, Fondu soudržnosti, ESF +, EZFRV a ENRF; nebo z peněžního příspěvku od členského státu, včetně těch podpořených z Nástroje pro oživení a odolnost.

⁽³⁴⁾ Operace kombinování zdrojů se nepovažuje za finanční nebo investiční operaci ve smyslu čl. 2 bodu 5 nařízení o Programu InvestEU, které tvoří součást této operace kombinování zdrojů.

⁽³⁵⁾ Pro účely těchto investičních pokynů se „odvětvovými programy“ rozumí programy Unie ve smyslu čl. 2 bodu 5 nařízení o Programu InvestEU. Pro účely tohoto oddílu 2.9 jsou důležité pouze odvětvové programy, pro něž je v právním základu uvedeno odpovídající zmocňovací ustanovení.

⁽³⁶⁾ V případě kombinování zdrojů financování s inovačním fondem ETS příslušné rozhodnutí přijaté v souladu s akty v přenesené pravomoci přijatými na základě čl. 10a odst. 8 směrnice 2003/87/ES ve znění směrnice (EU) 2018/410 (Úř. věst. L 76, 19.3.2018, s. 3).

odvětvového programu, která má být přidělena operacím kombinování zdrojů, a seznam subjektů zapojených do operace kombinování zdrojů. Rozhodnutím o kombinovaném prvku z odvětvového programu není dotčeno rozhodnutí investičního výboru o záruce EU podle nařízení o Programu InvestEU.

Při navrhování a provádění operace kombinování zdrojů se zvláštní pozornost věnuje účinnosti a přiměřenosti kombinované podpory Unie. V záruční dohodě bude uveden finanční produkt (produkty), u nichž lze operace kombinování zdrojů provádět, a konkrétní ustanovení platná pro operace kombinování zdrojů. Mohou zahrnovat orientační nebo povinné stropy příslušných tranší podpory Unie. Dále mohou být souhrnné informace (nebo podrobné informace, pokud je tak sjednáno v záruční dohodě) o operacích kombinování zdrojů přezkoumány během projednávání seznamu projektů s Komisí. Ve srovnávacím přehledu se uvede, zda operace kombinování zdrojů využívá grantovou složku, nebo finanční nástroj z jiných programů Unie.

Kromě přezkumu seznamu poskytne prováděcí partner Komisi konkrétní informace o způsobilosti každé finanční nebo investiční operace využívající kombinaci zdrojů v rámci finančního produktu, jak je uvedeno v záruční dohodě. U stejnorodých nepřímých finančních nebo investičních operací mohou být v záruční dohodě stanovena konkrétní kritéria způsobilosti pro transakce s konečnými příjemci, která mohou nahradit tyto požadované konkrétní informace.

2.10. Strategické investice

Finanční nebo investiční operace v rámci Programu InvestEU mohou přispívat k činnostem, které mají pro Unii strategický význam, jak je stanoveno v čl. 8 odst. 3 nařízení o Programu InvestEU. Tyto činnosti budou považovány za strategické investice, pokud:

- i) se týkají projektů a konečných příjemců, s nimiž souvisejí rizika pro bezpečnost nebo veřejný pořádek Unie a jejich členských států, zejména investic v odvětvích obrany a výzkumu vesmíru a kybernetické bezpečnosti:
 - v oblasti obrany investice do obranných technologií a produktů uvedených v ročním pracovním programu pro Evropský obranný fond,
 - v oblasti vesmíru, investice do následujících produktů:
 - atomových hodin (například pro systémy pro určování polohy programu Galileo),
 - strategických nosných raket (tj. kosmické nosné prostředky pro vesmírné systémy řízené Uníí) a
 - kosmických produktů uvedených v seznamu, o kterém každoročně rozhoduje Komise a který je sdělen řídicí radě,
 - v oblasti kybernetické bezpečnosti investice zaměřené výhradně na vývoj a zavedení nástrojů a řešení pro kybernetickou bezpečnost, včetně případů, kdy jsou součástí zavádění nebo modernizace digitálních sítí a datové infrastruktury;

nebo

- ii) přispívají k odolnosti Unie v oblastech, které pro ni mají strategický význam a jsou uvedeny v oddílech 6.1.1.8, 6.2.1.1 a 6.4.1.1, podporou a posilováním strategických hodnotových řetězců a zachováním a posílením činností, které mají pro Unii strategický význam, včetně významných projektů společného evropského zájmu, v oblastech kritické infrastruktury, transformačních technologií, průlomových inovací a vstupů pro podniky a spotřebitele.

U přímých operací zajistí prováděcí partner, aby byla při strategických investicích dodržována omezení stanovená v níže uvedených odstavcích. U nepřímých operací prováděcí partner smluvně vyžaduje, aby dodržování stejných omezení zajistil finanční zprostředkovatel.

Omezení se vztahují na konečné příjemce spadající pod bod i) v prvním odstavci, s výjimkou přímých operací do 10 000 000 EUR a transakcí v rámci nepřímých operací do 10 000 000 EUR.

Pro účely omezení stanovených v tomto oddíle se:

- a) „kontrolou“ rozumí schopnost přímo nebo nepřímo vykonávat rozhodující vliv na právní subjekt prostřednictvím jednoho nebo více zprostředkujících právních subjektů;

- b) „výkonným vedením“ rozumí orgán právního subjektu jmenovaný v souladu s vnitrostátním právem a případně podřízený výkonnému řediteli nebo jakékoli jiné osobě se srovnatelnou rozhodovací pravomocí, která má pravomoc určovat strategii, cíle a celkové směřování právního subjektu a která dohlíží na rozhodování managementu a sleduje jej;
- c) „subjektem ze třetí země“ rozumí subjekt usazený ve třetí zemi nebo usazený na území Unie s výkonným vedením ve třetí zemi. Místo usazení právního subjektu je určeno umístěním jeho sídla.

Konečný příjemce spadající pod bod i) není ovládán třetí zemí ani subjekty z třetí země a má své výkonné vedení v Unii.

Pokud je konečný příjemce spadající pod bod i) zapojen do strategické investice v oblasti konektivity 5G, vztahují se opatření a plány na snižování rizik podle souboru opatření EU pro kybernetickou bezpečnost sítí 5G⁽³⁷⁾ také na jeho dodavatele. Mezi tyto dodavatele patří zejména prodejci a výrobci telekomunikačních zařízení a další externí dodavatelé, jako jsou poskytovatelé cloudové infrastruktury, poskytovatelé spravovaných služeb, systémoví integrátoři, poskytovatelé zabezpečení a údržby a výrobci přenosových zařízení.

Pokud je konečný příjemce spadající pod bod i) zapojen do strategické investice v oblasti obrany, vztahuje se toto omezení také na jeho dodavatele a subdodavatele.

Omezení týkající se neexistence kontroly ze strany třetí země nebo subjektu ze třetí země stanovená ve třech výše uvedených odstavcích se nevztahují na konkrétní finanční a investiční operaci, u níž může konečný příjemce spadající pod bod i) prokázat, že je právním subjektem, pro nějž členský stát, ve kterém je usazen, schválil záruku v souladu se zásadami, které se týkají způsobilých subjektů, uvedenými v příslušných ustanoveních nařízení o Evropském obranném fondu (dále jen „EDF“) (38), nebo výjimku Komise, a to v souladu se zásadami, které se týkají způsobilých subjektů uvedených v příslušných ustanoveních nařízení o vesmíru (39). Prováděcí partner musí oznámit Komisi každou povolenou odchylku od omezení stanovených v tomto oddíle 2.10.

Koneční příjemci spadající pod bod i) neudělí výhradní povolení k právům duševního vlastnictví na související stěžejní technologie a technologie, které napomáhají k zajištění základních bezpečnostních zájmů Unie a jejích členských států a přímo vyplývají z těchto strategických investic, třetím zemím nebo subjektům ze třetích zemí, ani jim tato práva duševního vlastnictví nepřevodou, pokud to neschválí členský stát, ve kterém je konečný příjemce usazen.

Toto omezení přestane platit pět let po datu poslední výplaty financování.

3. PODPOROVÁNÍ UDRŽITELNÝCH INVESTIC

Program InvestEU jako důležitá součást investičního plánu pro udržitelnou Evropu/investičního plánu Zelené dohody (40) pomůže splnit cíle Zelené dohody pro Evropu a mechanismu pro spravedlivou transformaci. Přispěje také k budování sociálního rozměru Unie.

Nařízení o Programu InvestEU obsahuje zvláštní právní požadavky týkající se příspěvku k cílům v oblasti klimatu a životního prostředí, jakož i k udržitelnosti finančních a investičních operací, jimž je poskytována záruka EU. V souvislosti s Programem InvestEU označuje udržitelnost dopad na tři dimenze uvedené v nařízení o Programu InvestEU: klima, životní prostředí a sociální dimenzi.

Dále podle čl. 8 odst. 5 nařízení o Programu InvestEU projekty, které nejsou slučitelné s cíli v oblasti klimatu, nejsou podle zásad stanovených v pokynech k ověřování udržitelnosti pro podporu způsobilé.

(37) Skupina pro spolupráci v oblasti bezpečnostních sítí a informací, Cybersecurity of 5G networks EU Toolbox of risk mitigating measures (Kybernetická bezpečnost sítí 5G – soubor nástrojů EU pro zmírnění rizik), 01/2020, https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=64468.

(38) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/697 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zřizuje Evropský obranný fond a zrušuje nařízení (EU) 2018/1092 (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 149).

(39) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/696 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí Kosmický program Unie a zřizuje Agentura Evropské unie pro Kosmický program a zrušují nařízení (EU) č. 912/2010, (EU) č. 1285/2013 a (EU) č. 377/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 69).

(40) Sdělení Komise Investiční plán pro udržitelnou Evropu Investiční plán Zelené dohody pro Evropu (COM(2020) 21 final).

Návrh finančních produktů v rámci Programu InvestEU zohledňuje příspěvek k cílům udržitelnosti, mimo jiné rozšiřováním trhu zelených a udržitelných dluhopisů; zaváděním inovativních a udržitelných řešení v oblastech oběhového hospodářství, bioekonomiky, modré ekonomiky, potravin a změny klimatu; ochranou životního prostředí a přírodního kapitálu (ovzduší, vody, přírody, půdy a biologické rozmanitosti); transformací a dekarbonizací energeticky náročných průmyslových odvětví, mimo jiné prostřednictvím investic do digitálních technologií a oběhových systémů; sladěním odvětví, která potřebují podporu, s cíli Evropské unie v oblasti klimatu do roku 2030 a 2050; nutností řešit související negativní dopady, které mohou nepříznivě ovlivnit zejména zranitelné občany, včetně občanů, kteří potřebují prohloubit dovednosti nebo změnit kvalifikaci a přizpůsobit se novým formám práce, a zaostávající regiony, pokud jde o vytváření udržitelných průmyslových odvětví a služeb; jakož i podporou genderové rovnosti a rovnosti z jiných důvodů.

Prováděcím partnerům se doporučuje, aby podporovali hospodářské činnosti, které jsou v souladu s kritérii nařízení EU 2020/852 ⁽⁴¹⁾.

Předkladatelům projektů, finančním zprostředkovatelům nebo prováděcím partnerům ⁽⁴²⁾ mohou být poskytnuty specializované poradenské služby, zejména za účelem vybudování kapacit pro řešení požadavků na prověřování udržitelnosti a pro vytvoření seznamu projektů řešících výše uvedené cíle.

3.1. Sledování klimatu a stavu životního prostředí a podávání zpráv

Jak je uvedeno v 10. bodě odůvodnění nařízení o Programu InvestEU, očekává se, že alespoň 30 % celkového finančního krytí Programu InvestEU bude vynaloženo na souhrnný objem finančních a investičních operací, které přispějí k dosažení cílů v oblasti klimatu. Kromě toho je v čl. 8 odst. 8 nařízení o Programu InvestEU stanoven pro složku EU zvláštní cíl ve výši nejméně 60 % celkového objemu finančních a investičních operací týkajících se cílů v oblasti klimatu a životního prostředí v rámci oblasti týkající se udržitelné infrastruktury. Očekává se také, že finanční a investiční operace přispějí k celkovým cílům Unie v oblasti biologické rozmanitosti.

Cíle v oblasti klimatu a životního prostředí se vztahují jak na složku EU, tak i na složku členského státu v rámci Fondu InvestEU. Dosažení cílů ⁽⁴³⁾ se však počítá a sleduje zvlášť pro složku EU a zvlášť pro složky členského státu.

Prováděcí partneři měří příspěvek finančních a investičních operací, které předkládají investičnímu výboru, k cílům v oblasti klimatu a životního prostředí v souladu s pokyny Komise k systému EU pro sledování klimatu a stavu životního prostředí, jak je uvedeno v čl. 8 odst. 7 nařízení o Programu InvestEU. Sledování klimatu a stavu životního prostředí v rámci Programu InvestEU bude vycházet z uceleného systému shromažďování, označování a agregování příslušných informací od všech prováděcích partnerů, přičemž bude zajištěna kompatibilita s širší metodikou sledování klimatu platnou pro všechny příslušné programy financované z rozpočtu Unie. Tento systém bude muset vhodným způsobem používat kritéria pro určení, zda je hospodářská činnost udržitelná z hlediska životního prostředí v souladu s nařízením o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic ⁽⁴⁴⁾.

Aby bylo možné sledovat splnění 30 % cíle v oblasti klimatu a 60 % kumulativního cíle v oblasti klimatu a/nebo životního prostředí pro oblast týkající se udržitelné infrastruktury, poskytnou prováděcí partneři v době předložení návrhu Komisi informace potřebné pro sledování příspěvku k těmto cílům v souladu s pokyny vydanými Komisí. Tytéž informace se rovněž předloží investičnímu výboru jako součást žádosti o podporu z Fondu InvestEU.

Podle záručních dohod budou prováděcí partneři povinni každoročně podávat Komisi souhrnnou zprávu o operacích přispívajících k cílům v oblasti klimatu a životního prostředí, případně samostatnou zprávu za každý přispívající fond se sdíleným řízením ve složce členského státu. Tyto zprávy budou podle potřeby obsahovat příslušné ukazatele.

⁽⁴¹⁾ Nařízení (EU) 2020/852 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13) a příslušné akty v přenesené pravomoci.

⁽⁴²⁾ Poradenská podpora prováděcím partnerům bude doplňovat technickou pomoc poskytovanou v rámci Nástroje technické podpory.

⁽⁴³⁾ 30 % pro klima a 60 % pro klima a životní prostředí v rámci oblasti týkající se udržitelné infrastruktury.

⁽⁴⁴⁾ Nařízení (EU) 2020/852 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13).

3.2. Prověření udržitelnosti

V souladu s čl. 8 odst. 5 nařízení o Programu InvestEU prověří prováděcí partner finanční a investiční operace, aby zjistil, zda podporují projekty nad určitou velikost⁽⁴⁵⁾, a je-li tomu tak, zda mají významný environmentální, klimatický či sociální dopad. V kladném případě podléhají prověření udržitelnosti v souladu s pokyny vypracovanými Komisí ve spolupráci s potenciálními prováděcími partnery. Pokud prováděcí partner dospěje k závěru, že prověření udržitelnosti se nemá provádět, sdělí investičnímu výboru své odůvodnění.

Za prověření udržitelnosti na základě informací poskytnutých předkladateli projektu a v souladu s pokyny Komise bude odpovědný prováděcí partner. Při podávání žádosti o podporu z Programu InvestEU předloží prováděcí partneři podle potřeby shrnutí z prověření udržitelnosti. S náležitým přihlédnutím k pravidlům a postupům, pokud jde o důvěrné a obchodně citlivé informace, včetně duševního vlastnictví, se shrnutí z prověření udržitelnosti zveřejní, jakmile použití záruky EU pro konkrétní operaci schválí investiční výbor.

Pokyny Komise se vypracují tak, aby odpovídaly pokynům vypracovaným pro jiné programy Unie a na základě stávajících předpisů⁽⁴⁶⁾, stávajících pokynů, nástrojů a osvědčených postupů k zajištění odolnosti vůči změně klimatu a posuzování environmentálních externalit⁽⁴⁷⁾, a vhodným způsobem zohlední kritéria pro určení, zda je hospodářská činnost udržitelná z hlediska životního prostředí, jak je stanoveno v nařízení (EU) 2020/852, včetně zásady „významně nepoškozovat“. Prověření rovněž přispěje k zajištění, aby se investiční operace v rámci Programu InvestEU zaměřovaly na odstranění nerovností, nebo alespoň nepřispívaly k zachování nebo zvyšování stávajících nerovností.

3.3. Režim pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU

Jako součást investičního plánu pro udržitelnou Evropu/investičního plánu Zelené dohody pro Evropu přispěje Program InvestEU k mechanismu pro spravedlivou transformaci specializovaným režimem pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU realizovaným prostřednictvím finančních produktů InvestEU. Režim pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU podpoří investice, které řeší sociální, ekonomické a environmentální výzvy vyplývající z přechodu k dosažení cíle Unie v oblasti klimatu do roku 2030 a jejího cíle dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality. Aby bylo možné využívat výhod režimu pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU, stanoví členské státy v příslušném územním plánu spravedlivé transformace odvětví a činností, které mají být podporovány, v souladu se zásadami týkajícími se plánů spravedlivé transformace stanovenými v příslušných ustanoveních nařízení o Fondu pro spravedlivou transformaci (dále jen „nařízení o FST“) ⁽⁴⁸⁾.

Režim pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU podporuje ekonomicky životaschopné investice subjektů soukromého a veřejného sektoru, které jsou v souladu s cíli spravedlivé transformace. Projekty nebo koneční příjemci se nacházejí na územích, na něž se vztahuje schválený územní plán spravedlivé transformace podle nařízení o Fondu pro spravedlivou transformaci. Kromě toho mohou být podporovány projekty nebo koneční příjemci, kteří se nenacházejí na těchto územích, ale přispívají k uspokojení svých rozvojových potřeb za předpokladu, že financování těchto projektů je klíčové pro transformaci území s územním plánem spravedlivé transformace. Mohou to být například projekty infrastruktury, které zlepšují konektivitu regionů zapojených do spravedlivé transformace.

Režim pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU podporuje investice v souladu s cíli (článek 3 nařízení o Programu InvestEU) a investičními prioritami (čl. 8 odst. 1 a příloha II nařízení o Programu InvestEU) stanovenými v nařízení o Programu InvestEU a v těchto investičních pokynech.

⁽⁴⁵⁾ Konkrétní prahové hodnoty, které mají být použity, budou stanoveny v pokynech k udržitelnosti vydaných Komisí podle čl. 8 odst. 6 nařízení o Programu InvestEU.

⁽⁴⁶⁾ Například: směrnice 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 26, 28.1.2012, s. 1), ve znění směrnice 2014/52/EU (Úř. věst. L 124, 25.4.2014, s. 1); směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7); směrnice 2000/60/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1); směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrovaná prevence a omezení znečištění) (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17).

⁽⁴⁷⁾ „Climate change and major projects. Outline of the climate change related requirements and guidance for major projects in the 2014-2020 programming period: ensuring resilience to the adverse impact of climate change and reducing the emission of greenhouse gases“ (Změna klimatu a velké projekty. Nástin požadavků souvisejících se změnou klimatu a pokyny pro velké projekty v programovém období 2014–2020: Zajištění odolnosti vůči nepříznivému dopadu změny klimatu a snižování emisí skleníkových plynů), Evropská komise (25. srpna 2016) https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/major_projects_en.pdf; jakož i „Integrating Climate Change Information and Adaptation in Project Development: Emerging Experience from Practitioners“ (Začlenění informací o změně klimatu a přizpůsobení se změně klimatu do vývoje projektů: Prozatím nashromážděné zkušenosti z praxe), pracovní skupina finančních institucí Evropské unie pro přizpůsobení se změně klimatu (květen 2016) https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/integrating_climate_change_en.pdf

⁽⁴⁸⁾ Nařízení, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci, dosud nezveřejněno. Čeká se na podpis aktu.

Režim pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU může být prováděn prostřednictvím jakéhokoli finančního produktu InvestEU ve čtyřech oblastech politiky. Vzhledem ke specifčnosti území zapojených do spravedlivé transformace (například hospodářské rozdíly, struktura trhu práce, absorpční kapacita atd.) a dopadu na ekonomický výhled v důsledku pandemie COVID-19 lze u některých finančních produktů očekávat vyšší poptávku po financování a u jiných zase omezenou nebo žádnou poptávku. S ohledem na tyto faktory mohou být prováděcím partnerům a finančním zprostředkovatelům nabídnuty zvláštní pobídky. V odůvodněných případech mohou mít podobu výhodnějších ujednání o sdílení rizik u investičních portfolií mezi EU a prováděcím partnerem, nižší odměny za záruku EU nebo částečného krytí administrativních nákladů v rámci finančních a investičních operací přispívajících k režimu pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU, jak je uvedeno v čl. 13 odst. 2 nařízení o Programu InvestEU, nebo jinou podobu sjednanou v záruční dohodě v souvislosti s jedním nebo několika finančními produkty. V případě potřeby lze příslušným předkladatelům projektů nebo finančním zprostředkovatelům nabídnout zvláštní poradenskou podporu pro přípravu seznamu životaschopných projektů.

Z případného snížení odměny za záruku EU mají plný prospěch koneční příjemci.

Příspěvek prováděcích partnerů k dosažení investičních cílů režimu pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU se může lišit v závislosti na povaze dotčeného finančního produktu.

Prováděcí partneři sledují finanční a investiční operace nebo jejich příslušné složky podporující projekty nebo konečné příjemce v rámci režimu pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU a podávají o nich zprávy. Po přijetí příslušného územního plánu spravedlivé transformace se tyto operace nebo jejich příslušné složky počítají jako investice mobilizované v rámci režimu pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU, i když byly schváleny před přijetím plánu, pokud prováděcí partner ověří, že odpovídají cílům příslušného územního plánu spravedlivé transformace.

Financování v rámci režimu pro spravedlivou transformaci v rámci Programu InvestEU se s výjimkou poradenské podpory nekombinuje s úvěrovým nástrojem pro veřejný sektor ⁽⁴⁹⁾ (příř 3).

4. VYUŽITÍ ZÁRUKY EU

Záruka EU může být použita k pokrytí různých tranší rizika finančních nebo investičních operací v rámci různých finančních produktů nebo portfolií finančních a investičních operací v rámci finančních produktů. Podrobnosti o použití záruky EU se stanoví v záruční dohodě.

Záruka EU může být poskytnuta za podmínek *pari passu* s rizikovou pozicí zaujatou prováděcím partnerem nebo může být kryt nejpodřízenější tranší, například tranší první ztráty nebo mezaninovou tranší. U záručních dohod, jež se vztahují na více než jednu oblast politiky, lze ztráty vzniklé u finančních produktů rozdělit do jedné nebo několika oblastí politiky, a to s ohledem na strukturu sdílení rizik vymezenou v záruční dohodě.

Podíl prováděcího partnera na první ztrátě se započítá do jeho finančního příspěvku, jak je uvedeno v čl. 2 bodě 7 nařízení o Programu InvestEU. Sdílení rizik v jiných formách, jako je podíl prováděcího partnera na mezaninové tranši, se může započítat do jeho finančního příspěvku s výhradou podmínek a metodiky výpočtu stanovených v záručních dohodách.

Doba životnosti a podmínky vypovězení finančního produktu se vymezi v záruční dohodě. V případě potřeby lze u finančního produktu na úrovni finanční nebo investiční operace předpokládat možnost ukončit investice nebo zlikvidovat expozice před koncem doby životnosti podkladových investic, pokud lze zajistit dosažení cílů politiky při dodržení finančních zájmů Unie i prováděcího partnera.

Aniž jsou dotčeny zásady stanovené v tomto oddíle 4, které se použijí obdobně, lze poměrnou velikost podřízené nebo mezaninové tranše stanovit také prostřednictvím převodního mechanismu, který bude upřesněn v záruční dohodě. Ten spočívá v uplatnění individuální převodní míry na každou finanční nebo investiční operaci, aby se určila úroveň příspěvku prováděcího partnera a záruky EU u této operace k dané podřízené nebo mezaninové tranši.

⁽⁴⁹⁾ Nařízení o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor v rámci mechanismu pro spravedlivou transformaci dosud nezveřejněno. Čeká se na postoj Rady v prvním čtení.

Pro využití záruky EU platí následující zásady, pokud není v těchto investičních pokynech v oddíle příslušné oblasti politiky stanoveno jinak. U složky členského státu se poměrná velikost první ztráty nebo mezaninové tranše může odlišovat od zásad stanovených v tomto oddíle 4, jak je uvedeno v příslušné dohodě o příspěvcích uzavřené mezi Komisí a členským státem.

4.1. Obecné finanční produkty

4.1.1. Využití záruky EU na operace dluhového typu

S výhradou ustanovení uvedených níže v oddílech 4.1.1.1 až 4.1.1.3 u portfolií podporujících operace dluhového typu v rámci finančních produktů v zásadě platí, že pokud záruka EU kryje první ztrátu, převezme prováděcí partner podíl na první ztrátě ve výši nejméně 5 %.

4.1.1.1. Krytí jednotlivých operací

Tento oddíl 4.1.1.1 se vztahuje pouze na přímé operace.

Záruka EU lze použít k částečnému krytí jednotlivé operace za podmínek *pari passu*. V tom případě nesmí záruka EU na jednotlivou operaci překročit 50 % financování poskytovaného prováděcím partnerem. Prováděcí partner je povinen ponechat si minimálně 20 % podíl za podmínek *pari passu* na jednotlivé operaci za účelem sladění zájmů.

Záruka EU může mít i jiné podoby, včetně podřízené pozice, pokud jde o jednotlivou operaci. V tom případě se záruka EU na jednotlivou operaci omezuje na 25 % celkové výše financování poskytovaného prováděcím partnerem⁽⁵⁰⁾. Prováděcí partner musí převzít podíl alespoň 5 % v podřízené pozici.

4.1.1.2. Krytí portfolií operací jiných než uvedených v oddíle 4.1.1.3

Záruka EU může v souvislosti s příslušným portfoliem finančních a investičních operací financovaných prováděcím partnerem kryt rovněž první ztrátu nebo mezaninovou tranši. Pokud záruka EU kryje první ztrátu, musí prováděcí partner převzít podíl na první ztrátě ve výši nejméně 5 %.

Poměrná velikost první ztráty bude vycházet z očekávaného rizikového profilu operací v rámci zaručeného portfolia. Omezí se nejvýše na 30 % z celkové výše financování poskytnuté prováděcím partnerem v rámci finančního produktu. V oblasti týkající se sociálních investic a dovedností může být poměrná velikost první ztráty zvýšena s ohledem na příslušnou část celkové částky financování.

4.1.1.3. Krytí portfolií omezených a neomezených záruk

U zprostředkovaného dluhového financování, a to jak ve formě omezených záruk, tak ve formě neomezených záruk, kde odměna od finančních zprostředkovatelů nepostačuje k tomu, aby adekvátně odměnila riziko financování poskytnuté prováděcím partnerem, může záruka EU převzít podíl až do výše 100 % první ztráty nastavené na úrovni očekávaných ztrát. U tohoto zprostředkovaného dluhového financování v podobě omezených záruk může být poměrná velikost první ztráty krytá zárukou EU stanovena až na 100 % financování poskytnutého prováděcím partnerem.

V řádně odůvodněných případech může záruka EU u neomezených záruk nabízených prováděcím partnerem kryt ztráty i nad rámec očekávaných ztrát. V těchto případech se ocení část neočekávaných ztrát krytých zárukou EU, jak je uvedeno v záruční dohodě.

Ve výjimečných případech s vysokou hodnotou politiky může být u omezených záruk nabízených prováděcím partnerem nastavena poměrná velikost první ztráty krytá zárukou EU na úroveň vyšší než očekávané ztráty. V těchto případech se ocení část neočekávaných ztrát krytých zárukou EU, jak je uvedeno v záruční dohodě.

⁽⁵⁰⁾ V případě, že se jedná o finanční nebo investiční operaci v podobě záruky poskytnuté prováděcím partnerem financující třetí straně, vztahuje se limit 25 % na financování poskytnuté financující třetí stranou.

4.1.2. Využití záruky EU na operace kapitálového typu

V zásadě platí, že u portfolií podporujících operace kapitálového typu musí prováděcí partneři investovat za podmínek *pari passu* do každé finanční nebo investiční operace na vlastní riziko u podílu, který zajišťuje dostatečné sladění zájmů, jak je předem stanoveno u každého finančního produktu. Část financování krytá zárukou EU představuje v souhrnu nejvýše 70 % celkového financování kapitálového typu poskytnutého prováděcím partnerem (což lze posuzovat na úrovni skupiny) za podmínek *pari passu* v rámci jednotlivých finančních produktů a financování na vlastní riziko představuje alespoň 5 % celkového financování kapitálového typu poskytnutého prováděcím partnerem za podmínek *pari passu* v rámci jakékoli finanční nebo investiční operace.

V řádně odůvodněných případech nemusí být ujednání o sdílení rizik mezi prováděcími partnery a Komisí za podmínek *pari passu*. Podřízené použití záruky EU může být například povoleno u veřejných statků se systémovým selháním trhu nebo u nesprávného ocenění externalit, jako jsou první operace svého druhu nebo vytvoření nového trhu.

Pouze ve výjimečných případech, včetně případů, kde je vysoká koncentrace rizika, může záruka EU krýt až 100 % první ztráty (což nesmí být více než 50 % celkového financování poskytnutého prováděcím partnerem v rámci daného portfolia). Skupinové financování s podílem na zisku pro prováděcího partnera a Komisi je ve všech případech úměrné jejich rizikové expozici.

4.2. Tematické finanční produkty

4.2.1. Využití záruky EU na operace dluhového typu

Záruka EU může v souvislosti s příslušným portfoliem operací dluhového typu financovaných prováděcím partnerem krýt první ztrátu. Vzhledem k vlastnostem těchto finančních produktů může být poměrná velikost první ztráty vyšší než 50 % cílového financování poskytnutého prováděcími partnery. Prováděcí partner převezme podíl alespoň 5 % na první ztrátě za účelem sladění zájmů. V řádně odůvodněných případech může být sladění zájmů zajištěno jinými finančními prostředky uvedenými v příslušné dohodě o záruce.

V řádně odůvodněných případech lze příspěvek prováděcích partnerů ke krytí ztrát zajištěných první ztrátou poskytovat postupně podle splatnosti portfolia a snižování souvisejícího rizika. Tento příspěvek lze poskytovat prostřednictvím výnosů pocházejících ze zaručeného nebo jiného portfolia (portfolií) nebo prostřednictvím jiných vhodných a inovativních mechanismů.

4.2.2. Využití záruky EU na operace kapitálového typu

Záruka EU může v souvislosti s příslušným portfoliem operací kapitálového typu financovaných prováděcím partnerem krýt první ztrátu; poměrná velikost první ztráty může být vyšší než 50 % v souvislosti s příslušným portfoliem operací financovaných prováděcím partnerem. Prováděcí partner převezme podíl alespoň 5 % na první ztrátě za účelem sladění zájmů. V řádně odůvodněných případech může být sladění zájmů zajištěno jinými finančními prostředky uvedenými v příslušné dohodě o záruce.

V řádně odůvodněných případech lze příspěvek prováděcích partnerů ke krytí ztrát zajištěných první ztrátou poskytovat postupně podle splatnosti portfolia a snižování souvisejícího rizika. Tento příspěvek lze poskytovat prostřednictvím výnosů pocházejících ze zaručeného nebo jiného portfolia (portfolií) nebo prostřednictvím jiných vhodných a inovativních mechanismů.

5. FINANCOVÁNÍ POSKYTOVANÉ PROVÁDĚCÍM PARTNEREM

Pro financování poskytované prováděcím partnerem platí následující zásady, pokud není v těchto investičních pokynech v oddíle příslušné složky politiky stanoveno jinak.

5.1. Obecné finanční produkty

5.1.1. Dluhové financování poskytované prováděcím partnerem

5.1.1.1. Obecné dluhové financování

Prováděcí partner může poskytovat financování přímo konečným příjemcům, tedy v podobě přímých úvěrů nebo v jiných podobách přímého dluhového financování, nebo prostřednictvím finančních zprostředkovatelů.

5.1.1.2. Omezené a neomezené záruky

Na finanční a investiční operace prováděné v rámci složky EU se vztahují tyto podmínky:

- a) prováděcím partnerům může být nabídnuta záruka EU, aby mohli poskytnout omezenou nebo neomezenou záruku za portfolio nově vytvořených finančních transakcí pocházejících od finančního zprostředkovatele. K zařazení do těchto portfolií nejsou způsobilé transakce s konečnými příjemci, kteří jsou předmětem kolektivního úpadkového řízení nebo splňují kritéria podle svého vnitrostátního práva pro zařazení do kolektivního úpadkového řízení na žádost věřitelů;
- b) v případě omezené záruky za portfolio se horní limit stanoví na úrovni očekávaných ztrát nového portfolia, a to individuálně v každé záruční dohodě za portfolio uzavřené s finančním zprostředkovatelem⁽⁵¹⁾. Očekávané ztráty se určí a zadokumentují na základě historických údajů a výhledových odhadů. Pokud příslušné údaje nejsou k dispozici, stanoví se horní limit na předem dohodnuté úrovni a uvede se v záruční dohodě uzavřené mezi Komisí a prováděcím partnerem. Maximální povolený horní limit je 25 %. U oblasti týkající se sociálních investic a dovedností může být maximální povolený horní limit vyšší;
- c) v řádně odůvodněných případech může být záruka poskytnuta až do výše očekávaných ztrát zdarma (u omezených i neomezených záruk), přičemž převzetí rizika, které převyšuje očekávané ztráty, musí být prováděcím partnerem oceněno, jak může být stanoveno v záruční dohodě uzavřené mezi Komisí a prováděcím partnerem. V obou případech mají ze snížení odměny za záruku EU plný prospěch koneční příjemci;
- d) míra záruky pro jednotlivé finanční transakce zahrnuté do nového portfolia se obvykle stanoví na 50 %, ale u transakcí se zvláštní politickou hodnotou může být toto procento zvýšeno;
- e) finanční zprostředkovatel je povinen ponechat si u každé finanční transakce minimálně 20 % expozice za podmínek *pari passu* se zárukou poskytnutou prováděcím partnerem. V řádně odůvodněných případech může být v záruční dohodě uzavřené mezi Komisí a prováděcím partnerem stanoveno nižší procento, je-li to v souladu s pravidly státní podpory, nebo pokud to pravidla státní podpory neporušuje. V oblasti týkající se sociálních investic a dovedností může být minimální expozice v řádně odůvodněných případech snížena na 5 %;
- f) pokud jde o úhrady ztrát, záruka poskytnutá prováděcím partnerem se řadí na rovnocennou (*pari passu*) úroveň jako u finančního zprostředkovatele. Jestliže výše ztrát v případě omezených záruk překročí výši horního limitu záruky, lze odpovídající částku náhrady ztrát nejprve přiřadit expozicím s vyšší prioritou; případně lze uplatnit předem odhadnutou míru výtežnosti;
- g) minimální doba do splatnosti finančních transakcí, které lze zahrnout do portfolií, je stanovena na dvanáct měsíců s výjimkou oblasti týkající se sociálních investic a dovedností, kde může být kratší.

5.1.2. Kapitálové financování poskytované prováděcím partnerem

Kapitálové a kvazikapitálové financování mohou prováděcí partneři poskytovat konečným příjemcům přímo⁽⁵²⁾ nebo prostřednictvím finančních zprostředkovatelů, jako jsou specializované fondy a investiční nástroje, včetně nástrojů spoluinvestování. Zprostředkující fondy nebo investiční nástroje se u konečných příjemců obvykle zaměřují na minoritní podíly.

⁽⁵¹⁾ Horní limit může být výjimečně v řádně odůvodněných případech nastaven na vyšší než očekávanou úroveň ztrát v rámci složky členského státu oblasti týkající se malých a středních podniků.

⁽⁵²⁾ Přímé kapitálové a kvazikapitálové financování není v rámci složky EU oblasti týkající se malých a středních podniků povoleno.

Všechny následující podmínky se vztahují na investice provedené v rámci složky EU finančním zprostředkovatelům, jak je dále stanoveno v záručních dohodách s prováděcími partnery, a aby se předešlo pochybnostem, platí pro financování poskytnuté prováděcím partnerem v rámci Programu InvestEU (finanční nebo investiční operace), včetně částí krytých zárukou EU a finančním příspěvkem prováděcího partnera:

- a) finanční zprostředkovatel, který obdrží investici v rámci Programu InvestEU (finanční nebo investiční operace), se v rámci své investiční strategie zaváže investovat do konečných příjemců způsobilých podle nařízení o Programu InvestEU částku rovnající se alespoň vyšší částce z:
 - i) 50 % z celkových investovaných částek zprostředkovatele a
 - ii) dvojnásobku částky čerpané v rámci investice kryté EU pro investiční účely, omezené na 80 % celkových investovaných částek zprostředkovatele;
- b) investice prováděcích partnerů do fondů obvykle nepředstavují více než 25 % velikosti fondu. V případech vysoké přidané hodnoty v oblasti politiky mohou být povoleny investice představující nejvýše 50 % velikosti fondu, s výjimkou oblasti týkající se sociálních investic a dovedností nebo ve výjimečných případech s výjimkou fondů pro převod technologií v rámci jiných oblastí politiky, kde to může být nejvýše 75 % velikosti fondu. V případě fondu fondů platí tyto limity na úrovni fondů, do nichž se investuje;
- c) investice tří nebo více prováděcích partnerů do fondů zaměřených na zelené a digitální investice na evropské úrovni mohou činit celkem nejvýše 75 % velikosti fondu;
- d) u nástrojů a programů pro společnou investici bude v záručních dohodách uzavřených s prováděcími partnery stanoven konkrétní soubor pravidel;
- e) investice prováděcích partnerů v rámci Programu InvestEU se provádějí za podmínek *pari passu* s jinými veřejnými a soukromými investory a způsobem, který je v souladu s tržními zásadami. Soulad s trhem vyžaduje, aby minimálně 30 % všech investic do fondu nebo do podkladových projektů fondu provedli soukromí investoři ve srovnatelné situaci se zbývajícími investory a za podmínek *pari passu* ⁽⁵³⁾. Požadavky v tomto odstavci se nemusí vztahovat na účely investic v oblastech se zvláštním politickým významem pro EU, jak je blíže upřesněno v příslušné záruční dohodě uzavřené s prováděcím partnerem;
- f) investice prováděcích partnerů do fondů v rámci Programu InvestEU se obvykle uskuteční při prvním uzavření fondu; investice při dalším uzavření jsou možné pouze v řádně odůvodněných případech;
- g) finanční a investiční operace jsou dlouhodobé s dobou trvání obvykle v rozmezí pět až dvacet let;
- h) investice do konečných příjemců, kteří jsou způsobilí v souladu s příslušným finančním produktem, mají podobu primárních investic ⁽⁵⁴⁾. Za způsobilé lze v řádně odůvodněných případech považovat také sekundární investice, jak je uvedeno v záruční dohodě.

5.2. Tematické finanční produkty

5.2.1. Dluhové financování poskytované prováděcím partnerem

Prováděcí partner může poskytovat financování konečným příjemcům v podobě přímých úvěrů nebo v jiných podobách přímého dluhového financování nebo prostřednictvím finančních zprostředkovatelů, určené pro příslušnou oblast politiky s vyšší unijní přidanou hodnotou.

5.2.2. Kapitálové financování poskytované prováděcím partnerem

Kapitálové a kvazikapitálové financování mohou prováděcí partneři poskytovat konečným příjemcům přímo ⁽⁵⁵⁾ nebo prostřednictvím specializovaných fondů a investičních nástrojů. Investice do fondů nebo jiných investičních nástrojů a platform pro podporovaných zárukou EU mohou být v řádně odůvodněných případech také podřízené vůči ostatním investorům.

⁽⁵³⁾ U oblasti týkající se malých a středních podniků je na úrovni fondu požadováno minimálně 30 % financování od soukromých investorů. V případě nástrojů spoluinvestování se může soukromá účast uskutečnit také na úrovni investice do jednotlivých konečných příjemců.

⁽⁵⁴⁾ Primární investicí se rozumí přímá nebo nepřímá investice (včetně investice ve formě úvěru) do konečného příjemce, jejímž výsledkem je financování plynoucí přímo nebo nepřímo ke konečnému příjemci.

⁽⁵⁵⁾ Přímé kapitálové a kvazikapitálové financování není v rámci složky EU oblasti týkající se malých a středních podniků povoleno.

6. OBLASTI POLITIKY

6.1. Oblast politiky týkající se udržitelné infrastruktury

6.1.1. Oblasti intervence

Cílem oblasti týkající se udržitelné infrastruktury je podpora finančních a investičních operací souvisejících s udržitelnou infrastrukturou v oblastech uvedených v čl. 8 odst. 1 písm. a) nařízení o Programu InvestEU. Aniž jsou dotčena ustanovení o vyloučených činnostech (oddíl 2.3.3 těchto investičních pokynů) a zásady přidělování Fondů InvestEU uvedené v oddíle 2.6, je pro podporu v rámci oblasti udržitelné infrastruktury způsobilá každá příslušná oblast související s udržitelnou infrastrukturou uvedená v příloze II nařízení o Programu InvestEU. Tato podpora se týká zejména bodů 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 13 d), 14 a 15 přílohy II nařízení o Programu InvestEU, z nichž některé jsou dále popsány v oddílech 6.1.1.1 až 6.1.1.8, přičemž popis není úplný a je jen orientační. Způsobilé oblasti mohou mít stanovenou prioritu v souladu s oddílem 2.3.2.1.

Při respektování obecného cíle 60 % investic přispívajících k cílům Unie v oblasti klimatu a životního prostředí má mít financování poskytnuté prováděcími partnery zajištěnou dostatečnou míru diverzifikace mezi odvětvími s ohledem na finanční produkty, které prováděcí partneři používají.

V oblasti udržitelné infrastruktury může být také vedena podpora z odvětvových programů (oddíl 2.9 o kombinování zdrojů financování). Podporu investic v oblasti udržitelné infrastruktury lze dále kombinovat s podporou z fondů se sdíleným řízením nebo z Nástroje pro oživení a odolnost.

Podpora v oblasti udržitelné infrastruktury je nastavena tak, aby přidávala hodnotu poskytováním přístupu k financování v kterémkoli z následujících případů:

- a) plnění cílů politiky a cílů souvisejících s udržitelným rozvojem v celoevropském měřítku. Týká se to například současné podpory ekonomických, environmentálních a sociálních cílů, jako je dodržování environmentálních, sociálních a správních zásad (dále jen „zásady ESG“) ⁽⁵⁶⁾;
- b) podpora vypracování infrastruktury jako třídy aktiv prosazováním důsledného uplatňování vysokých standardů udržitelnosti (včetně přístupnosti ⁽⁵⁷⁾), transparentnosti a srovnatelnosti v oblastech přípravy projektů, techniky financování a produktů, sledování a údajů;
- c) podpora projektů, které mají makroregionální a/nebo přeshraniční dopad, u nichž jsou náklady a přínosy rozděleny mezi několik členských států nebo u nichž náklady vznikají na vnitrostátní nebo místní úrovni, zatímco přínosy jsou realizovány přes hranice nebo na úrovni Unie;
- d) podpora projektů, které internalizují ekologické a socioekonomické náklady a přínosy plynoucí z politických priorit EU. Týká se to například příspěvků k přechodu k jiným druhům dopravy a využívání udržitelných paliv v dopravě, příspěvků k surovinové a energetické účinnosti a obnovitelné energii, zlepšení kvality ovzduší nebo vody, ochraně životního prostředí, podpory dlouhodobé ochrany a obnovy biologické rozmanitosti, udržitelné infrastruktury a řešení inspirovaných přírodou, podpoře bioekonomiky, snižování emisí skleníkových plynů, správě kulturního dědictví, cestovnímu ruchu, energetické náročnosti budov atd. Patří sem také podpora obnovy a dovybavení řešení mobilních dopravních prostředků;
- e) podpora infrastruktury transevropské sítě, vybavení a inovativních technologií, které slouží například jako veřejný statek pro energetický a dopravní systém atd. Tyto projekty mohou být také základním předpokladem pro vyšší úroveň investic do obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti a reakce na straně poptávky, zdravotní péče (například řešení v oblasti elektronického zdravotnictví a péče), veřejné správy (jako jsou elektronické veřejné služby) a do propojené a automatizované mobility s alternativním pohonem;

⁽⁵⁶⁾ Viz například sdělení Komise o financování udržitelného růstu (COM(2018) 97 final) a vstupy poskytnuté expertní skupinou na vysoké úrovni pro udržitelné financování prostřednictvím její závěrečné zprávy zveřejněné dne 31. ledna 2018, online na <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/180131-sustainable-finance-final-report_en.pdf>.

⁽⁵⁷⁾ V souladu s požadavky na přístupnost uvedenými v evropském aktu o přístupnosti (směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb (Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 70).

- f) podpora udržitelné digitální konektivity a datových platform a infrastruktur v celé Unii a projektů podporujících širokou škálu produktů a služeb souvisejících s komunikačními a informačními technologiemi, v případě potřeby podporujících mezinárodní propojenost EU, kde udržitelnost zahrnuje důraz na oběhovost infrastruktury a vybavení;
- g) podpora rozvoje a provozu udržitelné kosmické infrastruktury (na oběžné dráze i na zemi), která umožňuje poskytování kosmických služeb a rozvoj aplikací založených na kosmických technologiích;
- h) podpora projektů, u nichž přínosy závisí na dalších investicích do hodnotového nebo dodavatelského řetězce nebo sítě a/nebo s sebou nesou vysoké riziko „prvního tahu“;
- i) podpora interoperability u přeshraniční infrastruktury a služeb, včetně digitálních platform a služeb;
- j) podpora zavádění a synergií s výzkumnou infrastrukturou, včetně elektronických infrastruktur, v celé Unii. Tato podpora se musí zaměřovat na rozvoj trhu se zařízeními, zdroji a službami, které komunity využívají na podporu inovací;
- k) řešení účinného fungování vnitřního trhu podporou tržních investic v různých regulačních režimech ⁽⁵⁸⁾;
- l) dosažení kritického množství a skupin a shromažďování projektů za účelem přilákání soukromých investorů.

Podporu oblastí politiky uvedených v oddílech 6.1.1.1 až 6.1.1.8 mohou doplnit podpůrná opatření, jejichž cílem je pomoci orgánům veřejné správy a předkladatelům projektů rozvíjet kapacitu pro vymezování investičních strategií, kombinování zdrojů financování, plánování a seskupování projektů.

6.1.1.1. Rozvoj odvětví energetiky

Podpora výroby, dodávek nebo využívání čisté a **udržitelné obnovitelné energie** se zaměří na projekty s vysokým vnímaným rizikem a kapitálovou náročností umožňující další integraci obnovitelných zdrojů energie ve všech odvětvích (výroba energie, vytápění a chlazení, doprava), jakož i další zdroje energie a řešení s nulovými a nízkými emisemi. Mohou sem orientačně patřit projekty v oblasti obnovitelné energie přeshraniční nebo příbřežní povahy (viz také oddíl 6.1.1.7), projekty zaměřené na dekarbonizaci budov, využití obnovitelných zdrojů energie v průmyslových procesech, výrobu a dodávky nízkouhlíkového plynu (jako je nízkouhlíkový čistý vodík nebo biometan v souladu s vodíkovou strategií ⁽⁵⁹⁾) (v komerčním rozsahu), pokročilá biopaliva, biomasu a další udržitelné projekty v oblasti alternativních paliv a ukládání energie na místě. Podpora by měla být poskytnuta také místně vedeným projektům v oblasti obnovitelných zdrojů, jako jsou projekty vedené energetickými společnostmi, často spojeným se zvyšováním energetické účinnosti. Podpora odvětví energetiky může případně přispívat k cílům směrnice (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (dále jen „RED II“ ⁽⁶⁰⁾) a nařízení (EU) 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu (dále jen „nařízení o správě energetické unie“ ⁽⁶¹⁾), jakož i podporovat energetickou účinnost při investičních rozhodnutích, mimo jiné i prostřednictvím mechanismu pro financování energie z obnovitelných zdrojů v Unii ⁽⁶²⁾.

⁽⁵⁸⁾ Členské státy mají nejrůznější regulační rámce podporující udržitelnou energetickou infrastrukturu, které přinášejí řadu rizik souvisejících s politikou, uspořádáním trhu a regulací, což ovlivňuje kapitálové náklady na investice.

⁽⁵⁹⁾ Sdělení Komise o vodíkové strategii pro klimaticky neutrální Evropu (COM(2020) 301 final).

⁽⁶⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

⁽⁶¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

⁽⁶²⁾ Mechanismus Unie pro financování energie z obnovitelných zdrojů je zřízen článkem 33 nařízení o správě energetické unie.

Podpora u **energetické účinnosti a úspor energie** bude zahrnovat projekty v souladu se závazky Unie v rámci Agendy 2030 a Pařížské dohody a uskutečňovat cíle vytyčené ve směrnici 2012/27/EU ⁽⁶³⁾ (snížování poptávky po energii prostřednictvím opatření k úspoře energie a řízení poptávky, uplatňování zásad oběhového hospodářství, podpora centrálního zásobování teplem a výroby energie v kogeneračních projektech ke snížení spotřeby energie a zamezení emisím skleníkových plynů a dalších znečišťujících látek). Podpora bude zahrnovat projekty v souladu s renovační vlnou ⁽⁶⁴⁾, zejména její tři oblasti zájmu: řešení problematiky energetické chudoby a energeticky nejnáročnějších budov; renovaci veřejných budov, jako jsou administrativní, vzdělávací a zdravotnická zařízení, a dekarbonizaci vytápění a chlazení. Měly by být podporovány projekty, které modernizují systémy vytápění a chlazení budov, protože jsou nezbytné pro dekarbonizaci fondu budov EU. Využití místního potenciálu obnovitelné energie je rovněž zásadní ke snížení závislosti EU na dovážených fosilních palivech. Výše uvedené bude zahrnovat **renovace stávajících budov zaměřené na energetickou účinnost**, jejichž cílem nebo výsledkem je snížení jejich energetické náročnosti určené podle jednoho nebo několika kritérií stanovených v čl. 10 odst. 6 směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov ⁽⁶⁵⁾, například prostřednictvím zlepšení dosaženého takovou renovací porovnáním certifikátů energetické náročnosti vydaných před renovací a po ní a výstavby **vysoce energeticky účinných novostaveb, pouze pokud překračují vnitrostátní normy budov s téměř nulovou spotřebou energie** (vzhledem k zákonné lhůtě, po níž mají být všechny novostavby v EU od 31. prosince 2020 budovami s téměř nulovou spotřebou energie), včetně modernizace budov díky technologiím připravenosti pro chytrá řešení a jejich začlenění do propojeného systému výroby a ukládání energie a digitálního a dopravního systému, a to i prostřednictvím zavedení infrastruktury pro elektromobilitu v souladu se směrnicí 2010/31/EU ⁽⁶⁶⁾. Podpora bude zahrnovat také projekty řešící energetickou náročnost budov během jejich životního cyklu, jakož i projekty uplatňující evropský rámec pro posuzování udržitelnosti budov Level(s) ⁽⁶⁷⁾. Zaměří se také na snižování energetické náročnosti podniků prostřednictvím lepší účinnosti postupů nebo výroby produktů s nižší uhlíkovou stopou, jakož i na rozvoj inovativních systémů zásobování teplem s nulovými a nízkými emisemi a kombinované výroby elektřiny a tepla.

Rozvoj, zvýšení inteligence a **modernizace udržitelné energetické infrastruktury** se zaměří na úroveň přenosu a distribuce. Bude také zahrnovat podporu projektů společného zájmu, jak je stanoveno v nařízení o hlavních směrech pro transevropskou energetickou infrastrukturu ⁽⁶⁸⁾, digitalizaci a modernizaci energetických sítí s cílem usnadnit větší využívání obnovitelných zdrojů energie, jakož i projekty týkající se flexibility na straně poptávky a ukládání energie.

Podpora z Programu InvestEU bude rovněž podporovat zavádění nízkoemisních technologií: projekty, které zahrnují technologie **zachycování, přepravy, ukládání a/nebo využití CO₂** (CCUS) a infrastrukturu pro výrobu elektřiny, tepla a chladu z obnovitelných zdrojů, nízkouhlíkových plynů (například vodíku) nebo průmyslové postupy, jakož i bioelektrárny a výrobní zařízení umožňující transformaci energetiky nebo pohlcování uhlíku.

6.1.1.2. Rozvoj udržitelné dopravní infrastruktury, vybavení a inovativních technologií

Podpora rozvoje udržitelné dopravní infrastruktury, vybavení a inovativních technologií se zaměří na rozvoj udržitelné a bezpečné dopravní infrastruktury, nástaveb, řešení v oblasti mobility a vybavení a inovativních technologií v souladu s prioritami Unie v odvětví dopravy, strategií udržitelné a inteligentní mobility ⁽⁶⁹⁾ a se závazky přijatými v rámci Pařížské dohody. Budou sem patřit projekty podporující rozvoj infrastruktury **transevropské dopravní sítě** (dále jen „TEN-T“), renovace a modernizace stávající infrastruktury a složek úrovní propojení u všech druhů dopravy, včetně jejich městských uzlů, námořních a vnitrozemských přístavů, letišť, multimodálních terminálů a jejich připojení k hlavním sítím a telematické aplikace uvedené v nařízení o TEN-T ⁽⁷⁰⁾;

⁽⁶³⁾ Směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁽⁶⁴⁾ Sdělení Komise „Renovační vlna pro Evropu – ekologické budovy, nová pracovní místa, lepší životní úroveň“ (COM(2020) 662 final).

⁽⁶⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov (Úř. věst. L 153, 18.6.2010, s. 13).

⁽⁶⁶⁾ Úř. věst. L 153, 18.6.2010, s. 13.

⁽⁶⁷⁾ https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/levels_en.

⁽⁶⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 39).

⁽⁶⁹⁾ Sdělení Komise o strategii pro udržitelnou a inteligentní mobilitu – nasměrování evropské dopravy do budoucnosti (COM(2020)789 final).

⁽⁷⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. prosince 2013 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě a o zrušení rozhodnutí č. 661/2010/EU (Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 1).

Podpora se přednostně zaměří na projekty v hlavní síti TEN-T určené v pracovních plánech koridorů hlavní sítě, které řeší chybějící spojení, úzká místa nebo přeshraniční spojení. Ve všech vhodných případech sem patří: renovace a modernizace stávající železniční, silniční, vodní a letecké infrastruktury, bezpečnostní modernizace pomocí vhodných postupů řízení bezpečnosti a modernizace environmentálního profilu, včetně zavedení digitálních systémů řízení dopravy, jako jsou ITS⁽¹⁾, RIS⁽²⁾, ERTMS⁽³⁾, SESAR, včetně palubního vybavení, a digitální dopravní infrastruktura pro interoperabilní sdílení dat a podávání zpráv mezi různými režimy a odvětvími. Bude sem spadat také vývoj a zavádění nových dopravních technologií a služeb, například v souvislosti s propojenými a autonomními druhy dopravy, integrovaným prodejem přepravních dokladů a méně znečišťujícími vnitrozemskými a námořními dopravními prostředky (včetně prevence úniku ropy z lodí). Dále bude zahrnovat podporu pro přizpůsobení sítě TEN-T, aby vyhovovala potřebám vojenské mobility, pokud je tato infrastruktura vhodná pro civilní i vojenské účely (dvojití užití).

Podpora se rovněž zaměří na **projekty v oblasti infrastruktury TEN-T, které umožňují využívání alespoň dvou různých druhů dopravy**, zejména terminály multimodální nákladní přepravy a logistické platformy a uzly osobní dopravy. Podpora se také zaměří na multimodální spoje a úseky posledního kilometru umožňující přesun nákladní nebo osobní dopravy na udržitelnější způsoby dopravy, jako je železniční doprava, veřejná/hromadná doprava, vnitrozemská plavba nebo pobřežní plavba.

Podporovány mohou být **inteligentní a udržitelné projekty v oblasti městské mobility**, zejména multimodální uzly pro osobní dopravu, aktivní druhy dopravy, vnitrozemské vodní cesty a inovativní řešení mobility, digitální dopravní infrastruktura pro plynulé a účinné propojení druhů cestování, infrastruktura pro aktivní mobilitu a mobilitu s nulovými emisemi. Projekty, jejichž cílem je podpora přechodu k udržitelným způsobům dopravy, se musí zaměřovat na zlepšení bezpečnosti uživatelů a nediskriminační dostupnost, a to i pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace. Projekty se dále zaměří na zlepšení bezpečnosti silničního provozu v souladu s cílem Unie zamezit smrtelným a vážným zraněním na evropských silnicích do roku 2050, přičemž zvláštní pozornost bude věnována nechráněným účastníkům silničního provozu, jako jsou cyklisté a chodci.

Při **obnově a dovybavení mobilních dopravních prostředků** musí být upřednostněny nediskriminační projekty v oblasti nákupu kolejových vozidel a plavidel pro použití v železniční dopravě, na vnitrozemských vodních cestách a v námořní dopravě. U železnice a vnitrozemské plavby budou součástí také investice do stávajících kolejových vozidel a plavidel, například digitální vybavení RIS, omezování hluku, vybavení systémem ERTMS a digitálními automatickými správly. Zahrnuty budou i projekty v oblasti letectví, lodní dopravy, námořních a vnitrozemských vodních cest, odvětvích zohledňujících zásady oběhového hospodářství a směřujících k přechodu k udržitelným alternativním palivům, snižování znečištění všeho druhu a pomoc průmyslu při plnění nadcházejících závazků týkajících se emisí skleníkových plynů, včetně podpory lodí s nulovými emisemi a nahrazení starých letadel a plavidel novou generací dosahující významného snížení emisí, přičemž se vychází z emisí naměřených za celou dobu životnosti těchto plavidel. Dále jsou způsobilá plavidla a silniční vozidla s nulovými a nízkými emisemi (viz níže uvedený odstavec o infrastruktuře pro alternativní paliva).

Podpora pro **železniční infrastrukturu, jiné projekty v oblasti železniční dopravy, infrastrukturu vnitrozemských vodních cest, projekty hromadné přepravy a námořní přístavy a mořské dálnice** může být poskytnuta pro investice, které zamezují emisím skleníkových plynů a toxických znečišťujících látek či hluku nebo je snižují. Tyto investice mohou být zaměřeny také na přístavní zařízení pro příjem odpadu a další prostředky umožňující opatření na ochranu životního prostředí a investice do kombinované udržitelné infrastruktury, včetně zavádění drobné infrastruktury pro alternativní paliva a dalších řešení snižujících celkovou uhlíkovou stopu přístavů. Podporovány mohou být investice do ekologizace letištní infrastruktury a souvisejících služeb (jako je pozemní odbavení, operace pozemního provozu, letadla na zemi), které zamezují emisím nebo hluku nebo je snižují.

Podporováno může být zavádění **infrastruktury dobýjecích a plnicích stanic** pro všechny druhy dopravy v podobě elektřiny, vodíku a zkapalněného nebo stlačeného zemního plynu ve směsi s biometanem (> 50 %), zavádění silničních vozidel s nízkými a nulovými emisemi a platform pro inteligentní konektivitu a interoperabilní služby. Při obnově vozového parku by silniční vozidla měla splňovat také příslušné vysoké bezpečnostní normy. Pokud jsou tato vozidla zaváděna prostřednictvím dovybavení, musí být dovybavena na normu nulových emisí z výfuku. Podporu lze poskytnout na zavádění plavidel a flotil s nulovými a nízkými emisemi využívajících udržitelná alternativní paliva, včetně LNG, a letadel využívajících udržitelné zdroje energie. Dovybavení plavidel umožní využívat v námořní a vnitrozemské lodní dopravě udržitelná alternativní paliva nebo elektřinu. Prioritou pro související investice bude i) zavádění veřejně přístupné infrastruktury dobýjecích a plnicích stanic a dobíjení s ohledem na zásady oběhového hospodářství; ii) infrastruktura dobýjecích a plnicích stanic používaná pro vozové parky veřejných orgánů nebo provozovatelů plnicích závazky veřejné služby podle smlouvy o veřejné službě a iii) zavádění lehkých a těžkých vozidel s nulovými a nízkými emisemi a plavidel poháněných udržitelnými alternativními palivy nebo nízkoemisních letadel poháněných udržitelnými zdroji energie ve veřejných službách a soukromých vozových parcích a flotilách. Silniční infrastruktura musí být přístupná veřejnosti bez

⁽¹⁾ Inteligentní dopravní systém.

⁽²⁾ Říční informační služby.

⁽³⁾ Evropský systém řízení železničního provozu.

jakéhokoli omezení a bude umožňovat snadno použitelné jednorázové platby (například platbu bankovní kartou), aby uživatelé vozidel mohli platit poplatky, aniž by museli uzavírat s dotčeným provozovatelem smlouvu o službách. Dále se dostupná statická a dynamická data zpřístupní prostřednictvím společných nebo vnitrostátních přístupových bodů. Tyto požadavky na veřejnou přístupnost se nepoužijí v případě infrastruktury dobíjecích a plnicích stanic v soukromě spravovaných nebo provozovaných depech, jež slouží skupinám vozidel pro vymezené oblasti. Podporována může být infrastruktura pro vývoj, výrobu a dodávky udržitelných alternativních paliv pro leteckou, pozemní a vodní dopravu při provádění politik EU v oblasti dekarbonizace dopravy (jako jsou iniciativy ReFuelEU Aviation, FuelEU Maritime).

Podporovány mohou být **další inteligentní a udržitelné projekty v oblasti mobility** v městských a venkovských oblastech se zaměřením na bezpečnost silničního provozu: přístupnost; snižování emisí a hluku a rozvoj a zavádění nových dopravních technologií a služeb, jako jsou služby související s propojenými a autonomními druhy dopravy nebo integrovaným prodejem přepravních dokladů.

Podpora z Fondu InvestEU může být udělena na opatření určená k modernizaci, dosažení nebo udržení souladu s normami, včetně norem v oblasti životního prostředí a bezpečnostních norem, a na projekty **údržby nebo modernizace stávající dopravní infrastruktury**, obnovu stávající dopravní infrastruktury nebo bezpečných parkovacích ploch a zařízení.

6.1.1.3. Životní prostředí a zdroje

Očekává se, že Fond InvestEU bude mobilizovat investice spojené s přírodním kapitálem a oběhovým hospodářstvím⁽⁷⁴⁾. V tomto smyslu, kromě ekologizace investic do tradičních oblastí infrastruktury uvedených v tomto oddíle 6.1.1.3, například investice zahrnují projekty mobility zaměřené na znečištění ovzduší a hluk, přírodu, spotřebu energie a nehody.

Podpora pro **vodu, včetně dodávek pitné vody a hygienických zařízení, ochrany před povodněmi**, účinnosti sítí, snižování úniků, infrastruktury pro odvádění a čištění odpadních vod, **pobřežní infrastruktury a další zelené infrastruktury související s vodou**, jejíž součástí budou investiční projekty a doprovodné služby podporující provádění politik Unie v oblasti životního prostředí týkajících se pozemních a mořských vodních zdrojů a souvisejících ekosystémových služeb, které jsou uvedeny například ve směrnicích 2008/56/ES⁽⁷⁵⁾, 2000/60/ES⁽⁷⁶⁾ a 2007/60/ES⁽⁷⁷⁾, směrnicích Rady 98/83/ES⁽⁷⁸⁾, 91/271/EHS⁽⁷⁹⁾ a 91/676/EHS⁽⁸⁰⁾, nařízení (EU) 2019/1009⁽⁸¹⁾ a nařízení (ES) č. 1107/2009⁽⁸²⁾. Zvláštní pozornost je třeba věnovat i) zajištění přístupu k dodávkám vody a hygienickým zařízením pro všechny občany Unie tím, že se dokončí a bude udržovat infrastruktura pro pitnou vodu a čištění odpadních vod, která splňuje kritéria energetické účinnosti a prevence úniků, a ii) zajištění souladu s rámcovou směrnicí o vodě (2000/60/ES) a směrnicí o povodních (2007/60/ES), včetně opatření předpokládaných v plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik, zejména investice zajišťující dobrý ekologický stav řek, renovaci nebo modernizaci stávajících vodních elektráren za účelem zvýšení účinnosti a snížení dopadů na životní prostředí a snížení difúzních zdrojů znečištění ze zemědělství, akvakultury a průmyslových zdrojů, řešení pro účinnost využití vody, opětovné použití vody v jakémkoli odvětví a řešení inspirovaná přírodou ke snížení povodňových rizik.

⁽⁷⁴⁾ Sdělení Komise „Chvilé pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci“ (COM(2020) 456 final).

⁽⁷⁵⁾ Směrnice 2008/56/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (dále jen „rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí“) (Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19).

⁽⁷⁶⁾ Směrnice 2000/60/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (dále jen „rámcová směrnice o vodě“) (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽⁷⁷⁾ Směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik (dále jen „směrnice o povodních“) (Úř. věst. L 288, 6.11.2007, s. 27).

⁽⁷⁸⁾ Směrnice Rady 98/83/ES ze dne 3. listopadu 1998 o jakosti vody určené k lidské spotřebě (dále jen „směrnice o pitné vodě“) (Úř. věst. L 330, 5.12.1998, s. 32).

⁽⁷⁹⁾ Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod (dále jen „směrnice o čištění městských odpadních vod“) (Úř. věst. L 135, 30.5.1991, s. 40).

⁽⁸⁰⁾ Směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (dále jen „směrnice o dusičnanech“) (Úř. věst. L 375, 31.12.1991, s. 1).

⁽⁸¹⁾ Nařízení (EU) 2019/1009, kterým se stanoví pravidla pro dodávání hnojivých výrobků EU na trh a kterým se mění nařízení (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a zrušuje nařízení (ES) č. 2003/2003 (dále jen „nařízení o hnojivech“) (Úř. věst. L 170, 25.6.2019, s. 1).

⁽⁸²⁾ Nařízení (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (dále jen „nařízení o přípravcích na ochranu rostlin“) (Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 1).

Podpora **infrastruktury pro nakládání s odpady**, což zahrnuje infrastrukturu nezbytnou k podpoře přechodu k více oběhovému hospodářství v členských státech, zejména k dalšímu postupu při provádění hierarchie způsobů nakládání s odpady v EU, s hlavním zaměřením na předcházení vzniku odpadů. Aniž jsou dotčena kritéria pro vyloučení stanovená v příloze V nařízení o Programu InvestEU, měly by investiční projekty zahrnovat provádění plánů nakládání s odpady a programů předcházení vzniku odpadů (na základě pozměněné rámcové směrnice o odpadech 2008/98/ES⁽⁸³⁾), zřízení a podporu sítí pro opětovné použití a opravy a zavedení funkčních systémů třídění a sběru odpadu a zařízení na recyklaci (včetně systémů a zařízení pro tříděný sběr komunálního bioodpadu a textilních výrobků).

Investice do **zlepšování a obnovy ekosystémů a jejich služeb**, které se musí zaměřovat na projekty, jež podporují ochranu, obnovu, správu a rozvoj přírodního kapitálu za účelem dosažení přínosů v oblasti biologické rozmanitosti a přizpůsobování se změně klimatu, mimo jiné prostřednictvím projektů zelené a modré infrastruktury. Bude zahrnovat řešení problémů založená na ekosystémech, jako jsou řešení týkající se systémů ovzduší a klimatu, moře, země, půdy, lesnictví, zemědělství, vody a odpadu a dopravy a energetiky. Podpora bude rovněž zahrnovat opatření zaměřená na sledování cílů strategie pro „biologickou rozmanitost“⁽⁸⁴⁾ a strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“⁽⁸⁵⁾ prostřednictvím zlepšování hodnotových řetězců produkce potravin (pokud nespádají do působnosti oblasti týkající se malých a středních podniků). Podporovány by měly být zejména přeshraniční projekty, jakož i projekty podporující **udržitelné kulturní dědictví**. Podpora může také zahrnovat **renovaci průmyslových areálů** (včetně kontaminovaných areálů) a obnovu umožňující trvale udržitelné využívání.

Podpora **udržitelného rozvoje a širší bioekonomiky v městských, venkovských, pobřežních a přibřežních oblastech** – měla by se týkat projektů infrastruktury, které nejsou zahrnuty do jiných oblastí a zaměřují se na zeměpisnou oblast, včetně investic do přírody a řešení inspirovaných přírodou, jejichž cílem je prevence nebo kontrola emisí skleníkových plynů, toxických znečišťujících látek, hluku a dalších dopadů nebo závislost na přírodním kapitálu a zároveň podpora přechodu k oběhovému hospodářství. Bude zahrnovat projekty infrastruktury zaměřené na podporu inkluzivních a přístupných inteligentních měst a jejich sítí, regionů a odvětví. Bude také obsahovat projekty zaměřené na podporu bioekonomiky prostřednictvím investic do průmyslových odvětví založených na biotechnologiích, mořských a suchozemských řešení, která nahrazují energeticky náročné nebo fosilní materiály, akvakultury a modré a zelené biotechnologie. Podpora se může týkat také moří a oceánů prostřednictvím oblasti modré ekonomiky a jejich finančních zásad, zejména prostřednictvím obnovitelné mořské energie a oběhového hospodářství.

Podpora v rámci **opatření v oblasti změny klimatu, přizpůsobení se změně klimatu a zmírňování jejich následků, včetně snižování rizika přírodních katastrof**, bude zahrnovat projekty infrastruktury zaměřené na přizpůsobení se změně klimatu a zvýšení odolnosti vůči současnému i budoucímu klimatu. Bude zahrnovat mimo jiné ochranu nízko položených oblastí, pobřežních oblastí a další opatření související se vzestupem hladiny moří, předcházením povodním, lepším a udržitelným využíváním dodávek vody a prevence sucha a přizpůsobení infrastruktury extrémním teplotám. Může zahrnovat i inovativní technologie, které přispívají k cílům Unie v oblasti odolnosti vůči změně klimatu nebo sociální udržitelnosti, případně k oběma těmto cílům, a splňují normy Unie v oblasti životního prostředí nebo sociální udržitelnosti.

Podpora **projektů a podniků, které provádějí systémy oběhového hospodářství, včetně udržitelného využívání surovin**, v souladu s cíli akčního plánu EU pro oběhové hospodářství⁽⁸⁶⁾. Tato podpora bude zahrnovat mimo jiné projekty integrující aspekty účinného využívání zdrojů do výroby a životního cyklu výrobku a všechny strategie, jejichž cílem je zajistit maximalizaci hodnoty a životnosti výrobků, prostředků a materiálních zdrojů, jakož i infrastrukturu a služby podporující průmyslovou symbiózu a sdílení prostředků mezi průmyslovými zařízeními napříč odvětvími a městskými a venkovskými komunitami. Zahrnuje také uplatnění oběhových obchodních modelů, které vedou k dematerializaci, podřízení výroby službám a intenzivnějšímu a účinnějšímu využívání výrobků a zdrojů a současně internalizují nebo odstraňují negativní externality. Investiční projekty by rovněž měly zahrnovat opatření vztahující se na celý hodnotový řetězec druhotných surovin, včetně uzavřených systémů, odstraňování starých toxických a problematických chemických látek, a to od zpracování vstupních surovin až po recyklaci. Zvláštní pozornost bude věnována odvětvím, která využívají nejvíce zdrojů a v nichž je vysoký potenciál oběhu, tj. elektronice a informačním a komunikačním technologiím (IKT), bateriím a vozidlům, obalům, plastům, textilním výrobkům, stavebnictví a budovám a také potravinářství, vodárenství a oblasti živin.

⁽⁸³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3) ve znění směrnice 2018/851/EU (Úř. věst. L 150, 14.6.2018, s. 109).

⁽⁸⁴⁾ Sdělení Komise o strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života (COM(2020) 380 final).

⁽⁸⁵⁾ Sdělení Komise o strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy (COM(2020) 381 final).

⁽⁸⁶⁾ Sdělení Komise o novém akčním plánu pro oběhové hospodářství – Čistší a konkurenceschopnější Evropa (COM(2020) 98 final).

Podpora operací, které podporují **dekarbonizaci** a podstatně snížení emisí energeticky náročných průmyslových odvětví, včetně uzavřených systémů a zavádění inovativních technologií s nízkými emisemi uhlíku, včetně ukládání energie, zachycování uhlíku, přepravy, ukládání a/nebo využívání CO₂ (CCUS), jakož i operací, které podporují dekarbonizaci řetězce výroby a distribuce energie postupným ukončováním využívání uhlí a ropy a postupným nahrazováním zemního plynu plyny s nízkým obsahem uhlíku. Rovněž budou podporovány oběhové uzavřené systémy při energeticky náročném zpracování materiálů, jako je ocel, hliník, plasty a cement, aby se odstranily nečistoty, které vedou ke ztrátě hodnoty recyklovaných materiálů.

6.1.1.4. Rozvoj udržitelné a bezpečné infrastruktury digitální konektivity

Podpora rozvoje udržitelné a bezpečné **infrastruktury digitální konektivity** se musí zaměřovat na projekty, jež podporují širokou škálu produktů a služeb souvisejících s komunikačními a informačními technologiemi. Tato podpora může zahrnovat například projekty podporující univerzální (tj. zahrnující i venkovské/periferní oblasti) nasazení infrastruktury, zavádění digitálních sítí s velmi vysokou kapacitou, mimo jiné prostřednictvím zavádění systémů kabelového a bezdrátového připojení, včetně optických a 5G systémů připojení, a investice potřebné k dosažení strategických cílů Unie v oblasti digitální konektivity, které jsou definovány ve sdělení o připojení pro konkurenceschopný jednotný digitální trh ⁽⁸⁷⁾.

Zaměří se také na projekty, jejichž cílem je zvýšení kapacity a odolnosti sítí Unie (například kvantově zabezpečené komunikační sítě, meziregionální a mezinárodní konektivita, mimo jiné prostřednictvím pozemních a podmořských kabelů, satelitních systémů, datových center a sítí na ochranu veřejnosti a odstraňování následků katastrof), a na podporu digitální transformace klíčových veřejných služeb.

Dále se zaměří na zavádění udržitelných a vysokokapacitních vzájemně propojených cloudových infrastruktur v EU (jako je zavedení softwarově definovaných infrastruktur pro optimalizaci vyrovnavání pracovní zátěže mezi cloudy a sítí zelené konektivity pro propojení cloudových infrastruktur), jakož i na podporu energeticky účinných evropských datových center nejlepších ve své třídě podpořených dovybavením datových center pro velké i malé společnosti (jako jsou nové chladicí systémy a řešení pro správu napájení).

Vhodné investiční cíle budou představovat rovněž infrastruktury digitální konektivity, zaměřené například na optimalizaci dopravní a energetické infrastruktury, spotřebu energie v budovách, na snižování odpadu a znečištění a na optimalizaci využívání přírodních zdrojů prostřednictvím digitálních řešení.

Přitom by se měly zaměřovat na projekty, jejichž cílem je snížení nebo zamezení emisí skleníkových plynů a zavádění infrastruktury, která je navržena tak, aby byla odolná, opravitelná, modernizovatelná a recyklovatelná v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu.

6.1.1.5. Rozvoj udržitelné vesmírné infrastruktury

Podpora udržitelného rozvoje a modernizace nové i stávající infrastruktury na oběžné dráze a pozemní infrastruktury. Tento krok umožní ekologizaci kosmického průmyslu pro odpalovací zařízení a kosmické lodě (například satelity) a související pozemní segmenty. Zahrnuje výrobu, montáž, testování, provoz, údržbu odpalovacích zařízení s cílem vyvinout ekologičtější kosmické lodě, odpalovací systémy a související zařízení. Zahrnuto je také čistší využívání vesmíru prostřednictvím stahování satelitů z oběžné dráhy a jejich vyřazení z provozu.

Podpora složek kosmického programu Unie a souvisejících služeb, jakož i podpora cílů „kosmické strategie pro Evropu“ ⁽⁸⁸⁾ za účelem maximalizace přínosů pro společnost a hospodářství Unie. Umožní vývoj specializovaných služeb a aplikací splňujících stávající i nově vznikající potřeby uživatelů, včetně služeb a aplikací v prioritních oblastech změny klimatu, udržitelného rozvoje, konektivity a bezpečnosti.

6.1.1.6. Rozvoj infrastruktury udržitelného cestovního ruchu

Podpora rozvoje infrastruktury a služeb udržitelného cestovního ruchu musí přispívat k posílení dlouhodobé konkurenceschopnosti odvětví podporou projektů prosazujících přechod k udržitelnému, inovativnímu a digitálnímu cestovnímu ruchu.

⁽⁸⁷⁾ Sdělení Komise „Připojení pro konkurenceschopný jednotný digitální trh – na cestě k evropské gigabitové společnosti“ (COM/2016/587 final).

⁽⁸⁸⁾ Sdělení Komise o kosmické strategii pro Evropu (COM(2016) 705 final).

6.1.1.7. Rozvoj příbřežních oblastí pro dekarbonizaci

Podpora v této oblasti musí přispívat k výrobě elektřiny na moři za účelem uspokojení budoucí poptávky po elektřině. Musí rovněž zmírňovat mnohonásobné požadavky na půdní zdroje EU, neboť zlepší produktivitu vodních a mořských zdrojů, jako je například produkce a využívání řas a dalších nových zdrojů bílkovin, které mají potenciál zmírnit tlak na zemědělskou půdu.

Podpora se musí zaměřovat na zavádění:

- a) plovoucích větrných parků;
- b) vývoje za účelem transformace přístavů z přepravních uzlů na střediska pro obsluhu průmyslových odvětví těžby v pobřežních vodách;
- c) kabeláže pro elektrizační soustavu na moři se zvláštním zaměřením na střídavé připojení od turbín k rozbočovačům, které pak využívají stejnosměrné propojovací vedení na břeh;
- d) zařízení pro využití energie vln a přílivu;
- e) pobřežní akvakultury.

6.1.1.8. Strategické investice do kritické infrastruktury

Strategické investice v rámci oblasti týkající se udržitelné infrastruktury se mohou zaměřit na projekty přispívající ke stabilitě, provozní bezpečnosti a odolnosti částí kritické infrastruktury, ať už fyzických, nebo virtuálních, nebo dodavatelských řetězců pro kritickou infrastrukturu nebo přímo na kritické prvky infrastruktury, zejména s ohledem na zelenou a digitální transformaci Unie.

Podporované operace se mohou také zaměřit na společnosti, včetně malých a středních podniků, vyrábějící zboží a služby, které slouží k provozu a údržbě jakékoli prioritní kritické infrastruktury uvedené v tomto oddíle 6.1.1.8.

Investiční operace týkající se **kritické infrastruktury** se mohou zaměřit na operace definované jako evropské kritické infrastruktury podle směrnice Rady 2008/114/ES⁽⁸⁹⁾, které určily členské státy podle článku 3 uvedené směrnice. Podpora se může zaměřovat na dodavatelské řetězce pro čistou energii, zejména na výrobní kapacitu zařízení pro technologie energie z obnovitelných zdrojů (jako je solární fotovoltaika, větrná energie, vodní energie, obnovitelný vodík atd.).

Podporované operace se mohou také zaměřit na **dodavatelské řetězce pro evropskou leteckou, železniční, silniční, vnitrozemskou vodní dopravu a námořní dopravu**, včetně podpory investic do integrace druhů dopravy a výrobních kapacit.

U **digitální infrastruktury** jsou strategickými investicemi ty investice, které jsou úzce spjaty s cíli odolného a bezpečného poskytování služeb digitální komunikace, včetně kritických prvků připojení s velmi vysokou kapacitou a sítí 5G, kvantové komunikace, internetu věcí, médií, platform online služeb, zabezpečeného cloud computingu, zpracování a ukládání dat, a se základními hodnotovými řetězci těchto infrastruktur a služeb. Vzhledem k různým architekturám a neustále se vyvíjejícím technologickým řešením, včetně řešení, která jsou důležitá pro kybernetickou bezpečnost⁽⁹⁰⁾, je nutné prověřovat vyvíjející se potřeby digitalizace a příslušné aspekty bezpečnosti a technologické autonomie a odolnosti tohoto přechodu související s přenosem, používáním a uchováváním dat. Hlavním cílem podpory projektů souvisejících s **digitální volební infrastrukturou a citlivými zařízeními** je posílení jejich bezpečnosti, odolnosti a ochrany před škodlivými a rušivými činnostmi, zejména před dezinformacemi, krádeží údajů a kybernetickými útoky.

Za strategické se rovněž považují investice do **komunikační a mediální infrastruktury**, pokud přispívají k nezávislé produkci evropského obsahu v souladu s cílem chránit demokratické hodnoty Unie a svrchovanost členských států v digitální éře, a produkci, ochranu duševního vlastnictví a zpeněžení evropského obsahu na celém světě.

⁽⁸⁹⁾ Směrnice Rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu (Úř. věst. L 345, 23.12.2008, s. 75).

⁽⁹⁰⁾ Kybernetická bezpečnostní rizika je třeba posuzovat podle příslušného práva Unie a vnitrostátního práva, včetně souboru bezpečnostních opatření pro síť 5G.

Projekty související s **kritickou vesmírnou infrastrukturou** musí podporovat aktualizaci stávajících složek kosmického programu Unie a rozvoj nové vesmírné infrastruktury a služeb Unie. Zaměřují se zejména na: i) autonomní, spolehlivý a nákladově efektivní přístup do vesmíru a jeho využívání, které umožňují evropské nosné rakety, včetně inovativních koncepcí, jako je opětovné použití, vyspělá výroba, nové systémy kosmické dopravy; ii) dohled nad vesmírem a ochranu prostředků, iii) satelitní komunikaci a konektivitu, iv) další vyvíjející se potřeby.

Podporované operace se mohou rovněž zaměřovat na odolnost a konkurenceschopnost systémů a technologií kosmického odvětví a budou řešit zranitelnost hodnotových řetězců.

Podpora **infrastruktury obranného průmyslu** může zahrnovat modernizaci stávající nebo instalaci nové infrastruktury potřebné z technologického a průmyslového hlediska k podpoře životního cyklu obranných technologií a výrobků nebo výcvikových zařízení. Tyto infrastruktury zahrnují nejen tradiční leteckou, pozemní a námořní sféru, ale také rozvíjející se oblasti, jako jsou informace, vesmír a kybernetika. Může být použita také pro výzkum a vývoj, demonstraci, testování a certifikaci obranných systémů nebo technologií, včetně systémů a technologií, které byly vyvinuty v rámci Evropského obranného fondu, jakož i pro systémy a technologie dvojího užití. Měly by být podporovány nadnárodní projekty otevřené uživatelům z jiných členských států. Podpora se může rovněž zaměřovat na projekty, jejichž cílem je provádění celoevropských digitálních a kybernetických kapacit a infrastruktury související například s vývojovým prostředím pro virtuální inženýrství, digitálními zkušebními stavy a laboratořemi, novým kolaborativním bojovým prostředím, superpočítači, umělou inteligencí (UI) a souvisejícími pokročilými digitálními dovednostmi v oblasti obrany (například digitální loděnice; digitální model nebo dvojice vojenských systémů).

V oblasti **kritických surovin** mohou podporované investice zahrnovat projekty a příjemce přispívající ke zvýšení autonomie a odolnosti Unie v průmyslových ekosystémech pro elektromobilitu, baterie, obnovitelné energie, léčivé přípravky, digitální aplikace a obranu. Mezi prioritní investiční oblasti spojené s kritickými surovinami může patřit vývoj magnetů, využití vzácných zemin z použitých magnetů, rafinace vzácných zemin, primární rudy a recyklovaný těžební odpad (bauxit, železná ruda, uhelný odpad). V budoucnu se mohou objevit další potřeby v oblasti kritických surovin.

V zájmu zajištění **bezpečných a udržitelných dodávek potravin** mohou být podporovány příslušné investice, například do dopravy, logistiky, decentralizované infrastruktury potravinového řetězce a vytváření klastrů v oblasti dodávek potravin.

6.1.2. *Vlastnosti potenciálních finančních produktů*

Podpora v rámci oblasti týkající se udržitelné infrastruktury bude nabízet prioritní a podřízené financování ve formě úvěrů, záruk, jakýchkoli jiných forem financování nebo úvěrového posílení, kvazikapitálového a kapitálového financování. Zaměří se na usnadnění přístupu k financování způsobilých projektů a podniků. Finanční produkty musí být k dispozici horizontálně pro různé oblasti, na které se vztahuje tato oblast politiky, nebo mohou být určeny pro konkrétní priority politiky, a to i v rámci tematických finančních produktů.

Finanční produkty musí být připraveny v souladu se stanovenými prioritami politiky a potřebami trhu.

6.1.2.1. Finanční zprostředkovatelé, již mají být zapojeni

a) u dluhového financování:

Ucházet se může finanční zprostředkovatel jakéhokoli druhu, včetně národních podpůrných bank a jiných veřejně vlastněných zprostředkovatelů, komerčních bank, záručních společností, diverzifikovaných dluhových fondů poskytujících prioritní a podřízené financování a leasingových společností, které mohou poskytovat financování v oblastech, na které se vztahuje oblast týkající se udržitelné infrastruktury, a to v plném souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy Unie a s příslušnými požadavky finančního nařízení.

b) u kapitálového financování:

Ucházet se mohou veřejní nebo soukromí finanční zprostředkovatelé nebo subjekty, které budou zaregistrovány, fondy fondů, fondy soukromého kapitálu, fondy rizikového kapitálu, nástroje pro společnou investici, fondy rizikového dluhu, které mohou poskytovat kapitálové financování v oblastech, na které se vztahuje oblast týkající se udržitelné infrastruktury, a to v plném souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy EU a s příslušným požadavkem finančního nařízení.

Manažeri, poradci nebo jiné podobné osoby, kteří jsou spojeni s těmito zprostředkovateli (včetně začínajících manažerů nebo poradců), musí prokázat schopnost a dovednosti provádět tyto investice v oblastech, do nichž hodlají investovat v rámci oblasti týkající se udržitelné infrastruktury, schopnost získávat finanční prostředky a přilákat soukromý kapitál a schopnost vytvářet výnosy, které by přilákaly více soukromých investic do této třídy aktiv.

6.1.2.2. Cíloví koneční příjemci

Oblast udržitelné infrastruktury se zaměřuje na podporu investic do infrastruktury a souvisejícího vybavení, které podporují mimo jiné:

- a) samostatní předkladatelé;
- b) soukromé, veřejné a poloveřejné společnosti;
- c) zvláštní účelové jednotky.

6.1.2.3. Obecné finanční produkty

Obecné finanční produkty se musí zaměřovat na zlepšení přístupu k financování samostatných projektů nebo seskupení menších projektů prostřednictvím financování poskytovaného přímo nebo nepřímo (například prostřednictvím investičních nástrojů) prováděcími partnery.

Obecné finanční produkty mohou podporovat různorodou škálu konečných příjemců s různými rizikovými profily, jako jsou:

- a) projekty od regulovaných podniků na základě financování podniku nebo nezaručeného financování, včetně partnerství veřejného a soukromého sektoru (například energetika, doprava, odpady, veřejné vodovody a kanalizace a provozovatelé velké infrastruktury), nebo od veřejných nebo poloveřejných společností, které obvykle představují nízké riziko;
- b) projekty od neregulovaných podniků na základě financování podniku nebo nezaručeného financování, včetně partnerství veřejného a soukromého sektoru (například výroba energie, ukládání energie, energetická účinnost u energeticky náročných odvětví, dálniční koncesionáři, provozovatelé letištních/přístavních terminálů a železnic, zelená doprava, širokopásmová a vesmírná infrastruktura), které obvykle představují střední až vysoké riziko;
- c) zavádění projektů podporujících veřejné statky, včetně projektů zaváděných malými a středními podniky v oblasti elektromobility, energetické účinnosti, přírodního kapitálu nebo řešení inspirovaných přírodou místními orgány nebo filantropickými investory, a v oblasti vesmíru, které obvykle představují vysoké riziko;
- d) portfolia transakcí v oblastech, jako je energetická účinnost a obnovitelná energie pro domácnosti nebo malé a střední podniky, ekologizace mobilních prostředků.

U dluhového financování poskytovaného prováděcím partnerem:

Záruka EU může být poskytnuta na finanční a investiční operace, mimo jiné ve formě:

- a) seniorních úvěrů, dluhopisů, leasingových smluv a úvěrových linek, včetně prioritních úvěrů u projektů s omezeným ručením;
- b) podřízených úvěrů, včetně úvěrů ve formě mezaninového financování;
- c) záruk (zajištěných nebo nezajištěných) pro financující třetí strany a dalších ujednání o sdílení rizik s finančními zprostředkovateli;
- d) úvěrového posílení u nových investic (pro projektové dluhopisy, bankovní úvěry nebo jejich kombinace), a to i ve formě podřízených produktů.

Podřízené financování lze také využít k posílení soukromého financování a diverzifikaci od bankovního financování k financování na kapitálovém trhu.

Záruku EU lze použít na vývoj finančních produktů, jež podporují využívání zelených dluhopisů.

6.1.2.4. Tematické finanční produkty

Podpora z tematických finančních produktů se mimo jiné zaměří:

- a) v oblasti dopravy na vysoce rizikové projekty v oblasti udržitelné mobility, inteligentní a bezpečnější dopravy;

- b) v oblasti obnovitelných zdrojů na konkrétní vysoce rizikové činnosti, jako jsou například:
- i) přizpůsobené inovativní záruky v rámci složky členského státu, jejichž cílem je snížit kapitálové náklady na investice do obnovitelných zdrojů v tomto členském státě;
 - ii) vysoce rizikové záruční produkty na podporu trhu podnikových smluv o nákupu energie z obnovitelných zdrojů, které pomáhají zajistit vyšší úroveň dlouhodobého soukromého financování investic do obnovitelné energie;
- c) v oblasti energetické účinnosti na konkrétní vysoce rizikové činnosti, jako například:
- i) domy s bytovými prostory: záruční nástroj lze kombinovat s granty k uvolnění soukromého financování a motivování domácností k řešení značného nedostatku financování renovací a modernizací domů s bytovými prostory, zejména u hloubkových renovací;
 - ii) smlouvy o energetických službách a společnosti poskytující energetické služby: záruční nástroj a revolvingový fond pro společnosti poskytující energetické služby k odstraňování překážek a uvolnění financování pro rozvoj smluv o energetických službách u projektů v oblasti energetické účinnosti;
 - iii) bez ohledu na konečného příjemce úvěrové posílení v souvislosti se zelenými dluhopisy s cílem přilákat institucionální investory k financování nových projektů v oblasti energetické účinnosti a zároveň podpořit rozšíření současné omezené velikosti trhu se zelenými dluhopisy;
- d) v oblasti inteligentnější a modernější elektrizační infrastruktury na projekty podporující:
- i) nové obchodní modely pro využití zdrojů flexibility, jako je reakce na straně poptávky a ukládání energie;
 - ii) decentralizované a drobné zdroje energie vyvinuté novými účastníky na trhu a energetickými společenstvími na nových trzích;
- e) projekty podporující zavádění technologií s nízkými emisemi uhlíku na trh: na projekty, které zahrnují zachycování, přepravu, ukládání a/nebo využití CO₂ (CCUS) související s výrobou elektřiny, vytápěním nebo chlazením, výrobu nízkouhlíkových plynů (například vodíku) nebo průmyslové postupy, ukládání energie a bioelektrárny a výrobní zařízení umožňující transformaci energetiky a náhradě uhlíkové náročných výrobků;
- f) na vysoce rizikové udržitelné zelené investiční projekty nebo program podporující komplexní přístup založený na přírodním kapitálu vztahující se k ochraně a obnově životního prostředí a řízení přechodu na oběhovou, nízkoemisní bioekonomiku účinně využívající zdroje a posilující pohlcování uhlíku;
- g) v digitálním sektoru na projekty s vysokým finančním rizikem, zejména na zavádění konektivity v bílých a šedých oblastech (tj. bez okamžité obchodní životaschopnosti), nebo projekty, které přinášejí významný technologický pokrok (například nikoli postupné modernizace, ale zavedení technologií nejnovější generace, včetně udržitelných sítí a datových infrastruktur);
- h) na vysoce riziková portfolia v oblastech energetické účinnosti, obnovitelné energie a ekologizace mobilních aktiv;
- i) v kosmickém odvětví na vysoce rizikové nebo kapitálově náročné projekty spojené s vesmírnou infrastrukturou a souvisejícími službami, jakož i na nové koncepty vesmírné infrastruktury a řešení ve vesmíru a na zemi.

6.2. Oblast týkající se výzkumu, inovací a digitalizace

6.2.1. Oblasti intervence

Podpora v rámci oblasti týkající se výzkumu, inovací a digitalizace usnadní a urychlí přístup k financování projektů, předkladatelů, podniků a dalších inovativních subjektů v oblasti výzkumu a inovací (VaI) a podněcuje digitální transformaci podniků, trhů a členských států v souladu s čl. 3 odst. 2 písm. b) a čl. 8 odst. 1 písm. b) nařízení o Programu InvestEU. V souladu s cílem InvestEU, kterým je podpora konkurenceschopnosti Unie, bude mít oblast výzkumu, inovací a digitalizace vědecký, technologický, hospodářský a společenský dopad, neboť posílí vědeckou a technologickou základnu Unie, přičemž konečným cílem je splnění strategických priorit Unie a podpora zvyšování úrovně inovativních společností a zavádění technologií na trh. Investice v rámci oblasti výzkumu, inovací a digitalizace poskytnou Evropě prostředky k rozvoji odolnosti v klíčových průmyslových odvětvích.

Oblasti způsobilé pro finanční a investiční operace v rámci složky zaměřené na oblast výzkumu, inovací a digitalizace jsou uvedeny v příloze II nařízení o Programu InvestEU, zejména v bodech 5 a 6 uvedené přílohy. Pro financování v rámci oblasti výzkumu, inovací a digitalizace jsou rovněž způsobilé jakékoli další příslušné oblasti pro finanční a investiční operace uvedené v příloze II nařízení o Programu InvestEU, například v bodech 13 a 14, které spadají pod činnosti výzkumu, inovací a digitalizace. Mezi tyto oblasti mohou patřit činnosti v oblasti výzkumu, vývoje výrobků, demonstrace, inovací a digitalizace v odvětvích týkajících se mimo jiné energetiky, energeticky náročných průmyslových odvětví, životního prostředí, modré ekonomiky, námořních záležitostí, dopravy, zdravotnictví, věd o živé přírodě, biotechnologie, zemědělsko-potravinářské oblasti, obrany, vesmíru a kulturních a kreativních odvětví. Způsobilé oblasti mohou mít stanovenou prioritu v souladu s oddílem 2.3.2.1 těchto investičních pokynů.

Rozsah investic v oblasti výzkumu, inovací, demonstrace a digitalizace, včetně investic souvisejících s uváděním nových výrobků a technologií, které prošly fází výzkumu a vývoje, na trh, jakož i organizační inovace a inovace postupů, včetně nových a inovativních obchodních modelů. Zahrnuje také finanční a investiční operace v oblasti základního a aplikovaného výzkumu dosavadních systémů osvědčených v provozním prostředí ⁽⁹¹⁾.

Výzkum a vývoj je definován jako systematická práce prováděná s cílem zvýšit úroveň znalostí a navrhnout nové využití dostupných znalostí. Činnost musí být nová, kreativní, s nejistým výsledkem a musí se řídit systematickými, přenositelnými a reprodukovatelnými metodami ⁽⁹²⁾.

Inovací se rozumí inovace výrobku, postupu a organizace, což zahrnuje vývoj, demonstraci, provedení, uvedení na trh a přijetí nového nebo výrazně vylepšeného výrobku nebo postupu (včetně obchodního modelu) nebo služby, která vytváří spotřebitelskou a/nebo společenskou hodnotu.

Digitalizace se týká výzkumu a inovací, demonstrace, testování, zavádění a přijetí digitálních technologií a služeb a dále investic, které přispívají k digitální transformaci podniků, průmyslových odvětví a oblastí veřejného zájmu v Unii.

Cílem podpory v rámci oblasti výzkumu, inovací a digitalizace bude dále významný příspěvek k Zelené dohodě pro Evropu, a bude se tedy zaměřovat na projekty s přínosem pro klima a životní prostředí. Tato oblast se může zaměřovat mimo jiné na projekty, jejichž cílem je předcházení nebo snižování emisí skleníkových plynů a znečištění z energeticky náročných průmyslových odvětví a z digitální ekonomiky a na zvyšování jejich materiálové účinnosti. Zaměří se na projekty využívající digitální technologie, služby a řešení k zamezení nebo snížení emisí skleníkových plynů, znečištění a odpadu v jiných hospodářských odvětvích, zejména (ale nejen) v průmyslu, dopravě, energetice a zemědělství. Podpora bude poskytována také investicím, které významně přispějí k oběhovému hospodářství, zejména v klíčových odvětvích, jež využívají nejvíce zdrojů a kde je vysoký potenciál oběhovosti.

Investice do kosmického ekosystému mohou podpořit cíle „kosmické strategie pro Evropu“ za účelem maximalizace přínosů pro společnost a hospodářství Unie zaměřením na projekty, které: i) urychlí zavádění digitálních aplikací a služeb založených na datech z kosmických systémů; ii) integrují data z kosmických systémů a služby do inovativních produktů v jiných tržních segmentech, například autonomní vozidla nebo sítě konektivity; a iii) zvyšují obchodní využití a výrobu kosmických technologií, včetně přístupu do vesmíru ⁽⁹³⁾.

Oblast výzkumu, inovací a digitalizace může rovněž přispět k rozvoji obranného průmyslu, zejména podporou společností účastnících se inovačních projektů v odvětví obrany a v oblasti úzce souvisejících technologií dvojího užití a podporou dodavatelského řetězce v odvětví obrany.

Oblast výzkumu, inovací a digitalizace bude rovněž podporovat politické priority Unie stanovené v dalších programech, jako je Horizont Evropa, program Digitální Evropa, program Kreativní Evropa, Evropský vesmírný program, Evropský obranný fond, Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova atd.

Oblast výzkumu, inovací a digitalizace může také směřovat prostředky z odvětvových programů, jako je inovační fond zřízený v rámci systému obchodování s emisemi (ETS) a další unijní a vnitrostátní programy a fondy. Tyto investice lze kombinovat s financováním poskytovaným v rámci programů EU nebo programů stanovených v rámci politiky soudržnosti (se sdíleným řízením) nebo vnitrostátních programů.

⁽⁹¹⁾ Úrovně technologické připravenosti.

⁽⁹²⁾ OECD, Frascati Manual 2015 – Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development (Pokyny pro shromažďování a vykazování údajů o výzkumu a experimentálním vývoji), s. 44, https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en.

⁽⁹³⁾ V souladu s nejnovější aktualizací seznamu opatření v oblasti kritických vesmírných technologií pro strategickou nezávislost Evropy, který vypracovala Komise, agentura ESA a společná pracovní skupina agentury EDA.

Podpora v rámci oblasti výzkumu, inovací a digitalizace je nastavena tak, aby přidávala hodnotu v oblasti politiky poskytovaním přístupu k financování oblasti výzkumu, inovací a digitalizace v kterémkoli z následujících případů:

- a) podpora investic do výzkumu a inovací s cílem posílit vědeckou a technologickou základnu Unie, urychlit průmyslovou transformaci, včetně investic do klíčových technologií, a dosáhnout cílů a úkolů programu Horizont Evropa;
- b) podpora digitální transformace malých a středních podniků a společností se střední tržní kapitalizací;
- c) podpora projektů digitalizace a inovací, které zvyšují interoperabilitu a řeší rozdíly v úrovni digitalizace a inovací v různých členských státech, společnostech a odvětvích;
- d) podpora rozvoje a zavádění strategických digitálních kapacit a technologií, včetně kyberneticky bezpečných digitálních řešení, jejichž výsledkem jsou inovativní a nevyzkoušené obchodní modely, které řeší společenské výzvy (například digitální řešení pro udržitelnost) a přispívají k odolnosti, oběhovosti a autonomii;
- e) podpora investic do produktů, technologií, řešení nebo obchodních modelů, které ve srovnání s alternativními řešeními přinášejí výhody pro životní prostředí a klima a přispívají ke zmírňování změny klimatu a snižování dopadů na životní prostředí;
- f) podpora rizikových investic, včetně přeshraničních, spojených s technologií, trhem, demonstrací, prováděním a podnikáním, které nesou vyšší riziko v důsledku nejistého úspěchu jejich výsledku nebo nejistého konečného finančního přínosu pro dotčený subjekt;
- g) podpora operací, v jejichž rané fázi se provádí demonstrace, u nichž nejsou soukromí investoři ochotni riskovat, čelí nepředvídatelné návratnosti nebo volatilitě trhu;
- h) podpora operací, které využívají soukromé investice do oblasti výzkumu, inovací a digitalizace k dosažení cílů politiky EU;
- i) podpora přenosu a rozšiřování výsledků výzkumu a inovací, jakož i technologií na trh a podpora jejich průmyslového zavedení za účelem podpory tržních zprostředkovatelů a spolupráce mezi podniky;
- j) podpora investic do výzkumu a inovací ze strany výzkumných ústavů, univerzit a výzkumných organizací s cílem přispět k cílům programu Horizont Evropa a Erasmus+ a posílit vazby mezi poskytovateli služeb v oblasti výzkumu a vývoje (akademickými institucemi, výzkumnými středisky atd.) a podniky;
- k) podpora rychle rostoucích inovativních společností, které hledají financování, aby mohly uvést na trh inovace po ověření technické a ekonomické proveditelnosti;
- l) zajištění úspor z rozsahu a doplnění investic do oblasti výzkumu, inovací a digitalizace na národní, meziregionální a regionální úrovni, včetně zavádění nových výrobků, technologií nebo obchodních modelů napříč regiony v členských státech;
- m) podpora tematických investičních platforem a dalších inovativních finančních produktů (s náležitým přihlédnutím k úsporám z rozsahu) nebo
- n) podpora řešení alternativního financování a řešení inovativního financování, jako je skupinové financování, tzv. podnikatelští andělé a riziková filantropie, podpora přenosu osvědčených postupů mezi finančními zprostředkovateli s cílem podpořit vznik široké nabídky produktů pro činnost v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace.

Opatření uvedená pod písmeny a) až n) dvanáctého odstavce tohoto oddílu 6.2.1 mohou být doplněna o:

- a) shromažďování údajů v rámci celé EU o selháních trhu v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace nebo o suboptimálních investičních situacích, sledování technologických a průmyslových změn s určením budoucích nových strategických hodnotových řetězců a zveřejňováním těchto informací a
- b) poskytování technické pomoci a zlepšení bankovní financovatelnosti projektů v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace v různých odvětvích.

6.2.1.1. Strategické investice v rámci oblasti výzkumu, inovací a digitalizace

Strategické investice v rámci oblasti výzkumu, inovací a digitalizace mohou podporovat **průmyslové využití demonstrováných technologií pocházejících z EU, podporovat jejich trhy a průmysl EU jako světového průkopníka** v souladu s cíli „nové průmyslové strategie pro Evropu“⁽⁹⁴⁾ a základními odvětvovými strategiemi, včetně digitální strategie („formování evropské digitální budoucnosti“⁽⁹⁵⁾), „bílé knihy o umělé inteligenci“⁽⁹⁶⁾, „evropské strategie pro data“⁽⁹⁷⁾ (včetně společného evropského datového prostoru, například pro oblast zdraví a financí) a „evropské strategie očkování“⁽⁹⁸⁾. Musí se zaměřovat na rozšíření v průmyslu a na výrobu těchto podpůrných, transformačních, zelených a digitálních technologických a inovativních zařízení v odvětvích, na která se vztahuje složka zaměřená na oblast výzkumu, inovací a digitalizace, po fázi výzkumu, inovací a demonstrací.

Podporu lze poskytnout investicím do **recyklačních a výrobních zařízení na výrobu komponentů a zařízení IKT v Unii**, které přispívají k inovaci, udržitelnosti, odolnosti a autonomii evropského průmyslu IKT a jeho pododvětví a hodnotových řetězců. Tyto projekty se mohou týkat kterékoli z následujících oblastí výroby IKT: elektronické součástky (polovodiče a mikroprocesory), počítače a periferní zařízení, komunikační zařízení, spotřební elektronika, magnetická a optická média, elektronická a telekomunikační zařízení a jejich části, software, programování, zpracování dat, hosting a související činnosti a další.

V oblasti **zdravotní péče** musí být podporované operace zaměřeny na nové účinné a dostupné produkty zdravotní péče, včetně oblasti výzkumu, inovací a digitalizace a výroby léčiv, vakcín, zdravotnických prostředků, diagnostických přípravků a léčivých přípravků pro moderní terapii, nových antimikrobiálních látek a inovativního procesu výroby, který nezahrnuje testování na zvířatech, na konkurenceschopnost celého farmaceutického průmyslu Unie, včetně výroby chemických látek a farmakologicky účinných látek.

V oblasti **obran**, se investiční projekty souvisejících s technologií a/nebo výrobou (například modernizace, digitalizace a rozšíření stávajících výrobních kapacit nebo zřízení nových) mohou týkat strategických oblastí, kde investice přispějí k technologické a průmyslové autonomii obranného průmyslu Unie, čímž přispívají k její strategické autonomii a odolnosti. Podporu lze poskytnout na vývoj kritických a průlomových technologií v odvětví obrany v inovativních společnostech. Investice mohou také pomáhat úspěšně uskutečnit klíčové projekty, u nichž již byla podpořena fáze výzkumu a vývoje, například v rámci Evropského obranného fondu a jeho předchozích programů, ve fázích po výzkumu a vývoji, nebo podpořit dodavatelské řetězce zapojené do těchto projektů.

Projekty mohou rovněž zahrnovat ochranu a rozvoj kritických kapacit v dodavatelských řetězcích Unie v odvětví obrany ve vztahu ke strategickým oblastem a snižování závislosti na třetích zemích.

6.2.2. Vlastnosti potenciálních finančních produktů

6.2.2.1. Finanční zprostředkovatelé, již mají být zapojeni

a) u dluhového financování:

Ucházet se může finanční zprostředkovatel jakéhokoli druhu, včetně národních podpůrných bank a jiných veřejně vlastněných zprostředkovatelů, komerčních bank, záručních společností, diverzifikovaných dluhových fondů poskytujících prioritní a podřízené financování a leasingových společností, které mohou poskytovat financování v oblastech, na které se vztahuje oblast výzkumu, inovací a digitalizace, a to v plném souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy EU a s příslušnými požadavky finančního nařízení.

b) u kapitálového financování:

Ucházet se mohou veřejní nebo soukromí finanční zprostředkovatelé nebo subjekty, které budou zaregistrovány, fondy fondů, fondy soukromého kapitálu, fondy rizikového kapitálu, nástroje pro společnou investici, fondy rizikového dluhu, fondy typu podnikatelský anděl, fondy zaměřené na transfer technologií, které mohou poskytovat kapitálové financování v oblastech, na které se vztahuje oblast výzkumu, inovací a digitalizace, a to v plném souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy Unie a s příslušnými požadavky finančního nařízení.

⁽⁹⁴⁾ Sdělení Komise Nová průmyslová strategie pro Evropu (COM/2020/102 final).

⁽⁹⁵⁾ Sdělení Komise Formování digitální budoucnosti Evropy (COM(2020) 64 final).

⁽⁹⁶⁾ Bílá kniha o umělé inteligenci – evropský přístup k excelenci a důvěře (COM(2020) 65 final).

⁽⁹⁷⁾ Sdělení Komise Evropská strategie pro data (COM(2020) 66 final).

⁽⁹⁸⁾ Sdělení Komise Strategie EU pro očkovací látky proti COVID-19 (COM(2020) 245 final).

Manažeri a poradci těchto zprostředkovatelů nebo jiné podobné osoby s nimi spojené (včetně začínajících manažerů nebo poradců) musí prokázat schopnost a dovednosti provádět tyto investice v oblastech, do nichž hodlají investovat v rámci oblasti výzkumu, inovací a digitalizace, schopnost získávat finanční prostředky a přilákat soukromý kapitál a schopnost vytvářet výnosy, které by přilákaly více soukromých investic do této třídy aktiv.

6.2.2.2. Cíloví koneční příjemci

Oblast týkající se výzkumu, inovací a digitalizace se zaměřuje na podporu činností v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace, které realizují:

- a) samostatní předkladatelé;
- b) soukromé, veřejné a poloveřejné společnosti, včetně malých a středních podniků a společností se střední tržní kapitalizací;
- c) zvláštní účelové jednotky;
- d) univerzity, střediska pro přenos technologií a střediska vysokoškolského vzdělávání;
- e) výzkumná střediska;
- f) výzkumné a technologické infrastruktury;
- g) inovační a digitalizační agentury, akcelerátory, inkubátory, centra, klastry;
- h) další předkladatelé v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace (například fyzické osoby, nadace pro financování výzkumu).

Segmentace trhu a určení cílových skupin bude provedeno podle odvětví (v návaznosti na oblasti, v nichž budou prováděny priority politiky) a podle životního cyklu projektu nebo společnosti (na základě posouzení trhu).

Operace v rámci Fondu InvestEU, které jsou podporovány z příspěvku inovačního fondu ETS, respektují pravidla způsobilosti a kritéria výběru uvedená v čl. 10a odst. 8 směrnice 2003/87/ES⁽⁹⁹⁾ a v aktech v přenesené pravomoci přijatých na základě tohoto ustanovení.

6.2.2.3. Obecné finanční produkty

Podpora v rámci oblasti výzkumu, inovací a digitalizace bude nabízet prioritní a podřízené financování ve formě úvěrů nebo záruk, jakýchkoli jiných forem financování, včetně rizikového dluhu a leasingu nebo úvěrového posílení, kvazikapitálového a kapitálového financování, aby se usnadnil přístup k financování projektů a společností v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace. Finanční produkty mohou být poskytnuty horizontálně pro různé oblasti, na které se oblast politiky vztahuje, nebo mohou být určeny pro konkrétní priority politiky v rámci tematických finančních produktů.

Podpora z obecných finančních produktů se může zaměřovat mimo jiné na:

- a) výzkumnou a technologickou infrastrukturu: podporovanou veřejnými nebo soukromými výzkumnými organizacemi (například výzkumnými ústavami a univerzitami), včetně zařízení přímo souvisejících s výzkumem a inovacemi a s činnostmi v oblasti digitalizace, jako jsou laboratoře nebo vysoce výkonná výpočetní střediska;
- b) velké projekty v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace: zlepšení přístupu k rizikovému financování u velkých projektů v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace pocházejících od větších firem; partnerství veřejného a soukromého sektoru a zvláštní účelové jednotky nebo samostatné projekty;
- c) inovativní malé a střední podniky, malé společnosti se střední tržní kapitalizací a společnosti se střední tržní kapitalizací s cílem podpořit činnosti v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace přispívající k růstu;
- d) rychle rostoucí podniky nebo podniky zásadním způsobem využívající výzkum, inovace a digitalizaci, výzkumné a technologické infrastruktury, investice do výzkumu a inovací ze strany veřejných nebo soukromých výzkumných organizací (jako jsou výzkumné ústavy a univerzity) se sídlem v členských státech, které jsou podle evropského srovnávacího přehledu inovací označeny za „mírné inovátory“ a „slabší inovátory“.

- a) u dluhového financování poskytovaného prováděcím partnerem

Záruka EU může být poskytnuta na finanční a investiční operace, mimo jiné ve formě:

- a) přímého dluhu (včetně podřízených úvěrů), nezajištěných zápůjček, nezajištěných úvěrů, mezaninového financování, prioritních úvěrů a úvěrových linek;

⁽⁹⁹⁾ Směrnice 2003/87/ES ve znění směrnice (EU) 2018/410 (Úř. věst. L 76, 19.3.2018, s. 3).

- b) (proti)záruk, záruk za úvěry, financovaných záruk a dalších forem sdílení rizik pro systémy záruk prováděné finančními zprostředkovateli nebo prováděcími partnery;
- c) přímých záruk a dalších forem sdílení rizik pro finanční zprostředkovatele nebo prováděcí partnery;
- d) úvěrového posílení u nových investic (pro projektové dluhopisy, bankovní úvěry nebo jejich kombinace);
- e) přímé investice do finančního zprostředkovatele nebo společně s ním, ať již jde o investiční fond, (společný) investiční program, nebo zvláštní účelovou jednotku, která investuje přímo nebo nepřímo do prioritního nebo podřízeného dluhu nebo hybridního dluhového kapitálu.

Záruka EU se zaměří na snížení konkrétních obtíží, kterým životaschopné subjekty čelí při přístupu k financování, zejména z důvodu jejich vnímaného vyššího rizika nebo nedostatečného zajištění či omezené schopnosti poskytovatelů obchodního financování posoudit základní projekt nebo obchodní model.

b) u kapitálového financování poskytovaného prováděcím partnerem

Kapitálové a kvazikapitálové investice se provádějí zejména formou:

- a) přímých kapitálových investic do konečných příjemců;
- b) společných investic a programů společných investic (včetně investičních platforem);
- c) kapitálu a záruk poskytovaných finančním zprostředkovatelům, kteří investují přímo do subjektů v jakékoli fázi jejich rozvoje, nebo záruk poskytovaných investorům do těchto finančních zprostředkovatelů;
- d) režimu investic a/nebo sdílení rizik ve strukturách dluhových fondů;
- e) investic do struktur fondu fondů.

6.2.2.4. Tematické finanční produkty

Podpora z tematických finančních produktů se může zaměřovat na:

- a) tematické nástroje financování poskytující dluhové a/nebo kapitálové financování pro oblasti, jako jsou:
 - i) inovativní projekty, v jejichž rané fázi se provádí demonstrace, a projekty digitalizace vysoce rizikových tematických oblastí, jako je nízkouhlíkový průmysl, doprava, energetika a vesmír;
 - ii) klinický vývoj, validace a vstup na trh v oblasti infekčních nemocí, vzácných a komplexních onemocnění, neurodegenerativních onemocnění a dalších;
 - iii) udržitelná modrá ekonomika a udržitelné využívání mořských zdrojů, například akvakultura a modrá biotechnologie;
 - iv) potravinové systémy, systémy založené na biotechnologiích a širší bioekonomika;
 - v) oběhové hospodářství, řešení inspirovaná přírodou a přírodní kapitál;
 - vi) klimatické technologie, služby a přizpůsobení se změně klimatu.

Tematické oblasti budou vybrány podle priorit politiky a posouzení uvedeného v oddíle 2.3.2.2 těchto investičních pokynů.

- b) další formy sdílení rizik, jako jsou investiční platformy, které katalyzují financování třetích stran do konkrétních oblastí strategického významu politiky v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace doplňkově a v synergii s investicemi ze stávajících vnitrostátních, místních a veřejných systémů financování. Uvedené platformy splňují tyto podmínky:
 - i) poskytují přístup k financování prostřednictvím dluhových a/nebo kapitálových produktů projektům v konkrétních tematických oblastech a spravují je finanční zprostředkovatelé nebo správci fondů vybranými postupy popsány v oddíle 2.3.1;
 - ii) poskytují podporu celkové digitalizaci výrobního odvětví a technologií Unie, jak je uvedeno v bodě 6 přílohy II nařízení o Programu InvestEU, a dalším způsobilým oblastem;

- iii) podporují technologie, produkty nebo obchodní modely, které čelí většímu riziku z důvodu své technologické inovativnosti nebo proto, že sledují nové trhy nebo významné narušení trhu;
- iv) zaměřují se na zřizování zařízení pro provádění demonstrací v rané fázi projektu a průmyslovou výrobu, jejichž cílem je provedení průlomových a vysoce inovativních procesů vytvářejících trh nebo výrobu nových výrobků s vysokým inovačním obsahem vytvářejícím trh v konkrétní oblasti.

6.3. Oblast týkající se malých a středních podniků

6.3.1. Oblasti intervence

Podpora v rámci oblasti týkající se malých a středních podniků musí usnadňovat přístup k financování a jeho dostupnost především pro malé a střední podniky, ale také pro malé společnosti se střední tržní kapitalizací a zvyšovat jejich globální konkurenceschopnost v jakékoli fázi jejich rozvoje, zejména u podniků, které jsou vnímány jako vysoce rizikové a postrádají dostatečné zajištění, hlavně v raných fázích vývoje.

Podpora v rámci oblasti týkající se malých a středních podniků musí být dále zaměřena na zajištění diverzifikovanějších zdrojů financování, včetně podřízeného dluhu, kapitálového a kvazikapitálového financování, aby se zvýšila schopnost malých a středních podniků a malých podniků se střední tržní kapitalizací financovat svůj vznik, růst, rozvoj a převod, odolávat zhoršení hospodářské situace a přispívat k odolnosti hospodářství a finančního systému během hospodářského útlumu nebo šoků. Podpora může být poskytnuta na investice a provozní kapitál, jakož i na financování rizik od fáze založení po fázi expanze, pro zajištění vedoucího postavení v oblasti technologií v inovativních a udržitelných odvětvích, se zaměřením zejména na malé a střední podniky, jejichž aktivity se soustřeďují na nehmotná aktiva z důvodu činností v oblasti výzkumu, inovací a digitalizace nebo z důvodu specifík daného odvětví, například kulturního a tvůrčího odvětví⁽¹⁰⁰⁾. V případě potřeby může být poskytnuto financování na akvizici podniku nebo účasti v podniku ze strany zaměstnanců. Způsobitelné oblasti mohou mít stanovenou prioritu, jak je uvedeno v oddíle 2.3.2.1 těchto investičních pokynů. Produkty v rámci oblasti týkající se malých a středních podniků budou vyvíjeny v souladu s prioritami a oblastmi uvedenými ve „Strategii pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřené na malé a střední podniky“⁽¹⁰¹⁾.

Podpora v rámci oblasti týkající se malých a středních podniků bude doplňovat iniciativy Unie prováděné v rámci unie kapitálových trhů.

Podpora v rámci oblasti týkající se malých a středních podniků má přidávat hodnotu tím, že bude podporovat dluhové financování především pro malé a střední podniky (jakož i pro malé společnosti se střední tržní kapitalizací) v kterémkoli z následujících případů:

- a) nedochází k adekvátnímu řešení selhání trhu nebo suboptimálních investičních situací (pokud jde o objemy, pokrytí nebo ochotu riskovat, případně o časový rámec) prostřednictvím finančních nástrojů stanovených na regionální nebo vnitrostátní úrovni; výše uvedené může zahrnovat vytvoření režimů zajišťujících větší účinnost, účelnost nebo úspory z rozsahu, protože členské státy se mohou zdržet vytvářet vlastní režimy podpory s ohledem na faktory nákladové efektivity;
- b) podniky působící v jasně definovaných hospodářských odvětvích s nedostatečným financováním (například v některých případech v kulturních a tvůrčích odvětvích, včetně odvětví médií), což přispívá k dosažení priorit politiky EU;
- c) potřeba urychlit přizpůsobení podniků jasně určeným strukturálním změnám, což přispěje k dosažení priorit politiky EU;
- d) finanční řešení, která pomáhají dosáhnout cílů unie kapitálových trhů, včetně řešení, která jsou poskytována na přeshraniční bázi;
- e) přenos osvědčených postupů v celé Unii (což může zahrnovat i poskytování technické pomoci) uskutečňující se mezi finančními zprostředkovateli s ohledem na podporu vzniku široké nabídky produktů pro transakce financování malých a středních podniků s vyšším rizikem, které jsou vhodné pro jejich konkrétní finanční potřeby.

Dále je podpora v rámci oblasti týkající se malých a středních podniků nastavena tak, aby přidávala hodnotu v oblasti politiky podporováním fondů poskytujících řešení dluhového financování a kapitálového nebo kvazikapitálového financování přizpůsobeného pro malé a střední podniky a pro malé společnosti se střední tržní kapitalizací v kterémkoli z následujících případů:

- a) finanční zprostředkovatelé získávají finanční prostředky nebo investují či poskytují financování na přeshraniční bázi, což podporuje diverzifikaci rizik a přitahuje a shromažďuje soukromý kapitál;

⁽¹⁰⁰⁾ Jak je uvedeno v bodě 8 přílohy II nařízení o Programu InvestEU.

⁽¹⁰¹⁾ Sdělení Komise Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky (COM(2020) 103 final) (oddíl 4. Zlepšení přístupu k financím).

- b) investice podporuje vytváření větších fondů, které dokážou dosahovat dostatečných výnosů, aby mohly přilákat soukromé investory;
- c) nedochází k adekvátnímu řešení selhání trhu nebo suboptimálních investičních situací (pokud jde o objemy, pokrytí fáze rozvoje, případně o časový rámec) prostřednictvím finančních nástrojů stanovených na regionální nebo vnitrostátní úrovni. Může zahrnovat vytvoření režimů zajišťujících posílenou účinnost, účelnost nebo úspory z rozsahu, protože členské státy se mohou zdráhat vytvářet vlastní režimy podpory s ohledem na faktory nákladové efektivity;
- d) intervence má demonstrační a/nebo katalytické účinky a přispívá k cílům politiky Unie, včetně cílů unie kapitálových trhů;
- e) intervence zvyšuje dostupnost tržních řešení financování přizpůsobených pro malé a střední podniky a malé společnosti se střední tržní kapitalizací;
- f) přenos osvědčených postupů v celé Unii s cílem podpořit vznik nových správců/řídících týmů fondů, aby se trh rizikového kapitálu v EU rozšířil a prohloubil. Může zahrnovat podporu alternativního financování a inovativních řešení financování, jako je skupinové financování, tzv. business angels a riziková filantropie.

6.3.2. Vlastnosti potenciálních finančních produktů

6.3.2.1. Finanční zprostředkovatelé, již mají být zapojeni

a) u dluhového financování:

Ucházet se může finanční zprostředkovatel jakéhokoli druhu, včetně národních podpůrných bank a jiných veřejně vlastněných zprostředkovatelů, komerčních bank, záručních společností, diverzifikovaných dluhových fondů poskytujících prioritní a podřízené financování a leasingových společností, které jsou zaměřeny na generování nových portfolií transakcí malých a středních podniků s vyšším rizikem a/nebo malých společností se střední tržní kapitalizací, včetně přizpůsobených transakcí dluhového financování zaměřených na hospodářská odvětví s nedostatečným financováním, a to v plném souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy Unie a s příslušnými požadavky finančního nařízení.

b) u kapitálového financování:

Ucházet se mohou zavedení finanční zprostředkovatelé nebo subjekty, které budou zaregistrovány, včetně fondů soukromého kapitálu a mezinárodních fondů, nástrojů pro společnou investici, fondů rizikového dluhu, fondů rizikového kapitálu, fondů typu podnikatelský anděl, fondu fondů, fondů pro převod technologií, které mohou poskytovat kapitálové financování a kvazikapitálové financování v oblastech, na něž se vztahuje oblast týkající se malých a středních podniků, a to v plném souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy Unie a s příslušnými požadavky finančního nařízení.

Manažeri, poradci nebo jiné podobné subjekty spojené s těmito zprostředkovateli, a to i včetně začínajících manažerů nebo poradců, musí prokázat schopnost a dovednosti provádět tyto investice, schopnost získávat finanční prostředky a přilákat soukromý kapitál a perspektivní schopnost vytvářet výnosy, včetně schopnosti vytvářet výnosy solidní investiční strategií, které by přilákaly více soukromých investic do této třídy aktiv.

6.3.2.2. Cíloví koneční příjemci

a) u dluhového financování:

Podpora dluhového financování bude poskytována prostřednictvím zprostředkovatelů nebo přímo prováděcím partnerem pro financování převážně malých a středních podniků, jakož i malých společností se střední tržní kapitalizací definovaných v nařízení o Programu InvestEU, které by neobdržely financování z trhu nebo by nezískaly podporu ve stejném rozsahu mimo jiné z důvodu vnímaného vyššího rizika, chybějícího (dostatečného) zajištění nebo proto, že podnik působí v jasně definované hospodářské oblasti s nedostatečným financováním nebo se zabývá činnostmi, jež představují priority politiky Unie.

V oprávněných případech může být podnikům v konkrétním odvětví nebo podnikům, které působí v oblasti konkrétního zaměření politiky, včetně spravedlivé transformace, poskytnuta specializovanější podpora. V těchto případech budou u příslušných finančních produktů pro inovativní malé a střední podniky a malé společnosti se střední tržní kapitalizací formulována jasná a jednoznačná kritéria způsobilosti. Kromě toho požadavky na podávání provozních zpráv umožní určit podporu poskytnutou pro dané odvětví nebo zaměření politiky.

b) u kapitálového financování:

Ve složce EU bude podpora kapitálového financování poskytována prostřednictvím zprostředkovatelů (a to i prostřednictvím nástrojů pro společnou investici) malým a středním podnikům a malým společnostem se střední tržní kapitalizací podle definic uvedených v nařízení o Programu InvestEU, konkrétně těm činnostem, které by pomohly dosáhnout cílů politiky Unie uvedených v článku 3 nařízení o Programu InvestEU.

Určení lze provést podle investiční strategie správce fondu se zaměřením na odvětví nebo činnosti spadající pod priority politiky Unie a podle životního cyklu společnosti na základě posouzení trhu.

6.3.2.3. Vlastnosti finančních produktů

Finanční produkty budou doplňovat použití finančních nástrojů pro malé a střední podniky v členských státech na vnitrostátní a regionální úrovni v souladu s požadavky na adicionalitu podle přílohy V nařízení o Programu InvestEU.

a) u dluhového financování poskytovaného prováděcím partnerem

Záruka EU může být poskytnuta na finanční a investiční operace ve formě:

- a) přímých úvěrů poskytnutých prováděcím partnerem;
- b) protizáruk, záruk za úvěry a dalších forem sdílení rizik pro systémy záruk prováděné finančními zprostředkovateli nebo prováděcím partnerem;
- c) přímých záruk a dalších forem sdílení rizik pro finanční zprostředkovatele nebo prováděcí partnery;
- d) přímých investic do finančního zprostředkovatele nebo společně s ním, ať již jde o investiční fond, (společný) investiční program nebo zvláštní účelovou jednotku, která investuje přímo nebo nepřímo do prioritního nebo podřízeného dluhu.

Pomocí těchto řešení se záruka EU zaměří na snížení konkrétních obtíží, kterým životaschopné podniky čelí při přístupu k financování z důvodu jejich vnímaného vyššího rizika nebo chybějícího (dostatečného) zajištění. Lze toho dosáhnout mimo jiné podporou následujících transakcí:

- a) počátečního financování;
- b) financování transakcí s výrazně sníženými (nebo žádnými) požadavky na zajištění (nezajištěné úvěry);
- c) podřízeného financování;
- d) financování transakcí s podmínkami nebo dobou splácení, které finanční zprostředkovatelé obvykle neposkytují.

Způsobilost návrhu finančního zprostředkovatele na vytvoření portfolia finančních transakcí bude stanovena pro každého zprostředkovatele a v případě přímého financování pro každého prováděcího partnera ve vztahu k jeho stávajícím obchodním činnostem. Záruka EU má v zásadě vést k tomu, aby finanční zprostředkovatel nebo prováděcí partner rozšířil svou obchodní činnost o financování transakcí, které by v případě neexistence záruky EU nefinancoval vzhledem k vyššímu rizikovému profilu tohoto portfolia. Pokud již finanční zprostředkovatel má specializovaný finanční produkt pro malé a střední podniky s vyšším rizikem, ale jeho schopnost uspokojit tržní poptávku je omezená, lze záruku EU použít na podporu významného zvýšení objemu tohoto finančního produktu pro malé a střední podniky s vyšším rizikem.

Finanční transakce, které lze zařadit do portfolií, budou mimo jiné zahrnovat investiční úvěry, nástroje pro poskytování provozního kapitálu (včetně revolvingových nástrojů), nástroje pro financování obchodu, úvěry (včetně úvěrů, které jsou součástí běžného účtu nebo jsou s ním spojené), bankovní záruky, leasingové transakce, podřízené úvěry a úvěry na emise prioritního nebo podřízeného dluhu.

b) u kapitálového financování poskytovaného prováděcím partnerem

Záruka EU se použije k zajištění investic do zprostředkujících fondů rizikového kapitálu, včetně fondu fondů a nástrojů pro společnou investici, které poskytují kapitál a kvazikapitál malým a středním podnikům a malým společnostem se střední tržní kapitalizací v jakékoli fázi jejich rozvoje, a fondů poskytujících dluhové financování malým a středním podnikům a malým společnostem se střední tržní kapitalizací.

Možný vznik dalších produktů:

Oblast týkající se malých a středních podniků bude k dispozici také pro vytváření pilotních finančních produktů k řešení selhání trhu a suboptimálních investičních situací nebo k přilákání soukromých investic (například poskytováním záruk investorům). Pokud budou tyto pilotní projekty úspěšné, mohou být následně zavedeny plnohodnotně. V řádně odůvodněných případech se tyto pilotní projekty mohou na základě posouzení trhu odchýlit od podmínek stanovených v oddílech 4 a 5 těchto investičních pokynů.

6.4. Oblast týkající se sociálních investic a dovedností

6.4.1. Oblasti intervence

Podpora v rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností musí usnadňovat zavádění projektů na posílení sociálního rozměru Unie, jak je zdůrazněno v evropském pilíři sociálních práv. V rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností je kladen důraz na pozitivní sociální dopad. Opatření v rámci této oblasti se zaměřují zejména na vzestupné sblížení, snižování nerovností, zvyšování odolnosti a inkluzivnosti prostřednictvím podpory rozvoje zaměstnanosti a dovedností, včetně podnikání a samostatné výdělečné činnosti, sociálních podniků, sociální ekonomiky a sociálního začleňování, zlepšování zdraví občanů, jejich dobrých životních podmínek a celkové kvality života; podporu výsledků vzdělávání a předávání dovedností a podporu spravedlivého přechodu na nízkouhlíkové hospodářství. Cílem opatření je rovněž zvyšování přístupnosti a dostupnosti mikrofinancování a financování pro sociální podniky, podpora finančních a investičních operací souvisejících se sociálními investicemi, kompetencemi a dovednostmi a rozvoj a konsolidace trhů pro sociální investice v oblastech uvedených v čl. 8 odst. 1 písm. d) a v souladu s čl. 3 odst. 2 písm. d) nařízení o Programu InvestEU. Oblast týkající se sociálních investic a dovedností usnadní rozvoj dovedností a klíčových kompetencí, párování, zavádění a větší využití dovedností prostřednictvím vzdělávání, odborné přípravy, včetně školení na pracovišti a souvisejících činností s cílem dosáhnout cílů politiky stanovených v dokumentech „Evropská agenda dovedností“⁽¹⁰²⁾, „doporučení Rady k odbornému vzdělávání a přípravě“⁽¹⁰³⁾, „Evropský vzdělávací prostor“⁽¹⁰⁴⁾ a „Akční plán digitálního vzdělávání na období 2021–2027“⁽¹⁰⁵⁾.

Oblasti způsobilé pro finanční a investiční operace v rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností jsou uvedeny v příloze II nařízení o Programu InvestEU, zejména v bodě 12. Způsobilé oblasti mohou mít stanovenou prioritu v souladu s oddílem 2.3.2.1 těchto investičních pokynů.

Oblast týkající se sociálních investic a dovedností bude podporovat mikrofinancování a sociální podniky. V případě mikrofinancování se mikropůjčkou (nebo mikroúvěrem) rozumí půjčka až do výše 50 000 EUR. Podporováno bude zejména poskytování investičních částek sociálním podnikům do výše 500 000 EUR, ale oblast bude zaměřena i na větší částky do výše 2 000 000 EUR na podporu jejich expanze a rozšiřování.

Podpora bude rovněž zahrnovat opatření na podporu genderové rovnosti a rovnosti z jiných důvodů, sociálního začleňování, nabídky a poptávky po dovednostech, vzdělávání, odborné přípravy a souvisejících služeb, včetně rozvoje udržitelné sociální infrastruktury v městských a venkovských oblastech. Oblast bude také podporovat sociální infrastrukturu (včetně zdravotnické a vzdělávací infrastruktury, jakož i sociálního a studentského bydlení), projekty zahrnující sociální inovace, zdravotní služby, stárnutí a dlouhodobou péči, přístup k prevenci, možnosti inovativní léčby a elektronického zdravotnictví, začleňování a přístupnost a kulturní a tvůrčí činnosti se sociálním cílem.

Oblast týkající se sociálních investic a dovedností se také zaměří na poskytování udržitelného a etického financování pro konečné příjemce, kteří čelí omezením nebo překážkám, jež ovlivňují jejich lidská práva a základní svobody. Zaměří se zejména na projekty, které zahrnují přiměřenou míru (perspektivní) finanční životaschopnosti, ale nejsou realizovány (nebo nikoli v dostatečném rozsahu) na trhu z důvodu vyšších rizik, chybějícího zajištění, nedosažení optimálního rozsahu bez podpory veřejného sektoru nebo z důvodu jiných překážek na trhu. Podporované projekty musí přispívat k přilákání soukromých investic, aby byly naplněny neuspokojené potřeby.

⁽¹⁰²⁾ Sdělení Komise Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost (COM(2020) 274 final).

⁽¹⁰³⁾ Doporučení Rady 2020/C 417/01 ze dne 24. listopadu 2020 o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost (Úř. věst. C 417, 2.12.2020, s. 1).

⁽¹⁰⁴⁾ Sdělení Komise o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 (COM(2020) 625 final).

⁽¹⁰⁵⁾ Sdělení Komise Akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027: Nové nastavení vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk (COM(2020) 624 final).

Finanční a investiční operace se zaměří na zajištění **sociální infrastruktury** a souvisejících služeb, které se mohou týkat:

- a) inkluzivního vzdělávání a odborné přípravy, včetně předškolního vzdělávání a péče, a související vzdělávací infrastruktury a služeb, alternativní a inkluzivní péče o děti, ubytování a digitálního vybavení pro studenty, které je přístupné pro všechny, podpory digitálních dovedností od prvních školních let, univerzálního zavedení IKT a přístupu k nim ve všech vzdělávacích a školicích institucích a nástrojů a platformů vzdáleného přístupu a distančního vzdělávání;
- b) cenově dostupného sociálního bydlení;
- c) zdravotní a dlouhodobé péče, včetně klinik, nemocnic, primární péče, služeb domácí a komunitní péče;
- d) projektů zdravotní infrastruktury, které přispívají k rozvoji strategicky a zeměpisně vyvážené sítě modernizované, digitalizované a odolné infrastruktury prevence a zdravotní péče schopné zajistit všeobecný přístup ke kritické infrastruktuře zdravotní péče a službám v celé EU. Podporované projekty mohou také řešit konkrétní naléhavé potřeby zdravotní péče a reakce na mimořádné události ⁽¹⁰⁶⁾ prostřednictvím rozvoje mobilních a polních zdravotnických stanic nebo zdravotnické dopravy;
- e) podpůrných sociálních služeb poskytovaných na komunitní úrovni a případně integrovaným způsobem.

Sociální infrastruktura, obvykle financovaná subjekty veřejného sektoru nebo závislémi subjekty, čelí značnému nedostatku financování. Dopad pandemie COVID-19 tyto potřeby dále prohloubil.

Investice do sociální infrastruktury ve smyslu přílohy II nařízení o InvestEU písm. d) bodu 12, jejichž cílem je řešit selhání trhu nebo nepříznivé investiční situace, mohou zahrnovat operace se subjekty veřejného sektoru. V takové situaci může být finanční produkt určený na investice do sociální infrastruktury prosazovaný subjekty veřejného sektoru v rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností dohodnut v dohodě o záruce s cílem řešit selhání trhu podle přílohy V oddílu A bodu 2 písm. f) nařízení o InvestEU. Finanční a investiční operace v rámci takového finančního produktu splňují požadavky adicionality stanovené v čl. 209 odst. 2 písm. b) finančního nařízení a v příloze V nařízení o InvestEU.

Pro podporu operací v rámci Fondu InvestEU je nezbytný soulad s příslušnými unijními, vnitrostátními nebo regionálními právními předpisy v sociální oblasti. Intervence by měly plně respektovat zásadu subsidiarity doplňováním vnitrostátních a regionálních režimů podpory, pokud tyto režimy existují. Služby zajišťované v rámci podporovaných projektů musí být případně poskytovány na místní komunitní úrovni. Pokud jde o infrastrukturu v oblasti zdravotnictví, je třeba se zaměřit na rozvoj modelů přecházejících od ústavní péče k prevenci, primární péči a komunitní péči a ke službám podporujícím integrovanou individuálně zaměřenou péči a nezávislý život v souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením.

⁽¹⁰⁶⁾ Viz například *Overview of Natural and Man-Made Disasters and Risks the European Union may face* (Přehled přírodních a člověkem způsobených katastrof a rizik, kterým může být Evropská unie vystavena) <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/285d038f-b543-11e7-837e-01aa75ed71a1>.

Pokud jde o investice do cenově dostupného sociálního bydlení, zvláštní důraz bude kladen na poskytování řešení bydlení, která sledují cíl vymanit lidi ze sociálního vyloučení v součinnosti s vnitrostátními nebo regionálními režimy podpory, pokud tyto režimy podpory existují. Pro účely investic podporovaných z Fondu InvestEU je třeba cenově dostupné sociální bydlení ⁽¹⁰⁷⁾ chápat jako bydlení, které je zaměřeno na znevýhodněné osoby nebo sociálně méně zvýhodněné skupiny ⁽¹⁰⁸⁾, které z důvodu příjmových nebo sociálních omezení čelí vážné deprivaci v oblasti bydlení nebo nemohou získat bydlení za tržních podmínek. Při zaměření na osoby spadající pod definici bezdomovectví a vyloučení z bydlení podle typologie ETHOS by se poskytování sociálního bydlení mělo co nejvíce řídit přístupem, jehož těžištěm je otázka bydlení. Infrastruktura a služby by měly respektovat příslušné normy kvality a úmluvy OSN a nesmí vést k segregaci nebo izolaci určitých skupin.

Kromě řešení financování poskytovaných tradičními finančními zprostředkovateli může také poskytování věcných služeb opravňovat organizace, jako jsou instituce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy nebo poskytovatelé zdravotní péče, sociálních služeb a sociální péče, aby mohly nepřímo využívat záruku EU prostřednictvím prováděcího partnera.

V oblasti týkající se sociálních investic a dovedností bude kladen zvláštní důraz na inkluzivnost **osob ve zranitelných situacích** a na jejich přístup ke kvalitním službám a dále na začleňování a **dostupnost pro osoby se zdravotním postižením a pro stárnoucí obyvatelstvo**.

Podpora v rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností bude dále určena pro poskytování inkluzivního **vzdělávání a odborné přípravy, včetně odborného vzdělávání, a souvisejících služeb** zahrnujících základní a další vzdělávání a odbornou přípravu, včetně vzdělávání dospělých, a organizační a procesní inovace, včetně nových a inovativních podnikatelských modelů. Oblast týkající se sociálních investic a dovedností také podpoří inovativní řešení v oblasti zdravotnictví, jako jsou služby elektronického zdravotnictví a nové modely péče. Podpora se zaměří na podporování **genderové rovnosti** a rovnosti z jiných důvodů, rozšiřování samostatné výdělečné činnosti a sociální integrace osob ve zranitelných situacích, včetně státních příslušníků třetích zemí.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat **sociálním podnikům** a jejich činnostem, jako jsou iniciativy zvyšující dopad, podpora rozvoje digitálních a podnikatelských dovedností pro znevýhodněné skupiny při řešení rozdílů mezi pohlavími a jiných rozdílů z hlediska rozmanitosti v těchto oblastech. Podpora v rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností se bude zabývat případy selhání trhu v celé Unii v oblasti financování sociálních podniků a financování se sociálním dopadem, mikrofinancováním, nedostatečným financováním a inovacemi v oblasti zdraví, stárnutí, vzdělávání a bydlení, a to zavedením silnější intervence Unie a účinnějším testováním trhu zaměřeným na posílení sociálního rozměru Unie.

Oblast týkající se sociálních investic a dovedností bude podporovat **poptávku po dovednostech a jejich nabídku**, řešit nedostatky dovedností konečných příjemců nebo zlepšovat využití dovedností a podporovat trhy s investicemi do dovedností.

Poradenská podpora může rovněž přispět k hledání nových způsobů poskytování sociálních služeb a obecně pomoci rozvíjet nabídku a poptávku po dovednostech v souladu s nařízením o Programu InvestEU.

Pokud jde o **mikrofinancování**, je cílem politiky podporovat kvalitní a udržitelné zaměstnání a sociální začlenění podporou vytváření pracovních míst a výdělečných činností, zejména u osob ve zranitelných situacích, které si přejí založit nebo rozvíjet mikropodnik, včetně samostatně výdělečné činnosti. Finanční zprostředkovatelé působící v oblasti mikrofinancování musí dále přímo nebo nepřímo zajistit poskytování nefinančních služeb, jako jsou služby v oblasti rozvoje podnikání (mentorství, koučování a školení), které jsou nedílnou součástí mikrofinancování. Podmínky, jako jsou

⁽¹⁰⁷⁾ Cenově dostupné projekty sociálního bydlení mohou spočívat v opatřeních, jako je:

- a) zajištění nového, nesegregovaného a přístupného nájemního sociálního bytového fondu prostřednictvím jednoho nebo několika z těchto opatření:
 - výstavba novostaveb,
 - rekonstrukce nebo přeměna stávajících budov,
 - získání jednotlivých bytových jednotek ze soukromého trhu s bydlením (nákupem nebo zprostředkováním);
- b) zřízení agentury pro pronájem sociálních bytů;
- c) poskytování řešení, jejichž těžištěm je otázka bydlení, kombinující zajištění nájemních bytových jednotek s podpůrnými službami v blízkosti (tj. poskytovaných na místě nebo snadno přístupných);
- d) přizpůsobení stávajícího sociálního bytového fondu potřebám osob se zdravotním postižením, včetně bytů obývaných vlastníky;
- e) cílená podpora pro marginalizované komunity, které ve svých současných bytových podmínkách zažívají vážnou deprivaci, včetně bytů obývaných vlastníky.

⁽¹⁰⁸⁾ Podle definice na vnitrostátní, regionální, případně místní úrovni a/nebo podle hospodářských a sociálních souvislostí.

náklady na půjčky (včetně úrokové sazby) a požadavky na zajištění u mikrofinancování přímo nebo nepřímo podpořeného v rámci Programu InvestEU, musí odrážet přínos plynoucí z podpory a musí být odůvodnitelné s ohledem na podkladová rizika a skutečné náklady na financování související s úvěrem.

Předpokladem pro podporu z Fondu InvestEU je, že se finanční zprostředkovatelé poskytující mikrofinancování musí připojit (v případě nebankovních finančních institucí) k „evropskému kodexu řádného chování při poskytování mikroúvěrů“⁽¹⁰⁹⁾ nebo tento kodex schválit (v případě bank), aby byly zajištěny vysoké etické normy poskytování mikroúvěrů, mimo jiné z hlediska správy, řízení a ochrany zákazníků. Finanční zprostředkovatelé se budou snažit zabránit tomu, aby se jednotlivci a podniky předlužovali, mimo jiné s ohledem na jejich schopnost splácet, a zajistí cenově dostupné náklady na půjčky.

Podpora v rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností bude v souladu s cíli ESF+, včetně jeho navrhovaných operačních cílů na podporu rozvoje tržního ekosystému souvisejícího s poskytováním finančních prostředků pro sociální podniky a mikrofinancování mikropodniků při zahájení podnikání a v rozvojových fázích, zejména podniků, které zaměstnávají osoby ve zranitelných situacích. V rámci ESF+ bude Komise poskytovat poradenství pro výstavbu sociální infrastruktury (včetně bydlení a infrastruktury pro zdravotnictví, péči o děti, dlouhodobou péči a vzdělávání a odbornou přípravu) potřebné pro provádění evropského pilíře sociálních práv. Účast v ESF+ však není podmínkou přístupu k podpoře z Fondu InvestEU.

Podpora v rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností bude rovněž řešena v oblasti **sociálních inovací**, které mohou zahrnovat inovativní sociální řešení a režimy zaměřené na zvýšení **sociálních dopadů a výsledků** s cílem přispět k dosažení cílů politiky v této oblasti.

Při sledování těchto cílů se doporučuje **kombinovat podporu z Fondu InvestEU s příspěvky dárců, filantropů, fondací a dalších subjektů ze soukromého sektoru**. Cílem Fondu InvestEU je posílení zapojení soukromého sektoru, aby pomohl naplňovat evropský pilíř sociálních práv, mimo jiné podporou kvalitního zaměstnání, inkluzivního vzdělávání a odborné přípravy, zdravotnictví, sociálního začlenění a aktivní účasti ve společnosti, jakož i přístupnosti a inkluzivity zdravotně postižených. Aktéři ze soukromého sektoru budou moci přispět k cílům oblasti týkající se sociálních investic a dovedností prostřednictvím přímých příspěvků (dary, vratné a nevratné formy podpory) a/nebo společných investic do projektů či finančních zprostředkovatelů podporovaných nepřímo z Fondu InvestEU.

Podobně se doporučuje **seskupování menších projektů**, protože mnoho projektů v sociálním prostoru je příliš malých na to, aby přilákaly zájem soukromých investorů nebo účinněji využívaly veřejné peníze. Například oblast reformy sociální politiky může zahrnovat provádění sociální infrastruktury a služeb, jako jsou nové modely sociální péče a zdravotní péče, na několika místech v pravomoci vnitrostátního nebo regionálního orgánu prostřednictvím řady drobných projektů. Za účelem zvýšení zájmu investorů může být nutné seskupit malé projekty do jediného investičního návrhu. Seskupování může zahrnovat:

- a) seskupení malých projektů v oblasti sociální infrastruktury nebo technologií nebo sociálních služeb do jediného investičního návrhu, který zahrnuje řadu dílčích projektů na různých místech;
- b) seskupení investičních potřeb pro sociální infrastrukturu, technologie a sociální služby do jediného projektu nebo investiční nabídky. Může to vyžadovat kombinaci zdrojů financování nebo nástrojů;
- c) seskupení investičních potřeb pro sociální infrastrukturu a služby do většího investičního nástroje pro obnovu nebo rozvoj měst či venkova se zaměřením na sociální začlenění nebo v rámci programů „občanského párovacího financování“.

Opatření uvedená pod písmeny a) až c) předchozího odstavce mohou být doplněna **podpůrnými opatřeními**, jejichž cílem je i) pomoci předkladatelům projektů a finančním zprostředkovatelům rozvíjet dovednosti pro konfigurování investičních strategií, kombinování zdrojů nebo hybridní financování, plánování a seskupování projektů; ii) podpořit rozvoj sociálních inovátorů, sociálních podniků, investorů se sociálním dopadem a filantropů, včetně rizikových filantropů; a iii) vytvořit celoevropskou síť středisek pro přenos a koučování v oblasti sociálních inovací se sociálním

⁽¹⁰⁹⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8312&furtherPubs=yes>

dopadem, inovativní vzdělávací a školicí služby, například poskytování poradenství, služby v oblasti prognózy, posuzování a ověřování dovedností nebo služby pomáhající sladit poptávku s nabídkou dovedností a partnerství mezi vzděláváním a podnikáním a dále centra excelence, včetně center excelence odborného vzdělávání a přípravy.

Tato opatření lze rovněž doplnit shromažďováním údajů o případech selhání trhu nebo nepříznivých investičních situacích v rámci celé EU v oblastech politiky souvisejících s oblastí týkající se sociálních investic a dovedností a jejich zveřejňováním.

6.4.1.1. Strategické investice v rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností

Podpora **vzdělávání a odborné přípravy** se zaměří zejména na projekty přispívající k digitalizaci evropských systémů vzdělávání a odborné přípravy, včetně podpory počítačové gramotnosti od raných školních let, všeobecného zavedení IKT a přístupu k nim ve vzdělávacích a školicích institucích a nástrojů a platforem vzdáleného přístupu a distančního vzdělávání. Podporovaná opatření by se rovněž měla zaměřovat na další digitalizační programy, jejichž cílem je celoživotní a inkluzivní přístup a podpora v oblasti digitálních dovedností a řešení pro všechny sociální skupiny a věkové kategorie. Podpora vzdělávání a odborné přípravy by dále měla usnadnit rozvoj nových dovedností a posílení již získaných dovedností, což by zajistilo účinné fungování strategických a kritických činností uvedených v oddílech 6.1.1.8 a 6.2.1.1 těchto investičních pokynů.

6.4.2. Vlastnosti potenciálních finančních produktů

6.4.2.1. Finanční zprostředkovatelé, již mají být zapojeni

a) u dluhového financování:

Ucházet se mohou finanční zprostředkovatelé, včetně národních podpůrných bank a institucí, komerčních bank, záručních společností a institucí, diverzifikovaných dluhových fondů poskytujících prioritní a podřízené financování, mikrofinančních institucí, leasingových společností, platforem pro skupinové úvěrování dluhového a kapitálového typu, zvláštních účelových jednotek, nástrojů pro párovací financování, fondů a programů pro společnou investici, nebankovních finančních institucí, včetně úvěrových fondů, poskytovatelů „trpělivého“ kapitálu, jako jsou družstva, úvěrová družstva, pojišťovny, penzijní fondy, fondy soukromého kapitálu/typu podnikatelský anděl, fondy fondů.

Způsobilí jsou rovněž zprostředkovatelé na trhu sociálních investic (včetně zprostředkovatelů investiční připravenosti a budování kapacit působících v prostoru mikrofinancování a financování sociálních podniků, společností poskytujících finanční technologie, institucí vysokoškolského vzdělávání, univerzit, výzkumných středisek a znalostních a inovačních společenství EIT, fundací, platforem skupinového financování a institucí odborného vzdělávání a přípravy, včetně center excelence odborného vzdělávání a přípravy a partnerství mezi vzdělávacími institucemi a podniky). Ucházet se mohou také další skupiny investorů, včetně korporátních investorů, investorů do sociálních dopadů, (sociálních) investorů typu podnikatelský anděl, podnikatelů ve vzdělávání (například hromadné otevřené on-line kurzy „MOOC“), rizikových filantropů a filantropů.

Ucházet se mohou další veřejně vlastnění zprostředkovatelé a zprostředkovatelé působící v sociální infrastruktuře, financování sociálních podniků a prostoru sociální ekonomiky (například etické nebo alternativní banky, družstevní banky), kteří mohou poskytovat financování ve způsobilých oblastech, na něž se vztahuje oblast týkající se sociálních investic a dovedností, a to v plném souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy Unie a s příslušným požadavkem finančního nařízení.

Potenciální veřejní finanční zprostředkovatelé uvedení v těchto pokynech mohou také hrát roli při kombinování podpory z Fondu InvestEU s dalšími ústředními programy financování Unie a fondy se sdíleným řízením.

b) u kapitálového financování:

Finanční zprostředkovatelé mohou zahrnovat mimo jiné národní podpůrné banky a instituce, komerční banky, záruční společnosti a instituce, úvěrové fondy, dluhové fondy, penzijní fondy, mikrofinanční instituce, leasingové společnosti, platformy pro skupinové úvěrování dluhového a kapitálového typu, zvláštní účelové jednotky, nástroje pro párovací financování, fondy nebo programy pro společné investice.

Způsobití finanční zprostředkovatelé pro kapitálové financování mohou zahrnovat i nebankovní finanční instituce, včetně poskytovatelů „trpělivého“ kapitálu, jako jsou družstva, úvěrová družstva, pojišťovny a subjekty, které budou zaregistrovány, fondy fondů, fondy soukromého kapitálu, fondy rizikového kapitálu, fondy typu podnikatelský anděl, fondy pro přenos technologií, fondy nebo programy pro společnou investici, rizikové dluhové fondy, jiné režimy nebo programy, které poskytují investice do vlastního kapitálu, kvazikapitálu, hybridního dluhového kapitálu a dalších forem mezaninového financování.

Způsobití mohou být rovněž zprostředkovatelé na trhu sociálních investic (včetně zprostředkovatelů investiční připravenosti a budování kapacit působících v prostoru mikrofinancování a financování sociálních podniků, společností poskytujících finanční technologie, institucí vysokoškolského vzdělávání, univerzit, výzkumných středisek a znalostních a inovačních společenství EIT, fundací, platforem skupinového financování a institucí odborného vzdělávání a přípravy, včetně center excelence odborného vzdělávání a přípravy a partnerství mezi vzdělávacími institucemi a podniky). Další skupiny investorů, včetně korporátních investorů, investorů se sociálním dopadem, (sociálních) investorů typu podnikatelský anděl, podnikatelů ve vzdělávání (například MOOC), rizikových filantropů a filantropů, mohou působit jako finanční zprostředkovatelé v plném souladu s příslušnými vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy Unie, pokud mohou vytvářet projekty nebo investiční portfolia v oblastech, na něž se vztahuje oblast sociálních investic a dovedností.

Manažeři finančních zprostředkovatelů (včetně začínajících manažerů nebo poradců) musí prokázat schopnost a zkušenosti provádět tyto investice v oblasti spadající pod oblast týkající se sociálních investic a dovedností a schopnost získávat finanční prostředky a přilákat soukromý kapitál a dále perspektivní schopnost zajistit finanční životaschopnost (a to i prostřednictvím solidní investiční strategie), aby přilákali více soukromých investic do konkrétní třídy aktiv.

6.4.2.2. Cíloví koneční příjemci

Oblast týkající se sociálních investic a dovedností je určena pro podpůrné intervence v různých oblastech politiky, a proto se zaměřuje na širokou škálu konečných příjemců, mezi něž mohou patřit:

a) fyzické osoby:

- i) osoby ve zranitelných situacích (například osoby, které zažívají sociální vyloučení nebo jim sociální vyloučení hrozí, včetně osob bez domova nebo osob žijících v těžké deprivaci v oblasti bydlení, osoby, které ztratily zaměstnání nebo jim ztráta zaměstnání hrozí, případně mají potíže se vstupem nebo návratem na trh práce, osoby z menšinových skupin, státní příslušníci třetích zemí, osoby ve znevýhodněné situaci, pokud jde o přístup na tradiční úvěrový trh, které chtějí založit své vlastní mikropodniky nebo je rozvíjet);
- ii) děti, rodiče, učitelé a ředitelé škol;
- iii) potenciální nebo stávající žáci a studenti (včetně dospělých studujících);

b) podniky:

- i) mikropodniky, včetně osob samostatně výdělečně činných, zejména mikropodniky, které zaměstnávají zranitelné osoby;
 - ii) sociální podniky;
 - iii) veřejné společnosti;
 - iv) malé a střední podniky;
 - v) další společnosti ze soukromého sektoru;
- c) poskytovatelé vzdělávání, odborné přípravy a souvisejících služeb, včetně iniciativy „Evropské univerzity“, škol, institucí vzdělávání a odborné přípravy, včetně center excelence odborného vzdělávání a přípravy a poskytovatelů předškolního vzdělávání a péče;
- d) zvláštní účelové jednotky;
- e) sdružení, fundace, vzájemné společnosti a družstva;
- f) nevládní organizace;
- g) orgány veřejné moci;
- h) zdravotnické orgány, poskytovatelé zdravotních služeb, poskytovatelé sociálních služeb, poskytovatelé technologií, zdravotničtí pracovníci, pacienti, soukromé osoby;
- i) v oblasti sociální infrastruktury mohou být cílovými konečnými příjemci předkladatelé projektů, veřejné společnosti, správci budov/zařízení, poskytovatelé sociálního bydlení, partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Finanční a investiční operace budou rovněž podporovat projekty organizací soukromého a veřejného sektoru, které působí v oblasti sociálních investic nebo které tyto investice potřebují.

Mezi tyto organizace patří mimo jiné malé a střední podniky, velké korporace, družstva, fundace, riziková filantropové, podniky zaměřené na dopad, instituce a poskytovatelé vzdělávání a odborné přípravy, podniky s trojí zodpovědností, místní a obecní úřady.

Jeich činnosti zahrnují různá odvětví a pododvětví, mimo jiné inteligentní a inkluzivní mobilitu, obnovu měst, socioekonomické oživení a budování venkovských komunit a mezigenerační solidaritu, inkluzivní komunity, bezdomovectví, integraci osob ve zranitelných situacích, včetně osob se zdravotním postižením, problémy s duševním zdravím a demencí, rozvoj komunit, integrace státních příslušníků třetích zemí řešící demografické a migrační výzvy a integrace nových populací, digitální inkluzivnost a kompetence k podnikavosti.

6.4.2.3. Obecné finanční produkty

Podpora z Fondu InvestEU bude podložena jednotnou rozpočtovou zárukou EU vztahující se na finanční produkty, které řeší diverzifikované portfolio rizik. Může to zahrnovat mimo jiné bankovní záruky, úvěry, kapitál, mezaninový dluh, specializované fondy a investiční platformy (které mohou mít vrstvenou strukturu první ztráty, mezaninové tranše a prioritního dluhu), investiční podporu systému uzavírání smluv a partnerství se sociálními výsledky, provozní kapitál, podporu pořízení hmotného a nehmotného majetku a leasingové transakce. Finanční transakce mají minimální splatnost dvanáct měsíců, avšak pro konkrétní segmenty s typickou splatností kratší než průměr, například mikrofinancování, může být minimální splatnost zkrácena až na tři měsíce. Zvláštní pozornost bude věnována poskytování „trpělivého“ kapitálu, kdy se místo okamžitých výnosů očekává vytvoření dlouhodobé ekonomické hodnoty.

Toho lze dosáhnout mimo jiné prostřednictvím specializovaných investičních nástrojů, které mohou zprostředkovatelům poskytovat úvěry, vlastní kapitál, hybridní kapitál a nástroje pro sdílení rizik nebo přímé financování konečným příjemcům.

Záruky umožní prováděcím partnerům a zprostředkovatelům zaměřit se na konečné příjemce uvedené v oddíle 6.4.2.2 za lepších finančních a nefinančních podmínek, než jaké by měli bez záruky, čímž se dále přenesou výhoda plynoucí ze zásahu EU. Snížení rizikové přírážky účtované konečným příjemcům lze zvážit zejména u operací podporovaných z Fondu InvestEU v rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností. V souladu s rizikovým profilem aktiv (často nehmotné povahy) v rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností bude možné krytí první ztráty zárukou.

Podporovány mohou být pilotní systémy uzavírání smluv na dosažení sociálních výsledků, včetně investic do systémů plateb podle výsledků a dluhopisů se sociálním dopadem v konkrétních oblastech, v nichž veřejné zadavatelské subjekty (nebo také soukromé subjekty) sledují sociální dopady na základě předem stanovených sociálních výsledků, jestliže vedou k adicionalitě v souladu s přílohou V nařízení o Programu InvestEU. Budou zahrnovat převzetí rizika soukromého sektoru a nespádají do oblasti působnosti základních sociálních služeb, v nichž by v případě selhání musely zakročit veřejné orgány. Pokud to tak bude, mohou být možnými oblastmi intervence přístup ke vzdělávání a odborné přípravě, zdravotnictví a péče, migrace a integrace státních příslušníků třetích zemí, služby zaměstnanosti, zvyšování kvalifikace a sociální služby. V případě zacílení na sociální služby lze zahájit pilotní systémy uzavírání smluv na dosažení sociálních výsledků, jejichž účelem je ověřit, zda je inovativní zásah účinný a škálovatelný. Tyto systémy by měly zajistit transparentnost pokud jde o jejich nastavení, fungování a sledování jejich účinnosti.

a) u dluhového financování poskytovaného prováděcím partnerem

Dluhové nástroje podporované zárukou EU prostřednictvím prováděcích partnerů a finančních zprostředkovatelů se zaměří převážně na projekty, které mají potíže získat dluhové financování na trhu, mimo jiné z důvodu chybějícího zajištění, úvěrové historie nebo vysoce rizikového profilu, případně nízkých očekávaných výnosů.

Záruka EU může být poskytnuta na finanční a investiční operace ve formě:

- a) přímého dluhu (včetně podřízených úvěrů), dluhopisů, nezajištěných půjček, nezajištěných úvěrů, podnikových úvěrů, mezaninových investic, prioritních úvěrů a úvěrových linek;

- b) úvěrového posílení u nových investic (pro projektové dluhopisy, bankovní úvěry nebo jejich kombinace) a úvěrů na projekty v oblasti sociální a vzdělávací infrastruktury, podnikových úvěrů nebo prioritního dluhu a podřízených úvěrů pro zvláštní účelové jednotky a struktury partnerství veřejného a soukromého sektoru (v programech financování projektů);
- c) střednědobého dluhu, včetně rámcových úvěrů vyplacených prostřednictvím finančních zprostředkovatelů a zahrnujících více konečných příjemců;
- d) (proti)záruk, záruk za úvěry, zajištěných záruk a dalších ujednání o sdílení rizik pro systémy prováděné finančními zprostředkovateli a záruk (zajištěných nebo nezajištěných) pro financující třetí strany;
- e) záručních produktů vztahujících se na nově vytvořené úvěry, které mohou na základě platných předpisů a případně se souhlasem příslušných vnitrostátních regulačních orgánů povolit finančním zprostředkovatelům snížení kapitálových požadavků;
- f) cílených záručních mechanismů, které mohou být navrženy tak, aby umožňovaly a podporovaly sociální investice z nadační jistiny fondací a filantropických organizací, což pomůže snížit riziko těchto investic a dosáhnout určité úrovně návratnosti. Tyto mechanismy budou obvykle spojeny se závazkem, že výnosy z použití záruky generované na straně investorů budou vynaloženy na granty a nevratnou pomoc v souladu s prioritními oblastmi financování Programu InvestEU.

b) u kapitálového financování poskytovaného prováděcím partnerem

Za účelem dosažení kritického množství a zajištění flexibility ve strukturách financování, které obvykle souvisí s bankovními úvěry, je třeba použít kapitálové financování. Kapitálové operace mohou přilákat různý „trpělivý“ kapitál, který se používá ve fázích předcházejících bankovní financovatelnosti začínajících podniků ve všech odvětvích, a umožnit, aby sociální podniky postupně opouštěly financování založené na grantech a zvyšovaly svůj inovační a růstový potenciál.

Potenciální kapitálové produkty, na něž se může vztahovat záruka EU, zahrnují:

- a) **(ne)přímé kapitálové a kvazikapitálové investice**, hybridní dluhové kapitálové a jiné formy mezaninového financování v soukromých nebo veřejných akciových fondech, soukromých dluhových fondech, fondech rizikového kapitálu, finančních zprostředkovatelích, jako jsou mikrofinanční instituce a poskytovatelé sociálního financování (například za účelem budování kapacit, podpory fondů spojených s inkubátory, akcelerátory nebo poskytování služeb inkubátoru sociálním podnikům a sociálním inovátorům, včetně inovativních poskytovatelů vzdělávání, odborné přípravy a souvisejících služeb, nebo za účelem společných investic spolu se sociálními podniky a investory typu podnikatelský anděl či rizikovými filantropy a podpory některých inovativních finančních řešení). Za určitých zvláštních okolností lze rovněž zvážit odklon od tradiční zásady podmínek *pari passu* směrem k asymetrickému modelu rozdělení rizik a sdílení výnosů;
- b) **přímé kapitálové účasti**, vlastní kapitál, konvertibilní půjčky společníků a kombinace různých druhů kapitálových podílů vydaných investorům. Zvází se také umožnění asymetrického sdílení výnosů a rizika;
- c) otevřených kapitálových podílů, tichých podílů, půjček společníků nebo kombinací různých druhů kapitálových podílů vydaných investorům a darů, včetně pokročilých návratných a nevratných forem podpory. Tyto produkty nezahrnují hlasovací ani správcovská práva pro investory (včetně spoluinvestorů).

Prováděcí partneři využívající záruky EU by měli mít alespoň stejné podmínky (*pari passu*) jako ostatní investoři. V rámci oblasti týkající se sociálních investic a dovedností však tato zásada podmínek *pari passu* nemusí – je-li to ráděně odůvodněno – platit, to znamená, že investice prováděcích partnerů, kteří využívají záruky EU, mohou být s ohledem na kaskádu rizika a výnosů v podřízené pozici i asymetrické.

Skupina investorů ochotných investovat do sociálních nástrojů je v současné době vzhledem k vnímání návratnosti a rizika omezená. Především se provádění programu nebude zaměřovat na maximalizaci výnosů, ale spíše na dosažení úrovně návratnosti, která je dostatečná, aby zajišťovala **sladění pobídek a účasti investorů**. Vzhledem k tomu, že důraz bude kladen spíše na generování sociální návratnosti investice než na finanční výnosy, může být cílová návratnost portfolia u operace i 0 %.

6.4.2.4. Tematické finanční produkty

Tyto produkty mají podobu pilotních finančních produktů a platforem pro řešení selhání trhu a suboptimálních investičních situací, zrychlují rozvoj trhu sociálních investic nebo lákají více soukromých investic a přispívají k řešení financování přizpůsobených pro dosažení sociálního dopadu ⁽¹¹⁰⁾.

V případě financování prováděcím partnerem na podporu mikrofinančních institucí a poskytovatelů sociálního financování pro účely budování kapacit se neuplatní požadavek, aby prováděcí partner poskytl z vlastních zdrojů 5 % příspěvek na první ztrátu, jak je uvedeno výše v oddíle 4.2.2.

⁽¹¹⁰⁾ Například poskytováním záruk pro investory, zřízením zrychlovacích nástrojů pro správce nástrojů se sociálním dopadem nebo vytvořením pobídkových mechanismů pro dosažení sociálního dopadu pro sociální podniky).